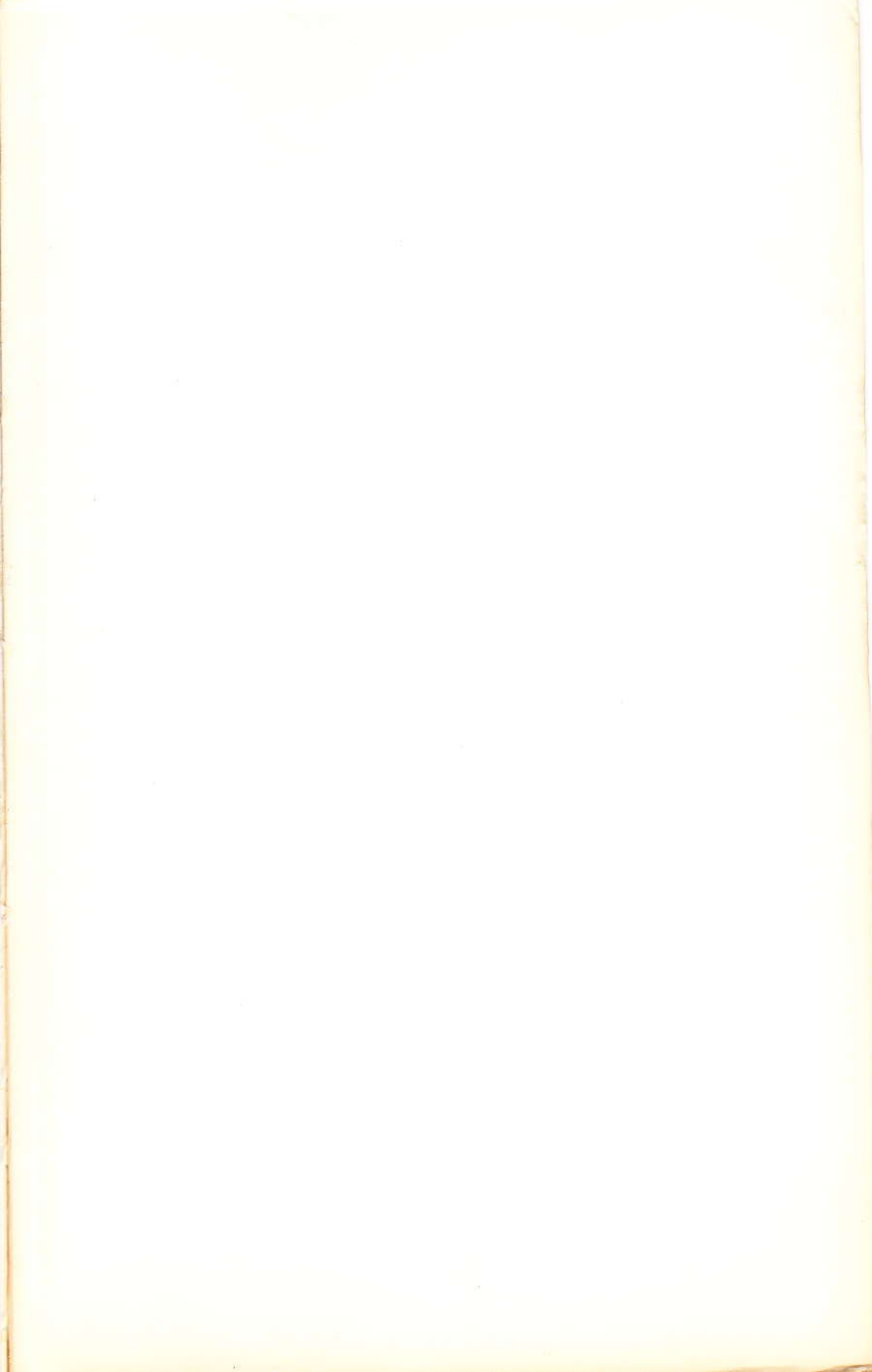
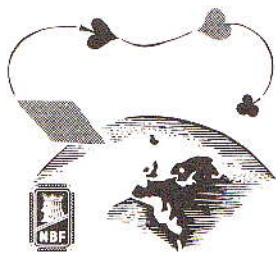

*NORSK
BRIDGEFORBUND
1932 ♦ 1982*

**NORSK
BRIDGEFORBUND
50 ÅR**

Vignett EM 1969

***NORSK
BRIDGEFORBUND
50 ÅR***

Utgitt ved 50 års jubileet 1982 · Redigert av Roald Amundsen

Innhold

De begivenhetsrike første år! <i>William B. Herseth</i>	11
Norsk Bridgeforbunds historie 1945–1981. <i>Tommy H. S. Sandsmark</i>	32
Makkere man minnes! <i>Leif Christiansen om Ranik Halle</i>	47
<i>Andreas Schröder-Nielsen om Jens Magnussen</i>	50
<i>Louis Andre Strøm om Erik Hoie</i>	53
<i>Terje Pedersen om Harald Nordby</i>	58
<i>Per Breck om Reidar Lien</i>	61
Et komplett signalsystem. <i>Ferenz Juszt</i>	65
Om bridgeetikk. <i>Arne Olsen</i>	71
Skal damer spille damebridge? <i>Mary Lystad, Kirsten Rita Arnesen, Tulla Riisnæs og Dokka Thorsen</i>	77
Konkurransenerver...? <i>Leif Erik Stabell</i>	83
Hva er lagmoral? <i>Baard Baardsen</i>	93
Konkurranserbridge i nord. <i>Ole Smestad</i>	97
Bridge som valgfag i ungdomsskolen. <i>Egil Vågan</i>	101

Bridgens sosiale funksjon.	
<i>Roald Amundsen</i>	107
Norske representasjonsspillere i OL, VM og EM	110
Tidligere mestere –	
NM Klubber	112
NM Par	115
Seriemestre	115
NM Mix	116
NM Junior	116
Plasseringer i Nordisk og EM	117

Forbundsstyret 1982

Sittende Arild H. Johansen, Ole Smestad, Mary Lystad. Stående Jacob Madsen, Harald M. Dalager, Per Sundseth, Svein Åstrøm og Tommy Sandsmark.

Forord

Hensikten med et jubileumsskrift er tosidig. Man skal *både* summere opp hva som er skjedd i en gitt periode *og* stimulere til at det fortsatt vil skje mer.

Det er ikke mulig å få med seg alt. Dertil er vår bridgehistorie for rikholdig. Altså har man måttet gjøre et utvalg. Av og til med blødende hjerte.

Når Norge slår England 2-1 i en kvalifiseringskamp (hvor vi til syvende og sist ikke kvalifiserte oss i det hele tatt!) så er det hovedoppslaget på Dagsrevyen og i hele landets presse. Når Norge blir nr. 4 i EM så rister man litt på hodet og sier at med en tanke flaks skulle vi hatt 2. plassen!

Disse linjer ikke for å beklage at våre kjære bridge ikke alltid får den oppmerksomhet den fortjener. Nei, her skal bare påpekes at vår sport har både ambisjoner og nivå. Måtte det bridgestoff vi her har samlet være med til å stimulere alle oss bridgespillere ytterligere. Det har både bridgen og bidragsyterne fortjent!

Roald Amundsen

Æresmedlemmer

A. Midsem

Johannes Brun

Ranik Halle

Bjørn Larsen

Forbundssekretærer

Bjørn Larsen
1954–1962

Per Pettersen
1962–1980

Rolf Olsen
fra 1980

WILLIAM B. HERSETH

*De
begivenhetsrike
første år!*

SLIK BEGYNTE DET ...

Kontraktbridge er vel det eneste spill i verden, hvor en med sikkerhet kan fastslå «fødselsdagen».

Spillet ble nemlig skapt den 31. oktober 1925 ombord på damperen FINLAND under et 9 dagers cruise fra California til Cuba. Skibet ble forsinket da det skulle passere Panamakanalen. Det kom så sent til kanalbyen Balboa at slusene var stengt for natten. *Harold S. Vanderbilt*, som sammen med 3 venner deltok i cruiset, satte seg derfor til bridgebordet for å spille auksjons- og plafondbridge.

En ung dame, som var tilskuer, kritiserte den form spillet hadde. Bl.a. mente hun at det burde innføres «faresone». Andre av hennes idéer var fullstendig urealistiske, men idéen med «faresone» fascinerte Vanderbilt. I de sene nattetimer satte han seg ned og skapte reglene og regnskapet for kontraktsbridge. Bortsett fra verdien av grand, som Vanderbilt fastsatte til 35 poeng pr. trekk, står Vanderbilts regnskap uforandret den dag i dag. Han økte bonussen for slemmer og skapte en fin regnskapsmessig balanse i forholdet mellom stampemeldinger og utgangsbonus. Anerkjent som USAs sterkeste bridgespiller i årene

William B. Herseht

1910–1920, hadde han jo spesielle forutsetninger for å vurdere både regler og regnskapsmessige problemer så korrekt som overhodet mulig.

Vanderbilt introduserte sin nye kontraktsbride i de ledende spilleklubber i New York, hvor spillet fenget som ild i tørt gress. «His social standing made the game fashionable», forteller «The Official Encyclopedia of Bridge». Han var nemlig medlem av den styrtrike familien Vanderbilt, utdannet som jurist, meget fremgangsrik som forretningsmann, Commander of the Order of British Empire, æresborger av Aten og ble senere det første æresmedlem i World Bridge Federation. Som seiler var han også fremragende. Hele 3 ganger forsvarte han med hell og dyktighet titelforsvareren USAs farver i den berømte «America Cup».

Så kom *Ely Culbertson* i fokus. Han skapte den virkelig store publisitet omkring bridgespillet, da han med våkent øye for reklamens makt utkjempet sin historiske «århundredets match» mot den berømte *Sidney Lenz* i desember 1931 og januar 1932. Kampen fikk en publisitet uten like, ikke bare i USA, men over hele den siviliserte verden. Denne begivenhet var ganske sikkert en sterkt medvirkende årsak til – eller kanskje den direkte foranledning til – at daværende kaptein (senere oberst) *Johannes Brun* tok initiativet til det møte som ble avholdt den 29. januar 1932 i hotell Bristol, Oslo, for å danne et bridgeforbund.

Bridge – dvs. auksjonsbride – hadde i mange år vært et meget populært spill i Norge, særlig i akademiske kretser. I 1907 utga generalmajor *Edvard Hans Hoff*, som var sjef for Bergens Brigade og tidligere norsk forsvarsminister, den første bridgebok i Norge: «BRIDGE, spillets love, regler og etikette». I 1925 kom rektor *Midsem* med den første av sine mange bridgebøker: «Auksjonsbride». Midsems bok ga støtet til at bridgespillet blomstret opp. Avisene begynte å ofre betydelig plass på spillet og ansatte spesielle bridgemedarbeidere. Trygve Sommerfelt fortalte meg for mange år siden at han i 1923 tiltrådte som Aftenpostens første bridgeredaktør. Av hensyn til arbeidspresset i sin forretning måtte han etter et halvt år frasi seg stillingen og ble etterfulgt av Johannes Brun, som redigerte Aftenpostens bride til han fylte 80 år!

Rektor Midsem var Morgenbladets første bridgeredaktør, og hans «lørdagskjellere», som var på omkring en fjerdedel eller en femtedel av en hel avisside (!), bidro sterkt til å gjøre spillets teori og finesser alminnelig kjent, fordi han tok en rekke teoretiske emner opp til grundig behandling. Han hadde en egen evne til å analysere spillene og gjøre poengene lysende klare for leseren. Men så var han også profesjonell pedagog. Rektor Midsems artikler var f.eks. det første bekjentskap jeg gjorde med bridgens teori. På samme måten – omenn i

mindre utstrekning – behandlet også de andre bridgeredaktørene i avisene meldeteori, særlig etter at Culbertson i september 1930 hadde utgitt sin grunnleggende «Blå bok» om meldinger, som i 1931 ble oversatt til norsk av Jan Groos Helmer og som utkom i 10 000 eksemplarer bare i vårt land (!). Culbertsons system slo helt igjennom verden over og her i landet ble det allemannseie for bridgespillerne. De tekniske finesser i spillet ble heller ikke glemt av bridgeredaktørene. Bridgespillet grep mer og mer om seg.

Rektor Midsem var den mest trofaste og innsiktsfulle Culbertsonianer vårt land har fostret, ja han kjente faktisk Culbertsons system *bedre* (!) enn Ely himself, hvor utrolig det enn kan høres. Det ble nemlig litt av en sensasjon da Midsem – svart på hvitt – dokumenterte at Culbertson på et bestemt punkt tok direkte feil av sitt system!

Forklaringen??

Ganske enkelt at Culbertsons system ikke var noe «enmannsverk» av Ely selv, men resultatet av et teamwork hvor bl.a. Josephine Culbertson og New York Times bridgeredaktør Albert H. Morehead spilte fremtredende roller. Culbertson hadde – viste det seg – faktisk glemt en av Moreheads nyskapinger innen systemet. Men Midsem «arresterte» bridgekongen, for det var ikke noe i Culbertsons system som *han* ikke kunne!

I Dagbladet ble arkitekt Morten Wagle bridgeredaktør og i Tidens Tegn disponert N.M. Nielsen. Arbeiderbladet ansatte hele 2 samarbeidende bridgeredaktører . . .

Morgenposten fulgte opp bridgen og Solem-Braathen ble noe senere pioneren for bridge innen arbeiderpressen. Utenbys tok også avisene bridgen opp. Bergens Tidende bør spesielt nevnes. Oslo og Bergen ble datidens betydeligste bridgecentra. Bridgelivet blomstret! Per Bang, 85-åringen som den dag idag aktivt deltar i turneringer både i sin klubb Astra og i Oslokretsens turneringer, forteller at han allerede omkring 1923–1925 deltok i Forcingklubbens organiserte bridgeturneringer, som medlem av klubben. (I parentes bemerket ble Per Bang i 1934 oppnevnt som medlem av Norsk Bridgeforbunds første turneringsutvalg!)

Allerede i 1928–1929 arrangerte Aftenposten den første norske avisbridgeturnering med konstruerte spill. Den gikk over hele 12 spilleaftener! Vinnerne av turneringen skulle representere Norge i den store interskandinaviske bridgekonkurranse som Berlingske Tidende i Kjøbenhavn i 1929 arrangerte i samarbeid med Aftenposten og Svenska Dagbladet. 4 spillere fra Halden vant Aftenpostens turnering og ble invitert til Oslo som Aftenpostens gjester. Der ble det arrangert en treningskamp mot spillere fra Forcingklubben, som var datidens

ledende bridgeklubb. Til almen overaskelse viste det seg at Haldens-spillerne ikke engang behersket relativt alminnelige spilleproblemer. Da Johannes Brun gikk dem på klingen med spørsmålet om hvorledes de hadde kunnet vinne Aftenpostens konkurranse, fikk han et godtroende svar som var like enkelt som forbløffende:

– «Vi la opp alle 4 hender og analyserte oss frem til vinnervariante-
ne».

Dermed sluttet deres saga som norske representasjonsspillere til København.

I stedet reiste Morten Wagle og Trygve Sommerfelt til København-
nerturneringer og disse Forcingklubbspillere ble *nordiske mestre!* Det
ble spilt auksjonsbridge og makkerpartturnering med 120 spill. I den
strålende avslutningsfesten deltok både den norske og den svenske
minister i Kjøbenhavn. Bridge var et mondént spill.

I 1930 arrangerte Aftenposten og Berlingske Tidende en dansk-
norsk kamp i Oslo som danskene vant meget knepent.

Samme år startet fondsmegler Isak Nielsen – bedre kjent som
bridgeforfatter under pseudonymet «Sadar Sahib» – Nordisk Bridge-
magasin.

I 1931 arrangerte Svenska Dagbladet og Aftenposten en kamp i
Stockholm hvor Oslo seiret, med returmatch i Oslo – også med norsk
seier.

Utover landet skjøt bridgeinteressen fart. Skiens Bridgeklubb som
ble startet i 1930 forteller i sin jubileumsberetning 1980:

«Allerede i desember 1931 hadde Skien Bridgeklubb sin første dyst
mot en annen klubb, nemlig Skotfoss Bridgeklubb. Man må ha lov til å
anta at denne bridgekonkurranse mellom to bridgeklubber var en av de
første – om ikke den første – duplikatmatch som ble spilt her i landet.
Resultatet var at Skien Bridgeklubb vant med ca. 6000 poeng.
Matchpoeng var ukjent for arrangørene dengang.»

Det er dog mulig at dameklubben IRIS i Oslo som ble stiftet i 1907
(!) kanskje ikke vil erklære seg helt enig. Forfatteren kjenner iallfall
ingen eldre bridgeklubb i Norge.

DEN BAUNE DE TENDTE, LYSER LANGT ...

På bakgrunn av den utvikling som her er skissert, tok Johannes Brun
det initiativ som skulle føre til at Norsk Bridgeforbund ble stiftet. Den
26. januar 1932 ble følgende innbydelse utsendt:

«Undertegnede tillater seg herved å innby til dannelsen av et
landsomfattende bridgeforbund for Norge. Sammenslutningens formål

vil bli nærmere presisert av et nedsettendes arbeidsutvalg, men vi nevner bl.a.:

Å gi medlemmene råd og veiledning i alle spørsmål vedrørende bridge.

Å bidra til spillets sunne utvikling.

Å formulere lover passende for vårt land.

Å etablere samarbeid med tilsvarende institusjoner i utlandet.

Aall, Oluf, høyesterettsadvokat. *Amundsen, Ivar*, ingeniør. *Arnesen, Inga*, fru, Bergen. *Bernt, Liv*, fru, Drammen. *Brun, Johannes*, kaptein. *Brynildsen, Bj.* agent, Bergen. *Christensen, Arne Emil*, disponent. *Dedichen, H.G.* doktor. *Falsen, Georg*, sekretær. *Gram, Jak.* kaptein. *Gundersen, R.W.* overrettssaksfører. *Heiberg, Eilif*, høyesterettsadvokat. *Helmer, Per*, disponent. *Helmer, J.G.* disponent. *Hermanrud, T.* ingeniør, Bergen. *Holst, Olav T.* ingeniør. *Holst, Wilh.* grosserer, Stavanger. *Holter-Sørensen, S.* kontorsjef. *Irgens, Olav*, disponent, Bergen. *Johnsen, Bj.* agent, Bergen. *Krefting, Otto*, overrettssaksfører. *Langberg, Chr.* lege, Stavanger. *Lepsøe, Kristoffer*, kjøpmann, Bergen. *Lexow, Peter*, agent. *Midsem, A.* rektor, Ålesund. *Nielsen, Isak*, fondsmegler. *Nielsen, N.M.* disponent. *Prydz, Mimi*, fru. *Roaldkvam, Odd*, grosserer, Stavanger. *Sommerfelt, T.* fondsmegler. *Stansberg, T.* overlærer, Drøbak. *Stang, Hedevig*, fru. *Torjusen, Finn*, høyesterettsadvokat, Bergen. *Wagle, Morten*, arkitekt. *Wiers-Jensen, J.* direktør.

Det hastet tydeligvis med å få dannet det nye bridgeforbundet for allerede 3 dager etter at ovennevnte innbydelse var sendt ut, ble det avholdt et konstituerende møte i Oslo. Herom forteller forbundets første protokoll følgende:

«På initiativ av kaptein Johannes Brun holdtes den 29. januar 1932 et møte på Hotel Bristol i Oslo med dannelsen av et bridgeforbund for Norge for øie. Innbydere var en rekke bridgeinteresserte damer og herrer fra forskjellige kanter av landet. Av disse var følgende tilstede:

Kaptein Brun, direktør N.M. Nielsen, fru Liv Bernt, (Drammen) fru Mimi Prydz, fru Hedevig Stang, advokat Oluf Aall, kaptein Jak. Gram, ingeniør Erling Bruun Christiansen (Bergen), agent Peter H. Lexow, ingeniør I. Amundsen, overrettssaksfører Otto Krefting, sekretær Georg Falsen, fondsmegler Trygve Sommerfelt, fondsmegler Isak Nielsen, disponent Arne Emil Christensen, disponent Per Helmer, ingeniør O.T. Holst, overrettssaksfører R.W. Gundersen, kontorsjef J.G. Helmer, arkitekt Morten Wagle og sekretær S. Holter-Sørensen.»

Det er verd å legge merke til Forcingklubbens dominerende innflytelse: Bortsett fra damene og evt. Bergensrepresentanten, var samtlige øvrige fremmøtte medlemmer av Forcingklubben.

Brun redegjorde for det forberedende arbeid som var gjort og for

forbundets formål. Til interimsstyre ble valgt: Rektor Midsem, Ålesund (president), kaptein Johannes Brun (visepresident), fru Mimi Prydz, arkitekt Wagle, høyesterettsadvokat Torjusen, Bergen og kontorsjef J.G. Helmer. (Brun, Helmer, Midsem og Wagle var alle fra Forcingklubben).

Det nye forbunds konstituerende generalforsamling ble avholdt på Grand Hotell, Oslo den 8. april 1932. Forbundets navn ble Norsk Bridgeforbund.

Historisk sett var Norsk Bridgeforbund ikke den første bridgeorganisasjon i Norge. Ganske kort tid før Johannes Brun tok initiativet til å opprette Norsk Bridgeforbund hadde nemlig ingeniør Wilh. Nickelsen opprettet Norges Bridgeforbund, som hadde fått omkring 130 medlemmer.

Organisasjonsmessig startet Norsk Bridgeforbund på bar bakke, men arbeidet med å organisere et livskraftig bridgeforbund ble tatt med stor energi.

De 2 første saker som interimsstyret tok seg av var:

1) Å nedsette et arbeidsutvalg, som bestod av kaptein Johannes Brun, høyesterettsadvokat Eilif Heiberg og kontorsjef Jan Groos Helmer til å utarbeide utkast til lover for forbundet.

2) Å ta kontakt med Norges Bridgeforbund med sikte på sammenlutning.

Johannes Brun var den drivende kraft i arbeidet, fordi presidenten rektor Baltzer Anton Midsem, Ålesund, var for langt borte fra Oslo til å kunne delta i det løpende, daglige arbeid. Rektor Midsem, som var medlem av Undervisningsrådet og landets ledende skolemann for moderne metodikk i tyskundervisningen, hadde oppnådd en rekke internasjonale utmerkelser for oppgave- og problemløsning og ble i 1931 verdensmester i disse disipliner. Landskjent som han var for sin innsats i bridge, ble han på en måte mere det nye forbundets «flaggskip». Det var derfor Johannes Brun som tok direkte kontakt med Wilh. Nickelsen. Resultatet av deres forhandlinger var at det på stiftelsesgeneralforsamlingen 8. april 1932 ble vedtatt at Norges Bridgeforbunds medlemmer automatisk skulle inngå som medlemmer av Norsk Bridgeforbund, samtidig som ingeniør Nickelsen skulle gå inn som medlem av Norsk Bridgeforbunds styre.

Organisasjonsmessig måtte det nye bridgeforbundet bygges opp fra grunnen av. Arbeidsutvalget foreslo derfor at medlemsskap i forbundet skulle baseres *både* på personlig medlemsskap og på medlemsskap av klubber. Dette forslag ved vedtatt og Norsk Bridgeforbund fikk i starten 236 enkeltmedlemmer og 3 klubber (Iris, Faresonen og Forcingklubben). Utover landet ble organisasjonen bygget opp «med

ulønnte sekretærer i de forskjellige byer». De mest kjente av disse sekretærene (som senere fikk tittel av kretssekretærer) var dr. Ferdinand Bie, Kr.sand S, olympisk mester i 5-kamp 1912, rektor Midsem, Ålesund, og Stavangers legendariske borgermester Betrand Middeltun. Medlemskontingenten ble fastsatt til kr. 2,- pr. år.

I styremøte 9. mai 1932 ble arkitekt Morten Wagle ansatt som forbundets kasserer. Han førte også den løpende korrespondanse. For dette mottok han den «fyrstelige» godtgjørelse av kr. 25,- pr. mnd. Det neste organisasjonsmessige skritt var å nedsette et utvalg til å utarbeide regler for autorisasjon av bridgelærere. Og med fondsmegler Isak Nielsen, som hadde grunnlagt og var redaktør av Nordisk Bridge Magasin, ble det inngått avtale om at forbundet disponerte første side i hvert nummer. Videre ble det besluttet å arrangere bykamp mellom Bergen og Oslo, som dannet tyngdepunktene i forbundet. Styret tok også opp arbeidet med å skaffe medlemmene bridgerekvisita til billigst mulig pris, og sist, men ikke minst: Til den store internasjonale turnering i Scheveningen, Nederland den 4–10 juni 1932 – med deltagelse av: Belgia, England, Nederland, Norge, Tyskland og Østerrike – ble uttatt: kaptein Johannes Brun, overrettssakfører Reidar W. Gundersen, kontorsjef Jan Groos Helmer, høyesterettsadvokat Erling Onsager og fondsmegler Trygve Sommerfelt, som alle reiste for egen regning.

Det ukjente norske laget gjorde det overraskende godt. Da bare 2 runder gjensto, lå laget på annenplass – ikke mere enn 18 poeng etter Østerrike. Det norske laget satset sporty alt på å vinne turneringen, men sprakk og falt ned på tredjelassen. Østerrike vant.

Forbundet utarbeidet videre en oversikt over de beste former for duplikatmatcher, som sammen med de lovbestemmelser som var aktuelle for slike matcher, ble distribuert gjennom sekretærene i de forskjellige distrikter.

Resultatet av forbundets energiske pionerarbeid lot ikke lenge vente på seg. I september 1933 hadde forbundet fått 700 medlemmer (inklusive 23 klubber, hvorav 10 fra Oslo), og i november 1933 passerte medlemstallet 2000 (inklusive 31 klubber, hvorav 13 fra Oslo). Allerede nå var det klubbene som representerte hovedtyngden av forbundets medlemstall, for pr. 31/12-1933 var det bare 258 personlige medlemmer (187 i Oslo og 71 utenbys).

I 1932 arrangerte Culbertson for første gang sin «World Bridge Olympic» – en verdensomspennende turnering med konstruerte spill utvalgt av Amerikas ledende eksperter med Culbertson i spissen. Turneringen, som omfattet 16 spill, ble en årvisst foreteelse. Jeg kan meget godt huske hvilken strålende PR for norsk bridge det var

da Isak Nielsen og Otto Krefting i 1933 ble nr. 1 internasjonalt! Det ble førstesidestoff i norske aviser. Joda, nordmenn kunne spille bridge!

Det ble etterhvert temmelig klart at sammenblandingen av personlig medlemskap og klubbmedlemskap, som hadde vært nødvendig i startfasen, ikke var den riktige, fremtidige organisasjonsform for forbundet. Klubbene hadde praktisk talt intet å si. Det var kretsen rundt Forcingklubben og de personlige medlemmer som dominerte forbundet. Derfor foreslo allerede 19. januar 1933 Bergens Bridgeklubb i brev til forbundsstyret:

«Forbundets organisasjon utbygges efter den klubbmessige tilslutning over det hele land, med by- og kretsinndeling, og altså ikke på basis av personlige medlemmer».

«Styret, som i det vesentlige ga skrivelsen sin tilslutning, fant ikke tiden inne til nu å foreslå noen forandring», var den noe overraskende konklusjon, som styreprotokollen inneholder – ganske tydelig et forsøk på å begrave saken på penest mulige måte.

Men forbundstinget 1933 med 150 deltagere fra Bergen, Hamar, Hønefoss, Moss, Oslo og Tønsberg mente noe annet. Etter en lang debatt påla tinget styret å utrede spørsmålet om medlemsstatus og eventuelt fremkomme med forslag til nyordning på neste ting. Og da saken påny kom opp på forbundstinget 1934 ble det vedtatt at *bare* klubber skulle kunne være medlem av forbundet.

I samsvar med dette vedtaket ble det vedtatt nye ajourførte vedtekter og landet ble inndelt i følgende 10 kretser: 1. Oslo. 2. Østfold. 3. Akershus, Hedmark og Opland. 4. Telemark. 5. Aust- og Vest-Agder. 6. Rogaland. 7. Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane. 8. Møre. 9. Nord- og Sør-Trøndelag. 10. Nordland, Troms og Finmark.

De stedlige sekretærer ble utnevnt til kretssekretærer med oppgaven å lede arbeidet innen kretsene. Tiden var ikke moden til at noen krets fikk sitt eget kretsstyre.

I 1934 ble Johannes Brun valgt til president. En av innbyderne til dannelsen av Norsk Bridgeforbund – fru Inga Arnesen, Bergen – ble valgt inn i hans styre. 47 år senere – i en alder av 86 år (!) – går fru Arnesen hen og *vinner* Bergensmixen!!!

Forøvrig ble Astras stifter, musikk lærer Erling Olsen, valgt inn i forbundsstyret, hvor han satte dype spor etter seg ved sitt grunnleggende arbeid både på det organisasjonsmessige område med oppbygningen av Norsk Bridgeforbund og på det sportslige område med utviklingen av Norgesmesterskapskampenes turneringsform.

Bridgeinteressen i Oslo fikk et mektig puff fremover da lektor Behrens Hagen, medlem av Forcingklubben, i 1934 stilte et – etter

datidens forhold – *meget* betydelig beløp til disposisjon for innkjøp av en «Oslopokal». Hele 600 kroner.

Med nåtidens inflaterte pengeverdi virker nok ikke beløpet så imponerende stort som det *var* dengang. Det viser et par eksempler på *årslønnen* dengang: Høyesterettsdommer kr. 12 650,-, byråsjef i Staten kr. 7 650,-, alminnelig bankfunksjonær kr. 4 800,- (og det var vel å merke ifølge tariffen først etter 11 års tjeneste).

Grunnen til at Oslopokalen ble så populær og glimrende propagandaturnering var at her kunne hver eneste klubb, som var tilsluttet Norsk Bridgeforbund, stille lag – uansett kvalitet. Hver klubb møtte samtlige andre startende klubber, for turneringen gikk over flere spilleaftener. Kampen om Oslopokalen ble i årene 1934 og 1935 kalt Oslomesterskapet, for dengang eksisterte ingen kretskamper.

Oslopokalturneringen var en lagturnering. Interessen for lagbridge vokste og 4. september 1935 ble Osloligaen startet av 22 Osloklubber med N.M. Nielsen som formann. På basis av resultatene i Oslopokalen ble klubbene delt i 3 grupper (A – B og C). Osloligaen bestod bare i 2 år og ble i 1937 erstattet med kretskamper for lag. Men Osloligaen var altså det første organiserte opplegg til regulære lagkamper og som sådan banebrytende i Norsk Bridgeforbund.

Norsk Bridgeforbund var en meget livskraftig ung organisasjon. Pionerene arbeidet med iver og dyktighet for å konsolidere organisasjonen. Allerede i 1934 ble regler for autorisasjon av bridgelærere utformet og de 3 første som tok denne autorisasjon var Per Bang, Johannes Brun og frk. Ala Sandberg.

I 1933, 1934 og 1935 arrangerte forbundet sin landskonkurranse – en oppgaveturnering med 12 konstruerte spill. Interessen for turneringen var stor – i 1934 deltok f.eks. hele 700 spillere. Disse landsturneringene og den interesse de ble møtt med utover landet, banet veien for Norgesmesterskapet for klubber, som tok sin begynnelse i 1936. Bergens Bridgeklubb ble vår første Norgesmester for klubber – og det skulle gå hele 42 år før klubben gjentok denne bragd.

Mønsterlover for nye klubber ble utarbeidet og spillerflukt fra klubbene ble det satt en effektiv stopper for gjennom bestemmelsen om at «spillere i forbundets turneringer kan bare representere én klubb i samme sesong».

Det grunnleggende pionerarbeid, som her er skissert, bar frukter. Pr. 31/12 1935 var hele 76 klubber medlemmer av forbundet. Og i 1937 kunne forbundets president Oluf Aall konstatere:

«Efter 5 års virke har vi nå fått en fast oppbygget organisasjon. Mange og store oppgaver er løst, først og fremst kretsinnstillingen og Norgesmesterskapskampene. Tilslutningen av klubber til forbundet,

vistnok enestående for et land av vår størrelse, forteller om en gledelig interesse for bridgen og vår organisasjon. Såvidt man vet er Norsk Bridgeforbund, relativt sett, det største i verden.»

I 1936 fikk forbundet sitt første *æresmedlem* idet rektor Midsem ble utnevnt under stor og langvarig akklamasjon på tinget. På samme ting ble det vedtatt at Oslokretsen skulle få sitt eget kretsstyre. Oslokretsen omfattet da 42 klubber. Det var et historisk vedtak, for nå lå også veien til egne kretsstyre i de øvrige kretser åpen. Men denne utviklingen tok tid. Det varte helt til 1945 før Rogaland, Trøndelag og Vest-Agder fikk sine første kretsstyre. I overrettssakfører Otto Krefting hadde forbundet fått sin første «profesjonelle» turneringsleder, som fikk ansvaret for alle forbundets turneringer. Og N.M. Nielsen lanserte sin «Osloberegning» – faktisk den morsomste og beste beregningsmåte for lagkamper, som jeg noen gang har konkurrert med.

«Osloberegningen» ga et meget korrekt uttrykk for styrkeforholdet mellom 2 lag. Vunnet spill ga 2 poeng, uavgjort spill ga 1 poeng. Begge lag summerte scoren på sine lister og derved fremkom totalscoren i kampen. Denne totalscore ble dividert med antall spill. Hvis lag A har vunnet 8 920 poeng, mens lag B har vunnet 6 760 poeng blir kampens totalscore 15 680, som dividert med antall spill (som i vårt eksempel er 64) gir 245 i delingstall. Hvert lag dividerer sin vunne score med delingstallet. Lag A: $8\,920 : 245 = 36,4 = 36$ matchpoeng. Lag B: $6\,760 : 245 = 27,6 = 28$ matchpoeng. For spill har lag A vunnet 38 matchpoeng som sammen med de 36 matchpoeng for scoren gir 74 poeng. Lag B har vunnet 26 poeng på spillene og 28 poeng for score = 54 poeng. Kampresultat altså 74–54.

Denne beregningsmåten ble først anvendt under ligakampene i Oslo og ble meget populær i Norge etterhvert. Men «Osloberegningen» slo dessverre ikke igjennom internasjonalt, i første rekke takket være svensken Einar Werners innbitte motstand. Han mente at Osloberegningen ødela lagbridgen ved å gjøre den «makkerparbetont». Det var de 2 poeng for vunnet spill uansett hvor liten seieren var, som etter hans oppfatning ikke kunne aksepteres i lagkamper, hvor de store spill skulle gi et stort utsving. Det internasjonale forbund behandlet saken på et møte i London, hvor både Nielsen og Werner var tilstede og hvor begge kjempet som løver. Men Werner vant og «Osloberegningen» ble forkastet. Dessverre, dessverre. Ikke fordi den var norsk, men fordi den var god. Men kanskje fremtiden vil kunne gi «Osloberegningen» en renessanse. Det fortjener den.

Helt fra stiftelsen av International Bridge League i 1932 – den europeiske bridgeorganisasjon – var Norge representert i styret av Johannes Brun. I 1936 var Norsk Bridgeforbund vokset seg så sterk og

disponerte over så dyktige ledere og turneringsekspertene at Johannes Brun tok opp tanken i styret om at Norge skulle påta seg arrangementet av Europamesterskapet 1938. Etter gjentagne drøftelser i styret innbød Norge til Europamesterskap i Oslo 1938 – uten at saken var blitt tatt opp og vedtatt på bridgetinget 1937! Et nytt bevis på den autoritære måte forbundet ble ledet på!

Selv om forberedelsene til Europamesterskapet opptok meget av forbundsstyrets tid, lå ikke arbeidet innenlands nede. Det første norske damemesterskap ble arrangert i 1937, bonus for honnører i turneringer ble sløyfet etter vedtak i styret og spillene fra Norgesmesterskapet 1937 ble utgitt i bokform. Og i 1938 fikk sekretæren sin tittel endret til forbundssekretær. Barneårene var forbi.

Norsk Bridgeforbund har alltid holdt en strengt nøytral linje i alle politiske spørsmål. Det måtte faktisk en verdenskrig til før at dette nøytrale prinsipp skulle få en eneste unntagelse: Landssvikoppkjøret i 1945. Den politiske nøytralitetslinjen ble første gang markert da forbundsstyret i møte 2. mai 1935 avsto et forslag fra Kristiansund Bridgeklubb om bidrag til den NS-pregede Arbeidsfylkingen. Men tross forbundets rene linje kom politikken allikevel inn i bridgen før siste verdenskrig. O. Solem-Braathen, som var drivkraften for bridge innen arbeiderbevegelsen, beskrev forholdene slik i 1937:

«Bridgespillet har forlenget erobret seg en plass også innen arbeiderklassen, og spillet dyrkes med interesse både innen de forskjellige foreninger og på utallige arbeidsplasser. Det er betegnende for interessen at tilmed de korte frokost- og middagspauser nu benyttes til robberbridge. Denne omseggrípene dyrkning av spillet medførte ganske naturlig kravet om å legge bridge under organisasjonsmessige former, og Arbeidernes Idrettsforbund opptok 1936 bridge på sitt program. Konkurransen om det første Oslomesterskap ble avsluttet utpå vinteren 1937 med bridgeklubben Thor som mester. Kretsen arrangerte også en bedriftsturnering med deltagelse av ca. 300 spillere fra nesten 40 bedrifter.*)

Bridgeklubben Thor, ja. Innmeldt i Norsk Bridgeforbund i september 1935. Utmeldt januar 1936 pga. starten av arbeiderbridgen.

Solem-Braathen avslutter slik:

«Man har fra A.I.F. hold ikke observert noen politisk stillingtagen innen Norsk Bridgeforbund, og der består således intet kampforhold mellem de to organisasjonene» – noe som kom klart tilsyne da Norge ble okkupert 3 år senere.

Selv om arbeiderbridgen – sportslig sett – stod i skyggen av Norsk

*) Dette var den første bedriftsturnering i Norge

Bridgeforbund, hvor utviklingen etterhvert gikk klart i demokratisk retning, ble den dog en faktor å regne med. Dette skyldtes ikke minst at den østerrikske verdensmester *Hans Jellinek*, som var jøde, måtte flykte fra sitt fedreland da nazistene hærtok landet. Han havnet i Norge som politisk flyktning, og ble ansatt som instruktør i bridge i Arbeidernes Idrettsforbund. Jellineks instruktørarbeid bar gode frukter, selv om han måtte slite hårdt med alle nybegynnerne. En liten anekdote, som jeg har fra Jellineks egen munn, er helt illustrerende for situasjonen:

En ung dame ble motspiller i en trumfkontrakt og spilte ut sin singelton i kløver. Hennes makker kom inn på kløver ess og returnerte liten kløver. Spilleren stakk med kongen – og den unge damen kastet en hjerter!

– «Ingen trumf»?? spurte hennes overraskede makker.

– «Nei», svarte den unge damen.

– «Men hvorfor i all verden spiller du da ut din singelton i kløver!??»

– «Jo, Jellinek har lært meg at singeltonutspill i trumfkontrakt er et meget godt utspill!»

Klasseforskjellen i bridgestandard mellom de to forbundene belyses kanskje best ved det faktum at Jellinek som privatperson var medlem av bridgeklubben ABC i Norsk Bridgeforbund, hvor han bl.a. spilte med Teddy Knudtzon som makker. De vant f.eks. parmeesterskapet for Oslo 1942 og ble nr. 2 etter Ranik Halle-Robert Larssen i Norgesmesterskapet for par samme år. Under krigen ble Jellinek sterkt tilrådet å dra til Sverige. Forbindelseslinjene over grensen var i orden innen bridgespillernes krets, så det stod ikke på muligheten. Men Jellinek orket ikke tanken på å ta opp en ny flyktningetilværelse i et nytt land, så han ble i Norge. Han ble arrestert og sendt til Tyskland hvor han døde i konsentrasjonsleir. Tragisk!

I 1937 etterfulgte høyesterettsadvokat Oluf Aall kaptein Johannes Brun som president. Forberedelsene til Europamesterskapet 1938 stod selvfølgelig i fokus, selv om detaljarbeidene i stor utstrekning ble overlatt til spesialkomiteer. Arbeidet med utbygningen av organisasjonen og av turneringsarrangementene fortsatte med full kraft. Otto Krefthing, N.M. Nielsen og Erling Olsen gjorde her en stor innsats.

Som følge av innføring av eget kretsstyre i Oslo vedtok Bridgetinget et «Reglement for kretsene» med ganske rigorøse bestemmelser, som:

«Kretsens oppgave er å utøve den virksomhet som bestemmes av forbundet og forøvrig igangsette og lede turneringer innen kretsen. Kretsens spilleplan skal være innsendt til forbundsstyret til godkjenning. En krets eller klubb kan ikke innlede forhandlinger med noen bridgeinstitusjon som ikke er tilsluttet Norsk Bridgeforbund uten på forhånd å ha innhentet forbundsstyrets godkjennelse. I saker hvor

forbundsstyrets godkjenning forlanges, må ingen meddelelse utgå til klubber eller presse før godkjenningen er mottatt».

Det skulle ikke herske noen tvil om hvor makten lå! Da Oslokretsen således avtalte å spille sin første bykamp med Stockholm (som Stockholm forøvrig vant) uten først å ha innhentet forbundsstyrets godkjenning, gikk bølgen virkelig meget høyt! Det endte med at forbundsstyret i møte 31/5-38 tillot at kampen ble spilt *under forutsetning av at forbundsstyret godkjendte det uttatte Oslolag!* (Uthevet her).

Kompetansestrid og gnisninger fortsatte. Da forbundsstyret ikke ville godkjenne tidspunktet for Oslokretsens parimesterskap, men flyttet turneringen til avholdelse etter forbundets bridgeting i mai 1937 tok kretsstyret i Oslo til motmæle: «Styret mener seg ikke forpliktet til å søke forbundets spesielle godkjenning av parturneringen, og har heller ikke søkt sådan godkjenning».

Men da fondsmegler Wilhelm Schibbye i 1939 etterfulgte Oluf Aall som president forsvant alle autoritative tendenser og senere har samarbeidet mellom forbund og kretser fungert fullstendig knirkefritt uten unødig innblanding fra forbundets side, selv om forbundsstyret – da det i 1946 godkjente bykamp Oslo–København «presiserte at det ikke må treffes slike avtaler uten at forbundsstyrets godkjenning foreligger».

Wilhelm Schibbye var en smidig president og en forsiktig general. I hans første styremøte ble datidens dominerende Astralag uttatt til Europamesterskapet i Haag «med Halle som leder, idet Robert Larssen skal ha det avgjørende ord ved oppsetting av laget» forteller styreprotokollen – altså den sprogmechtige, representative Halle utad, og bridgeniet Robert Larssen innad – en Columbi løsning av Schibbye.

I 1939 ble Norgesmesterskapet for klubber for første gang arrangert som en ren utslagsturnering. Tidligere var finalen utkjempet mellom de 6 beste lag i Oslo pluss kretsmestrene i de utenbys kretsene. Men etter forslag av N.M. Nielsen vedtok Bridgetinget 1938 fra og med Norgesmesterskapene for 1939 å gå over til den rene utslagsmetode, som senere har vært gjeldende.

Om Norgesmesterskapene for klubber skrev forbundets sekretær Morten Wagle følgende i 1940:

«I 1933, 1934 og 1935 holdt forbundet landsturneringer som fikk en meget god tilslutning. Disse opphørte imidlertid da landet i sistnevnte år blev oppdelt i bridgekretser. Turneringene fant nu sted innen kretsen under ledelse av en kretssekretær (senere enkeltvis også kretsstyrer). Kretsmestrene møttes så i Oslo til finalekampen om

Norgesmesterskapet. Sålenge kretsenes antall ikke var større, var denne fremgangsmåte meget tiltalende. Da kravet til nydannelse av kretser imidlertid ble sterkere, kunde man med den hittidige turneringsform for finalekampen med personlig fremmøte av samtlige kretsmestre ikke imøtekomme dette uten store ofre både fra finalistenes som forbundets side. Styret besluttet derfor for sesongen 1939–1940 å skille kretskampene fra turneringen om Norgesmesterskapet. Ved den siste ble utslagsmetoden anvendt og de beste 8 lag deltok i finalen i år. Denne ordning er også besluttet anvendt for sesongen 1940–1941 etter anerkjennende uttalelser som falt på tinget i år.»

Norsk Bridgeforbund var jo bygget opp på klubber og det var derfor bare hver klubb som hadde anledning til å starte i Norgesmesterskapet med sitt førstelag. Dette førte nødvendigvis med seg at ambisiøse spillere som ikke fikk plass på sin klubbs førstelag – enten fordi førstelaget hadde «klippekort» (hvilket var et faktum i enkelte klubber) eller hvor førstelagets spillere var de beste, ble misfornøyd over ikke å få sjansen til å starte i Norgesmesterskapet.

Høsten 1938 skjedde det første «utbrudd» av slike spillere fra Osloklubben Faresonen. 3 Faresonespillere Georg Christiansen, Storm Herseth og Julius Hvoslef brøt ut. De fikk med seg den nye stjernespiller Teddy Knudtzon, som nettopp var kommet tilbake til Norge etter avsluttet handelsutdannelse i England og Skotland, samt William B. Herseth, som kom fra Bankenes Bridgeklubb. De dannet bridgeklubben Singelton som ved slekt og venners hjelp fikk det minimumsantall medlemmer (20) som NBF krevde for å godkjenne en ny klubb. I realiteten var det bare disse 5 spillere i klubben, resten var bare nominelle medlemmer. Høsten 1939 startet Singelton i Norgesmesterskapene sesongen 1939–1940 og gikk rett opp og vant Norgesmesterskapet. Singelton-utbruddet førte etterhvert med seg at klubbene fikk anledning til å stille så mange lag de ønsker i Norgesmesterskapskampene slik stillingen er idag.

Men så kom krigen! Alt normalt foreningsliv i Norge tok en brå slutt.

«Den 25. april besluttet styret (Schibbye, Eckblad, Nielsen og Olsen) å gi klubbene underretning om at Bridgetinget 25. mai og finalekampene om NM den 25–27 mai i Bergen var innstilt. Meddelsen ble utsendt gjennom Norsk Telegrambyrå til radio og presse. De 8 finalister ble dessuten underrettet», forteller styreprotokollen.

1 måned senere – den 25. mai 1940 – fattet styret enstemmig det viktige vedtak «at det nuværende styre skal fungere videre inntil Forbundsting kan sammenkalles». Dermed ble Wilhelm Schibbye sittende på uriasposten som president under hele krigen – en oppgave

han under disse vanskelige krigsår løste med stor takt og klok forsiktighet.

Halle har beskrevet situasjonen – kort, konsist og klart:

«Tenk bare på situasjonen i disse mørke, uhyggelige årene. Okkupasjonsmakten presset stadig hårdere på, men i samme grad øket også motstanden. Idrettsstreiken, teaterstreiken, kinostreiken og mange andre slike protestholdninger var alle ledd i samholdet mot tyskerne, og skapte behovet for andre fritidssysler og adspredelse. Tusener søkte til konkurransebridgen, som fikk et enestående oppsving, ikke minst blant idrettsungdommen. Tyskerne ante heldigvis ikke hva bridge var, iallfall ikke de som kom hit.»

I og med parolene fra London om å holde bridgen i gang, fordi dette var den eneste tillatte foreningsvirksomhet i Norge under okkupasjonen, måtte Schibbye og hans styre manøvrere forsiktig og ligge lavt i terrenget. Hjemmefronten i forskjellige deler av landet hadde f.eks. en klar fordel av å kunne møtes «legalt» under påskudd av å skulle spille bridge.

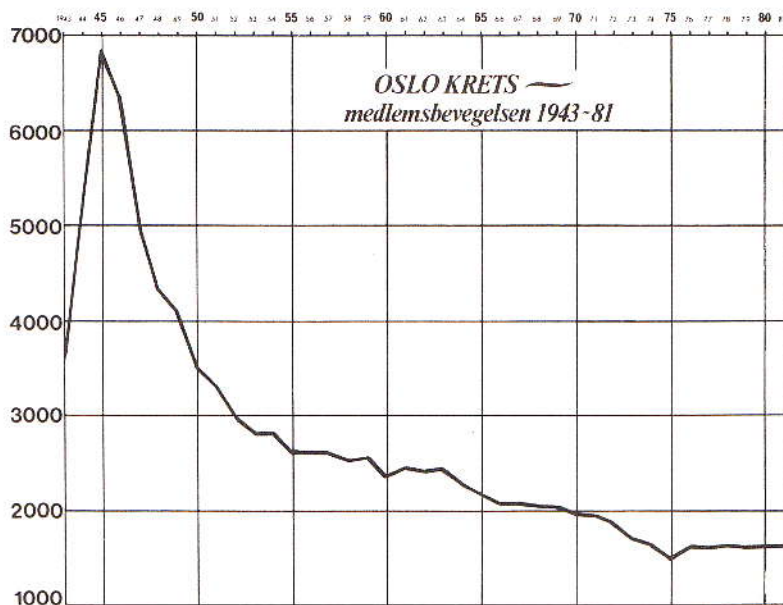
Typisk for Schibbyes konsekvente, forsiktige linje var nøyaktigheten med formalia. Alle idrettsklubber og andre klubber som ikke var rene bridgeklubber ble *offisielt* blankt avvist, men fikk underhånden beskjed om at de var velkomne som medlemmer bare de i formen var rene bridgeklubber. La meg som eksempel ta søknaden om medlemskap fra sportsklubben «Skeids Eldre». Den ble blankt avslått under henvisning til at det var en idrettsklubb. Men underhåndsbekjeden var at Skeidgutta var hjertelig velkomne som medlemmer, bare det så ut til at de representerte en ren bridgeklubb. Dette resulterte i at «Skeids Eldre» omgående dannet «Bridgeklubben ruter 2» på basis av forbundets mønsterlover – og like omgående ble opptatt som medlemmer. At den nye klubbens medlemmer var identiske med medlemmene i «Skeids Eldre» var en helt annen sak! Eksempelene kan forfleres. Hvis nazistene eller tyskerne skulle foreta kontroll kunne jo forbundet klart dokumentere at det hadde avvist både idrettsklubber og andre som ikke hadde rent bridgemessige formål. Formalia var i orden! De relativt meget få bridgespillende nazister, som omgående ble frosset ut av sine gamle klubber, var altfor hissige på å fortsette å spille konkurransebridge, til å gå løs på og stoppe NBF. Vi fikk noen – uhyre få – nazibridgeklubber, hvis medlemmer meldte seg til deltagelse i de offisielle turneringene. Noen enkelte, som ikke orket å møte nazister ved det grønne bord, holdt seg borte fra disse turneringene, men de fleste bøyet seg – omenn temmelig motvillig – for parolene fra London som gikk ut på å holde bridgen i gang. Det var jo innlysende at en *offisiell* boikott av nazistiske bridgespillere omgående ville føre til at

NBF ble oppløst. Men det var andre veier å gå! De nazistiske spillerne ble konsekvent satt i så sterke innledende grupper at de fleste ble slått ut i første eller annen runde, mens de som ikke orket å møte nazistene ble plasert i andre innledende grupper. Og den «sportslige renselsesprosess» som nazistene ble utsatt for, ga dem jo ingen formell grunn til protest. De ble jo bare slått ut fordi de ikke var gode nok! Altså på rent sportslig grunnlag!! Formalia var i orden!

Krigsutbruddet stanset alle bridgeturneringer som var i gang over hele landet. Men takket være den energiske kretsformann i Oslo, Karl Fredrik Dawes og forbundets generalsekretær Trygve Zachariassens energiske arbeid kom f.eks. den avbrutte turnering om Oslomesterskapet for par i gang allerede i juni måned og etterhvert våknet bridgelivet utover landet til live igjen.

Tilgangen av nye klubber og medlemmer under krigen var enorm. Den 10-årsstatistikk som jeg har utarbeidet for perioden 1938–47 taler sitt tydelig sprog:

1938: 12 nye klubber	1943: 73 nye klubber
1939: 18 nye klubber	1944: 124 nye klubber
1940: 16 nye klubber	1945: 142 nye klubber
1941: 43 nye klubber	1946: 72 nye klubber
1942: 63 nye klubber	1947: 38 nye klubber

Antall klubber økte fra 112 i 1938 til 613 i 1946 og medlemsmassen økte fra i underkant av 4 000 til rekordtallet 20 128 medlemmer i 1945. Tilslutningen til Norsk Bridgeforbund ble altså godt og vel 5-doblet i disse kriseårene, både hva antall klubber og antall medlemmer angår.

Det diagram vi her viser er utarbeidet av den tidligere kretsformann i Oslo *Per Elind* og viser medlemsbevegelsen i Oslo Krets i en rekke år. Fra 1943 til 1945 ble kretsens medlemstall nesten fordoblet! Elind kommenterer det slik: «Med fredsslutningen måtte det selvfølgelig komme en reaksjon, og en voldsom saneringsprosess begynte. En mengde klubber forsvant, enkelte viste seg å ha skjult helt andre formål, mens andre igjen skrumpet sterkt inn.»

Men tilbake til 1940. Den 14. september 1940 inngikk Norges Idrettsforbund og Arbeidernes Idrettsforbund sitt historiske idrettsforlik og dette ga støtet til tilsvarende forhandlinger på initiativ av Ranik Halle og Solem-Braathen mellom Norsk Bridgeforbund og Arbeidernes Idrettsforbund hva bridge angår. Fra 1. januar 1941 ble Norsk Bridgeforbund og Arbeidernes Bridgeforbund slått sammen til *én* organisasjon. O. Solem-Braathen gikk inn i kretsstyret i Oslo og satt som kretsstyremedlem til sin tragiske død i 1945. Sammenslutningen mellom de 2 forbund ble markert med en stor samlingsturnering som ble vunnet av Arne Hagen – W.B. Herseth.

Den enorme tilgang på nye medlemmer førte både til at økonomien ble god og til at enhver turnering straks ble overtegnet. Kulminasjonen ble Osломesterskapet for par 1942, arrangert av Bankenes Bridgeklubb under Karl Fr. Dawes' energiske ledelse. Hele 756 par deltok og vi lar Dawes selv kommentere turneringen (kommentarene er fra 1942):

«En deltager og tilskuer tenker sjelden over hvor meget der skal til for å avvikle en turnering som denne. Det har kanskje derfor sin interesse å bringe det store bridgeelskende publikum noen tall omkring turneringens avvikling. Turneringen er avviklet på 28 aftener, og hvis man nå tenker seg at hver spiller opptrer som en deltager hver gang han eller hun har møtt fram er det 5 752 deltagere, som det har vært turneringsledelsens oppgave å stille med. For å varsle alle disse mennesker om når og hvor de skal spille er der utsendt 1 378 brev. Der er spilt nøyaktig 100 puljer, hvorav 97 har vært 7-bords og de 3 siste som er finalen er 10-bords. I hver 7-bords pulje er der spilt 26 spill og i 10-bords 38 spill. Der er således spilt 5 258 forskjellige spill. Da hvert spill er spilt 7 ganger i 7-bordspuljene og 10 ganger i 10-bordspuljene blir dette 37 148 spill som har vært spilt og selvfølgelig like mange resultater som har vært grunnlaget for sluttresultatenes utregning. For

å få samlet disse resultater er der medgått 5 258 travelling slipper, 5 752 resultatlistor og utregnerne har skrevet 74 296 poengtall. Sammen-
dragsførerne har skrevet 77 072 tall og summert 2 776 kolonner. Der er
gått med 500 puljeoppsetningslister, 1 000 puljeresultatlistor, 300
kortspill, 260 kortmapper og en mengde annet materiell. Der er spilt i 5
timer hver aften i de innledende runder og 6 timer i finalen, vil det si det
samme som det har vært spilt i 143 timer. Spillerne har anvendt 27 880
timer tilsammen på denne turnering. Når vi til slutt nevner at ca. 5 000
tilskuere har besøkt turneringen får man det fulle bilde av den
bridgeinteresse som for tiden hersker i Oslo.»

Denne oversikt med sine astronomiske tall er likevel ikke helt
komplett. Den ble nemlig utarbeidet ved anmeldelsesfristens utløp.
Etterpå ble det godtatt noen etteranmeldelser så det totale antall par
som startet var 756!

Bankfunksjonærenes Bridgeklubb var overdratt arrangementet.
Klubbens dyktige og energiske formann Karl Fredrik Dawes var
mesterskapets turneringsleder. Såvel han som klubbens øvrige med-
lemmer (med praktisk talt 100 % oppslutning) arbeidet gratis. Derfor
tilfalt det klubben, som jeg dengang var medlem av, et meget stort
overskudd. Selv om medlemmene ble belønnet med en riktig «jøs-
singmiddag», hvor mat og drikke var innkjøpt på svartebørsen, fikk
klubben et 5-sifret beløp i overskudd.

I de første okkupasjonsår lot Norgesmesterskapene seg arrangere.
Men i 1943 strammet tyskerne grepet ved å innføre meget strenge
reiserestriksjoner. Derfor fattet forbundsstyret i møte 3. mai 1943
følgende vedtak:

«På grunn av de gjeldende reisebestemmelser utsettes Norgesme-
sterskapet og tinget inntil videre. Det sittende styre vil fortsette sin
funksjon inntil tinget kan bli holdt.»

De følgende sitater gir et ganske godt inntrykk av forholdene:

«Bergens Bridgeklubb bevilgedes ytterligere kr. 250,- i reisebidrag
til kampen i Oslo i 3. runde (av NM). Spillerne ble pga. snehindringer
forsinket i opptil 14 dager.» Snehindringer – et pent ord for sabotasje
på Bergensbanen.

Den 16. oktober avslo forbundsstyret en søknad fra flere av
finalistene i NM 1943 om å arrangere sluttkampene 1943 denne høst.
«Styret finner at det under de nåværende forhold ikke kan bli tale om å
arrangere sluttkampen for 1943.»

I styremøte 15. januar 1945 referertes skrivelse fra Mo Bridgeklubb
om at klubbens spilleforbud var opphevet av det tyske sikkerhetspoliti
i Trondheim.

Søknad fra Mo Bridgeklubb om opprettelse av en ny bridgekrets –

Helgeland og Salten krets – ble avslått. «Saken må bero til krigen er slutt.» besluttet styret – for 8. september 1945 å godta søknaden.

Tilgangen på nye medlemmer skapte jo en sterk bedring i økonomien. «Presidenten fikk fullmakt til å plasere inntil kr. 14 000/15 000 av forbundets midler i bank- eller forsikringsaksjer.»

«På grunn av forholdene i Nord-Norge besluttet man (1944) foreløbig ikke å innby til turneringen om Nord-Norgespokalen.»

Og med hensyn til nytt kretsstyre i Møre krets fattet forbundsstyret følgende vedtak: «På grunn av reiserestriksjonene tillater forbundsstyret at det opprettes et interimsstyre inntil neste ting kan holdes.»

Og så får Halle – anno 1945 – ordet:

Herrefolket og bridge hører heldigvis ikke til de store kapitler. Den alminnelige tysker forbinder intet som helst med bridgepillet, som i førkrigstyskland fortrinnsvis ble dyrket av pensjonerte marineoffiserer og forretningsfolk med personlig kontakt med utlandet. Hadde Terboven og hans gjeng ant at norsk bridge var en mektig sosial faktor, med en vidt forgrenet og ypperlig utbygget organisasjon, hadde de sikkert prøvet å sikre seg den også. Men nå gikk bridgen klar av all nazifisering mens sjakkorganisasjonene meget tidlig ble overtatt og lammet. Sjakk vet tyskerne hva er.

Fritt Folk forsøkte seg med et angrep på bridgen som et utpreget «jødespill», men de ble tilbakevist av noen statsbærende bridgedyrkere, som hevdet at spillet tvertimot i høy grad appellerte til de beste ariske og germanske egenskaper.

Hvor det er herlig å være ferdig med alt dette sprøytet, å kunne leve og puste og spille kort som *mennesker*.

Ellers har bridgen gjort sin store nytte ikke minst i fengslene og fangeleirene. Den var en kjærkommen – og selvsagt forbudt – avveksling på Grini, og den fulgte mange av fangene til Tyskland. Offiserene i Schildberg dyrket den helt planmessig hele tiden, med turneringer, instruksjon og alt til faget henhørende. De to sperreområder i leiren, «Gymnas» og «Seminar», hadde hver sin bridgeklubb og det ble spilt flittig, både innbyrdes og mot hverandre. *Gunnar Germundson, Thorvald Moe, Kjevik, Anth. B. Nielsen* var blant de ledende, og medlemstallet gikk opp hundreder. Interessen var like stor blant studentene, men her var vilkårene ikke alltid så gunstige. Men det ble da spilt mange turneringer, også Halles høstturnering, forteller Skiensguttene og Astraspilleren *Stang Wolff*.

I det hele tatt var kortstokken framme der forholdene på noen måte tillot det, enda den var alt annet enn velsett av fangevokterne. En gruppe av bombegislene, bombefenderkommando 3 A, fikk så sent som i begynnelsen av april endog i stand en veritabel turnering under

gårdsplassen på Victoria Terrasse. Advokat *Bugge-Danielsen* og dr. *Søyland* seiret i denne sikkert enestående åndstevling midt i Gestapos høyborg.

I Stockholm hadde de norske flyktningene egen bridgeklubb, med mange kjente spillere. *Sverre Haagensen* måtte stikke av like etter å ha vunnet Oslomesterskapet på ABC's lag, men gikk øyeblikkelig inn for å vinne mesterskapet for Stockholm (ligaen), hvilket også lyktes ham. Han måtte reise før de siste finalekampene, men seiren var da allerede sikret. Som makker hadde han en annen kjent Oslo-spiller *Arild Feldborg*, Chat Noirs populære husdikter, som for øyeblikket er løytnant i de norske polititropper. De spilte på vår gamle venn *Fants* lag.

Hans Munkeby og senere *Johannes Brun*, var i London, så der ble nok spilt bridge der også,» slutter Halle.

Det var nemlig først på slutten av krigen at Johannes Brun ble kalt til London. I 1942 – før han dro – ble han nemlig utnevnt til forbundets annet æresmedlem.

Da krigen var forbi kom naturligvis oppgjøret med landssvikerne også i Norsk Bridgeforbund. De rene naziklubber ble omgående utelukket. Det bød ikke på noen problemer, få som de var.

Men problemene med medlemmer, som under krigen hadde vist svak eller unasjonalt holdning dukket selvfølgelig opp – omenn i forbausende liten grad. Av forbundets over 20 000 medlemmer kan det med sikkerhet bare konstateres at 19 personer kom i søkelyset. (Det helt eksakte tall lar seg ikke konstatere, da det i noen tilfelle bare henvises til henvendelse fra klubber uten at det fremgår om henvendelsen gjelder ett eller flere medlemmer.) Men poenget er klart. Av NBFs medlemmer var det bare ca. 1 – en – promille som kom i søkelyset for sin holdning under krigen. Det forteller på en overbevisende måte at bridgefronten var en god jøssingfront under krigen.

Utgangspunktet for behandlingen av disse sakene var det vedtak som forbundsstyret traff den 5. juni 1945:

«Forbundsstyret har besluttet at de som:

1. etter 8. april 1940 har vært medlem av NS uten ved første anledning å ha meldt seg ut av partiet
2. etter ovennevnte tidspunkt har søkt om opptagelse i NS
3. er eller blir straffet for å ha vist dårlig nasjonal holdning under krigen

kan ikke være medlem av klubber tilsluttet NBF.»

Det er ganske klart at landssvikoppgjøret innen NBF ble den dominerende saken på bridgetinget høsten 1945. Etter en lang debatt ble forslag om at forbundsstyrets foranstående retningslinjer skulle bli

stående i 1 år (eller til neste ting) forkastet med 158 mot 108 stemmer. I stedet ga tinget «forbundsstyret fullmakt til å samarbeide følgende 3 forslag:

1) Fra Arthur Strand: Forbundsstyret får i oppdrag etter innstilling fra klubbene å behandle enkeltvis de tilfellene som gjelder NS-medlemmer som er blitt medlem under press, og som ikke er blitt tiltalt etter landssvikanordningen. (Som tingrepresentant husker jeg meget godt den store applaus som fulgte etter Strands velbegrunnede og velformete innlegg, som uten tvil dekket de fleste av tingrepresentantenes syn.)

2) Fra Magnus Valkner: Forbundstinget gir styret sin tilslutning til den måte de hittil har behandlet NS-saker. Fremtidige søknader om opptagelse av tidligere NS-medlemmer behandles individuelt og ved behandlingen av de enkelte tilfellene å følge samme retningslinjer som myndighetene og andre forbund følger.

3) Fra Hertzberg: Tinget gir forbundsstyret myndighet til å ekskludere av NBF medlemmer som har vært NS eller vist unasjonal holdning, forutsatt at vedkommendes klubb – tidligere NS-klubber unntatt – er enig i dette.

Forbundsstyrets behandling av den ene promillen som kom i søkelyset var meget liberal. Etter dokumentasjon fra statsadvokat, landssvikavdelingen og erstatningsdirektoratet fikk praktisk talt alle fortsette som medlemmer når klubbene gikk inn for dem. Den endelige sluttstrek satte bridgetinget 1947 de det enstemmig vedtok følgende forslag fremsatt av Karl Fredrik Dawes:

«Tidligere NS-medlemmer, hvis forhold er oppgjort, kan opptas som medlemmer i klubb tilsluttet NBF på betingelse av at vedk. klubb innstiller ham til opptagelse. Sådanne innstillinger forelegges kretsstyret til godkjenning. Avslag fra kretsstyret sendes med begrunnelse til NBFs styre som treffer den endelige avgjørelse.»

*Norsk
Bridgeforbunds
historie
1945–1981*

Det er ikke lett å sette seg ned og skrive om fortiden. Man føler seg bundet av kravet til objektivitet og saklig fremstilling. Man befinner seg i en tilstand hvor man gjetter og antar. Hva skal være med og hva skal hoppes over? Dette er historikerens dilemma.

I min fremstilling av NBF's historie har jeg vært stilt ansikt til ansikt med flere rammefaktorer. For det første har det vært et enormt tidspress, og for det andre skulle jeg bare skrive om etterkrigstiden, slik at det som kom foran ikke fikk prege det hele. Et tredje moment er at det eneste jeg har hatt å holde meg til har vært protokollene og det som har vært tilgjengelig av bridgemagasiner fra perioden. De bridgemagasinene som finnes på NBF's kontor har vært ukomplette, med mangelfulle og manglende årganger, og delvis ødelagt der det har stått viktig stoff. Protokollene har etter min mening vært alt for knappe og sjelden gitt uttrykk for den argumentasjon som har ligget til grunn for de forskjellige vedtak. Ofte kunne man finne slike ting som «*Pkt. 4. Presidenten leste opp sitt forslag, som etter en heftig diskusjon ble vedtatt*

Tommy H. S. Sandsmark

4-3 og skal legges frem på tinget». Men hva forslaget var, hva som ble vedtatt og hva utfallet var av tingets behandling – se, det er gått i glemmeboken.

Den historikk jeg skrev opprinnelig var en – etter min mening – hensynsløst ærlig og likefrem framstilling, så langt jeg kan forstå. Imidlertid passet den dårlig inn i en 50-års jubileumsberetning, så denne er blitt innlemmet i NBFs arkiver. Jeg er Roald Amundsen dypt takknemlig for at han har gjennomgått min første fremstilling med saks og finkam. Han har luket ut alle personangrep, usakeligheter og ting som kunne virke negativt for NBF, og således redusert mitt originalmanuskript fra 50 til 11 sider.

DET STÅR STERKE MENN BAK

Det er i særdeleshet 2 personer som stadig preger NBF's historie, nemlig *Presidenten* og *Generalsekretæren*. Felles for nær sagt dem alle er at de har vært såkalte «sterke menn».

Den første president etter krigen var N.M. Nielsen, som regjerte fra 1945–1950. Han har svært mye av æren for at det nordiske samarbeid kom skikkelig igang så raskt etter krigen. Han var initiativtaker til det første nordiske mesterkskap i Oslo 1946.

Etter ham fulgte Karl Fr. Dawes (1950–54) og så fulgte Ranik Halle som i en 10-års periode kom til å prege utviklingen. Han ble den virkelig dominerende figur i etterkrigstidens bridge-Norge. Alle som noen gang har møtt den tidligere sjefsredaktøren for Høyres pressekontor kan fortelle om en helt spesiell dynamisk personlighet. I 1965 ble han da også gjort til æresmedlem av NBF. Ranik Halle har vært, og er fortsatt en av våre største bridgeskribenter. Han var med på å grunnlegge IBPA (International Bridge Press Association) og NBP (Norsk Bridge Presse), og er æresmedlem av begge disse organisasjonene samt av sin gamle klubb Astra. Kanskje man i farten også burde nevne ekspresidentenes 11 Norgesmesterskap, 2 Nordiske mesterskap pluss 2. plass i EM (1938).

Bjørn Larsen avløste sin makker Halle som president. Han er den eneste i NBF's historie som har vært president 2 ganger, første gang fra 1964 til 1967 og annen gang fra 1977 til 1979. Også han ble æresmedlem i NBF for sitt fortjenestefulle arbeid for norsk bridge.

Etter Bjørn Larsens første periode ble han avløst av Arbeiderbladets dyktige spaltist Ambjørg Amundsen. Hun ble vår første, og hittil eneste, kvinnelige president, og fungerte i årene 1967–1971. Men da hadde hun allerede sittet i forbundsstyret siden 1948! Som ukuelig

damebridgeforkjemper har hun fulgt vårt damelandslag ute, både som lagleder og som «playing captain».

Så fulgte haldenseren Baard Baardsen, den første president utenfor Oslo (1971–1975). I hans periode fikk vi «Seriemesterskapet» (eller «Landsserien» som det het den gang). Baard Baardsen har også gjort seg bemerket som UK og non-playing-captain for vårt representasjonslag i åpen klasse, senest i Birmingham i 1981.

Så gikk presidentstafetten videre, denne gang til Knut Koppang (1975–1977). Han er kanskje den mest progressive president NBF har hatt noensinne, og satset mye på å utvikle organisasjonen på alle plan. Mange prosjekter er blitt initiert av ham: Undervisningsutvalg, finansutvalg, informasjonsutvalg, dameutvalg osv. Koppang var den første som avholdt styrekonferanser over en hel week-end, noe som senere er blitt tradisjon. Han startet også med kretskonferanser som den gang ble en stor suksess, men som siden er blitt lagt på hylla inntil jubileumsstyret nylig besluttet igjen å arrangere slike. Hans hjertebarn var likevel medlemsvervingen. NBF's medlemstall hadde sunket drastisk i årene etter krigen, fra 20 228 i 1945 til 12 872 i 1974. Et vervingsutvalg ble nedsatt og et kampanjeopplegg gjennomført. Aksjonen ga klare resultater: NBF hadde i 1977 15 058 medlemmer, og i 1980 var tallet kommet opp i 16 446.

Etter Koppang avtjente Bjørn Larsen sin annen periode som president (1977–79) for så å bli avløst av Finn Söderström (1979–1981). Også Söderström hadde en årrekke i forbundsstyret bak seg før han tok over presidentstillingen.

– Og dermed er linjen ført frem til den nåværende president, Ole Smestad fra Tromsø. Han har med stort hell demonstrert sitt ledertalent som mangeårig kretsformann i Troms og Ofoten Bridgekrets. I hans periode ble antallet klubber og medlemmer i denne krets mer enn fordoblet, så man har all mulig grunn til å ha forventninger til den president som leder NBF inn i jubileumsåret.

Ikke bare presidentene, men i like stor grad *generalsekretærene* har satt sitt preg på NBF. Trygve Zachariasen het sekretæren etter krigen. I hans tid var stillingen delt mellom NBF og OBK (72/25%). «Zachen» ble i 1953 etterfulgt av Nils Odd Myhre som bare fungerte i ett år. Med Bjørn Larsen (1954–1962) gikk sekretærtittelen over til å bli *generalsekretær*, selv om stillingen fortsatt var delt mellom NBF og OBK.

Sekretærens stilling ble noe endret med Bjørn Larsen. Ikke bare var den nye sekretæren internasjonal spiller for Norge, men han markerte seg også sterkt i sin stilling ved å bli valgt inn i diverse komiteer og utvalg, noe som til da ikke hadde vært vanlig.

Da Bjørn Larsen sa opp sin stilling i 1962 overtok Per Pettersen (1962–1980). I denne perioden økte arbeidsoppgavene sterkt. Til slutt ble det for meget for et enkelt menneske og i 1975 ga styret Per Pettersen tillatelse til å leie kontorhjelp «i den utstrekning han og presidenten finner det nødvendig».

Per Pettersen flyttet senere til Sverige og sa opp sin stilling med fratredelse i 1980. For første gang ble stillingen ikke lyst ut. Den ble tilbudt Rolf J. Olsen som satt i styret. Også han er kjent både som administrator, turneringsleder og aktiv bridgespiller. Bakgrunnen skulle altså være den beste. Ikke minst er det en fordel at NBF med sin nyinnkjøpte datamaskin har en generalsekretær som er utdannet innen EDB.

Presidenten og generalsekretæren har alltid vært «sterke menn». Men å være sterke vil ikke si det samme som å være enerådende. I NBF som i all annen organisasjonsvirksomhet har man et styre og det har alltid vært en ære å sitte i dette.

Tidligere ble det drevet temmelig mye fraksjonsvirksomhet for å få den eller den inn i styret. I Koppangs presidenttid ble det imidlertid vedtatt på tinget at en valgkomite på 3 personer skulle innstille til styret. Dermed var styret plutselig fritatt for å skulle utpeke sine etterfølgere. Med den nye valgordning unngikk man gjengangerne i styrene og kunne lett skifte ut uegnede styremedlemmer. Fraksjonens tid er neppe totalt forbi, men en ansvarsbevisst valgkomite er i seg selv en garanti for et mest mulig handlekraftig styre.

ORGANISASJON

Kontoret: NBF hadde felles kontor og felles sekretær med Oslo Bridgekrets helt til 1969 da Sverre Frich, som var formann i Oslo Bridgekrets (1968–1971) førte et personlig korstog for å løse Oslo krets fra forbundet gjennom å si opp generalsekretæren som sekretær i Oslo Bridgekrets og samtidig sørge for at kretsen overtok sommerturneringene i Oslo, som tidligere hadde gått i privat regi. Det endelige utfall av dette ble at NBF tok med seg generalsekretæren og flyttet fra Industrigaten 36 til Kirkeveien 59 hvor Harry Koritzinsky godhetsfullt hadde stilt lokaler til NBF's disposisjon.

Kretsene: I 1945 hadde NBF 16 kretser. Et iherdig arbeid har vært drevet for å desentralisere og øke antallet av såvel klubber som kretser. Så og si hvert eneste år har nye kretser sett dagens lys, helt til midt på 60-tallet, da man var oppe i 46 kretser. Idag er tallet 47. Det har neppe

bare vært heldig med en slik desentralisering. Det finnes faktisk i dag enkelte kretser som ikke har flere enn 4–7 klubber og 140–200 medlemmer.

Den desidert største enkeltkrets er i 1982, som alltid tidligere, Oslo Bridgekrets med sine vel 16 000 medlemmer fordelt på 49 klubber. Deretter følger Rogaland (800) og Sunnmøre og Romsdal, Trondheim og Troms og Ofoten med i overkant av 700 medlemmer hver.

Klubbene: I 1946 var NBF oppe i 613 medlemsklubber. Dette tall sank sakte, men sikkert til 528 klubber i 1954 for så å stige litt igjen til 639 klubber i 1979. Medlemsmassen, som i 1945 var oppe i 20 128 p.g.a. de ekstraordinære forhold under krigen, sank etterhvert til 13.763 i 1954. Idag er man oppe i vel 16 500. Tallenes klare tale er at det gjennomsnittelig var flere spillere pr. klubb tidligere enn hva det er idag.

Komiteer og utvalg: I den første perioden etter krigen var det 3 faste utvalg, nemlig Turneringsutvalget og Autorisasjonsutvalgene for henholdsvis turneringsledere og bridgelærere. Autorisasjonen av de 2 sistnevnte grupper er etterhvert blitt overført til Lovutvalget. Utdanning av bridgelærere er desverre kommet noe i bakgrunnen idag, hvilket har hatt uheldige konsekvenser for den rekrutterende bridgevirksomhet.

Av andre utvalg bør man nevne Finansutvalget og Informasjonsutvalget, som begge hadde en lovende og aktiv start, men som idag er nokså anonyme. Undervisningsutvalget har foreslått utarbeidelse av noe kursmaterieell, blant annet «Turneringslederboka» og det gode begynnerkurset som Arne Olsen har laget.

I de senere år har NBF hatt 4 særdeles viktige faste utvalg, nemlig Turneringsutvalget, Lovutvalget, Mesterpoengutvalget og Ungdomsutvalget.

Hederstegnet: «Forbundets hederstegn» i gull og sølv var resultatet av varapresident Valkners forslag i 1948. Den første som ble tildelt gullplaketten for fremragende og uegennyttig innsats for NBF var den sittende president, N.M. Nielsen, 10. mars 1949. På det samme styremøte ble det vedtatt at følgende personer skulle tildeles hederstegnet i sølv:

Wilh. Schibbye, K.Fr. Dawes, B. Eckblad, Ranik Halle, Otto Krefting, D. Lindberg, Harry A Nilsson, Erling F Olsen, Trygve Sommerfelt, P. Bøckman Pedersen, A. Wallstrøm, Harald Hansen og Marius Valkner.

Allerede i 1950 ble det besluttet at plaketten skulle være en nål og at kun hederstegnet i gull skulle benyttes. Alle som til da hadde fått hederstegnet i sølv fikk dette byttet inn i den nye gullnålen.

NBF's hederstegn henger høyt og pr. idag er det bare i underkant av 30 personer som innehar det.

INFORMASJON

Småskriftene: Ideen bak de såkalte «småskriftene» var at de skulle sendes som informasjon til klubbene. Omfanget skulle være ca. 16 sider. Initiativet til disse ble tatt av et utvalg som var nedsatt i 1952. I noen få år sendte så NBF ut slike småskrifter med ujevne mellomrom. Etterhvert forsvant de – for så å bli vekket til live igjen av Lovutvalget hvor først Louis Andre Strøm og senere Jomar Zahl har benyttet seg av denne typen informasjon med stort hell. Det er et tydelig behov for slike bulletiner, men de er tidkrevende å lage.

Bridgemagasinet: Det har helt siden 1929 vært et eller annet bridgemagasin i Norge, dog absolutt ikke det samme hele tiden! Tvert imot har det vært perioder hvor flere magasiner har slåss om lesernes oppmerksomhet.

Det første bridgemagasinet het «Nordisk Bridgemagasin». Navnet var valgt av flere grunner, bl.a. fordi våre naboland ikke eiet noen bridgepresse på den tid. Redaktør var Isak Nielsen, bedre kjent som bridgeforfatteren «Sadar Sahib».

«Nordisk Bridgemagasin» forandret senere navn til «Norsk Bridge Magasin». Redaktør Isak Nielsen satt i sjefsstolen i 5 år, deretter overtok o.r.sakfører Otto Krefting i 3 år. Så fulgte bankfullmektig Erling Wagle i 8 år, altså frem til krigens slutt. Den neste redaktøren var fagjournalisten Ranik Halle, og som redaksjonssekretær hadde han Rolf Bøe. Bladet ble utgitt av Hanches Forlag og hadde undertittelen «Organ for Norsk Bridgeforbund».

Nettopp denne undertittel ga støtet til store kontroverser i den første tiden etter krigen. Var bladet virkelig NBF's talerør? Og i så fall, hvilken innflytelse hadde NBF's styre på stoffet? Kunne man nekte ting inntatt? Det kom til et åpent brudd i 1947, da Hanches Forlag innvilget NBF full sensurrett, og resultatet av dette ble at Ranik Halle tok sin hatt og frakk og gikk av som redaktør i 1948. Han ble etterfulgt av William B. Herseth som øyeblikkelig trakk seg fra sin stilling som styremedlem i NBF for å understreke sin og magasinets uavhengighet. NBF-sensur fortsatte imidlertid gjennom hele første halvdel av 50-årene.

I 1949 dukket en ny konkurrent opp på arenaen, nemlig Eric Jannerstens Norske «Bridgetidning», som hadde svensk redaksjon

men en norsk redaktør, nemlig Rolf Bøe. Denne publikasjon fikk imidlertid en trang fødsel og en snarlig død.

Midt i 1950-årene startet Aasmund Engens Forlag et nytt tidsskrift som het «Bridge». William B. Herseth søkte avskjed fra «Norsk Bridge Magasin» for å tiltre redaktørstolen i dette nye magasinet hvor han fikk et ganske annet og bedre økonomisk armslag. Men «Bridge» eksisterte bare så lenge Aasmund Engen selv levde. Etter hans død i 1962 stoppet hans sønn utgivelsen av bladet.

«Norsk Bridge Magasin» levde imidlertid videre, først med Rolf Bøe som redaktør. I 1963 ble Hanches Forlag kjøpt av en privatperson, og bladet mistet sin status som «organ for NBF». I en siste kamp for å få bladet opp ble det omdøpt til «Bridgemagasinet» og den nye redaktøren Ørnulf Østensen gikk ut med en gigantisk PR-kampanje. Men andre av forlagets ikke så vellykkede blad trakk desverre også «Bridgemagasinet» med seg utfor. Det ble solgt til et Drammensforlag i 1965, men gikk inn ca. 1 år senere.

I 1967 skrev NBF kontrakt med Louis Andre Strøm som begynte å utgi «Norsk Bridge» med forbundsgaranti det første året. Strøm drev dette som et gigantisk one-man-show helt frem til 1974. Så skjedde det ingenting på magasinfronten før Sverre Frich tok sitt berømmelige initiativ i 1976 med «Bridge i Norge» (BIN). Bladet har hatt en rekke redaktører i disse årene (Sverre Frich/William B. Herseth/Leif-Erik Stabell, deretter Jan Marstrander i spissen for en frivillig gjeng med entusiastiske akademiskspillere og idag er Tommy Sandsmark og Svein Th. Stedding magasinets redaktører).

BIN kom inn i norsk bridgeliv som et friskt og godt vindpust, men bladet er ikke organ for NBF. Aller helst burde selvsagt NBF utgi sitt eget magasin, og det til alle sine 16 500 medlemmer, men økonomien setter nok foreløpig en stopper for slike planer.

Norsk Bridge Presse: NBF har helt siden 1965 bevisst forsøkt å få kontakt med pressen uten at dette har ført til hverken nyttige eller varige forbindelser. Under Knut Koppangs presidentperiode ble det i 1975 nedsatt et «Informasjonsutvalg» og dette tok i 1976 initiativet til dannelsen av en ny forening for bridgeskribenter, NBP. Ranik Halle var den første formann med Annelise Koppang som sekretær. Fra starten av hadde foreningen 16 medlemmer.

Foreningens formål er å heve bridgejournalistenes faglige standard samt å arbeide for en bredere bridgedekning i pressen. Etter at Arne Hofstad ble valgt til formann i 1979 har NBP utviklet seg til å bli en slagkraftig interesseorganisasjon for bridgejournalister på alle plan. Idag har den 65 medlemmer. Til sammenlikning har IBPA (International Bridge Press Association) ca. 350 medlemmer fordelt over hele

verden. Det har vakt stor oppsikt i utlandet at en så liten nasjon som Norge har så mange organiserte bridgeskribenter. I 1981 ble Ranik Halle valgt til æresmedlem av NBP.

REKRUTTERING

Under krigen gikk rekrutteringen av seg selv (Jfr. Herseth's krigshistorikk). Etter krigen er imidlertid spørsmålet om hvorledes man best skal rekruttere stadig blitt mer aktuelt. Juniorvirksomheten ble for første gang nevnt i 1954, og styret nedsatte et utvalg med W.B. Herseth som formann. Utvalget skulle arbeide med junior- og skolebridge. Dette var forløperen til det som idag heter NBF-Ungdomsutvalget.

Virkelig fart i ungdomsarbeidet ble det etter at NBF i 1964 tok kontakt med Rolf Hofmo i Statens Ungdoms- og Idrettskontor (STUI). Året etter ble Statens Ungdomsnemnd kontaktet, og Friundervisningen tok opp bridge i sitt undervisningstilbud. Senere har såvel AOF som Høyres Aftenskole gitt undervisningstilbud i bridge.

Så sent som i 1968 begynte man å snakke om å delta internasjonalt med et juniorlag – og junior var man til og med det år man fyllte 26 år, noe som senere er blitt 25 år. Men fortsatt var veien frem lang. Det første NM for juniors kom ikke igang før i 1971, og da som uttagningsgrunnlag for det juniorlandslag som for første gang deltok i EM for juniors.

NBF – Ungdomsutvalget kom igang for alvor midt i 70-årene under ledelse av visepresident Svein Rustad som var UK og lagleder for våre Nordiske Juniormestre på Sole i 1975.

I 1980 ble Tolle Stabell plukket ut som lagleder for vårt juniorlandslag. Dette mannskapet klarte, med emaljen på tennene, å presse seg først i Europamesterskapet for juniors i Hamaccabiah utenfor Tel Aviv:

Tor Helness, Jon Kåre Schjelderupsen, Lars Eide, Geir Olav Tisleivold, Glenn Grøtheim og Per Bjerkan. En triumf i norsk bridgehistorie!

Bridge som skolefag er et mål som ungdomsutvalget har hatt for øye i mange år. Hittil er imidlertid dette prosjektet kun på prøvestadiet, med mer eller mindre vellykkede spredte enkeltforsøk av bridgespillende lærere i ungdomsskolen. Desverre har man ennå ikke greid å utarbeide verken skikkelige lærebøker eller godkjente fagplaner. Bridge i den videregående skole er hittil ikke blitt godkjent som valgfag av Rådet for Videregående Opplæring (RVO). RVO omtaler bridge og ludo i samme åndedrett.

REPRESENTASJON

Spørsmålet om representasjon har alltid vært en varm potet i NBF. Skulle vi representere, og eventuelt med hvem? Hvem skulle bestemme hvem som skulle bestemme?

La oss først se på «Åpen klasse»: Økonomien har alltid vært en rammefaktor i NBF. Flere ganger har styret innstilt på at man ikke skulle delta. Men da har gjerne det private initiativ bevist sin kraft gjennom kronerullinger og andre tiltak, med det resultat at kun en gang har vårt landslag i åpen klasse av økonomiske grunner ikke vært med i EM, nemlig i Beirut i 1962.

De økonomiske diskusjoner har vært lange og tunge. I 1947 ble det på et styremøte slått fast at reisebidrag til våre spillere måtte innskrenkes til dekning av selve transportutgiftene. Diett og opphold måtte bli for deltakernes egen regning. Kr 500 ble avsatt til laglederen for fordeling etter hans skjønn mellom dem som måtte trenge det mest.

Siden har det heldigvis skjedd en utvikling til det bedre. I dag trenger ingen norsk representasjonsspiller å lide noen nød når han representerer de norske farger.

Selve uttaket av representasjonsspillere har vært et vel så stort problem gjennom tidene. I 1947 ble det besluttet at årets norgesmestre for lag skulle være selvsagte som 1. lag under Nordisk. Men siden blusset striden om utvalgsmetodene opp igjen. Kritikken resulterte i at man overlot til Turneringsutvalget å finne frem til forslag for retningslinjer ved valg av spillere til representasjon. Problemene fortsatte imidlertid bare å tårne seg opp. Den evige diskusjon forble hvorvidt man skulle sette opp forhåndskriterier som f.eks. uttagningsskamper etc. eller om man skulle la skjønnnet råde.

I 1974 ble det for første gang i norsk bridgehistorie nedsatt en uttakningskomite, nemlig Bjørn Larsen, som egenhendig skulle plukke ut vårt representasjonslag i åpen klasse og innstille på lagleder. Dette prinsipp er det som også gjelder idag. Vi har et frittstående UK, noe som har fått misnøyen med forbundsstyrets avgjørelser til å forsvinne. De senere års resultater innbyr da heller ikke til noen tvil om at det har vært toppkvalifiserte lag som er blitt plukket ut!

Når det gjelder *Dameklassen* så har problemene vært de samme som nevnt ovenfor – økonomi og uttakning. I 1946 startet man opp med en såkalt «landsturnering for damer», som skulle danne grunnlaget for vårt landslag. Allerede i 1947 kom det første forslag om ikke å sende noe damelag til EM. Riktignok fikk forslaget bare forslagsstillerens stemme, men man ante motvind for damebridgen allerede da.

Neste stadium var formuleringen «uten utgift for forbundet», et uttrykk som hele tiden har gått igjen i forbundets protokoll. Damene har selv måttet skaffe til veie midler til deltakelse gjennom krone-rolling, utlodninger o.l.

I 1954 foreslo Ambjørg Amundsen at uttaket av damelag på ny skulle baseres på en landsomfattende lagturnering med frie lag, eventuelt «kassalag». Det siste ble vedtatt. Systemet med kassalag holdt i en årrekke og vi kan vel trygt si at Ambjørg Amundsen hele tiden hadde en nøkkelrolle i uttaket av dette. Hun har da også så desidert vært norsk damebridges «hønemor» – og sogar en populær sådan.

Så kom det et initiativ fra damene selv som medførte at Forbundstinget 1978 fattet et prinsippvedtak om at man ikke lenger skulle la seg representere i dameklassen, verken i EM eller i Nordisk Mesterskap. Bakgrunnen var at man hevdet at damer burde delta på lik linje med herrer, og ingen dispensasjon ble gitt uansett hvor mange penger som måtte bli samlet inn. Norge foreslo også på EBL's kongress samme år å oppheve dameklassen i EM, men dette forslag fikk bare den norske stemmen.

Også det nordiske samarbeidet begynte å knake i sømmene på grunn av Norges holdning til damebridgen, og etter 2 års boikott ble det vedtatt av forbundstinget på Fagernes i 1980 at Norge igjen skulle la seg representere i internasjonal damebridge.

Så et par ord om *Nordisk Mesterskap*: I et møte i februar 1946 i Göteborg mellom representanter fra de 3 nordiske land konkluderte man med at den første skandinaviske turnering skulle holdes i Oslo i midten av juni med 2 herrelag og 1 damelag fra hvert land. Innbydelse ble også sendt til Finsk Bridgeforbund. Dette må sies å ha vært den første føleren til det som skulle bli Nordisk Bridgeunion.

Det ble leiet lokale i Handelsstanden hvor man besluttet å spille 32-spills kamper med «Oslo-beregningen». Finnene meddelte først like før turneringen at de hadde gitt «reisetillatelse til 9 spillere», mens danskene meddelte at de stilte med «12 herrespillere, 5 damespillere, 6 ledere, 4 presse menn, 3 fruer til forannevnte samt ca. 10 tilskuere». – Hotellrom var ikke å oppdrive i Oslo på den tid, men vertskapet satte seg i sving og maktet det utrolige. Norge vant det første Nordiske Mesterskapet i åpen klasse mens damene ble nr. 3 i sin klasse.

Helt siden 1946 har denne internordiske forbrødring arrangementsmessig gått på rundgang mellom nasjonene. På begynnelsen av 60-årene kom også Island med. Fra 1971 ble det opprettet en egen juniorklasse, og siden 1978 ble junior – Nordisk inndelt i en klasse for eldre og en for yngre juniorer.

Man burde kanskje nevne at i Åpen Klasse har Norge 8 seire og 5 annenplasser på tilsammen 17 mesterskap!

INTERNE TURNERINGER

En av NBF's mange oppgaver er å arrangere nasjonale turneringer for sine medlemmer. De dominerende turneringer i så måte er NM for lag og par samt Seriemesterskapet.

NM lag har vært arrangert hvert år fra 1936 med unntakelse av 1944 og 1945 da krigen umuliggjorde et slikt arrangement. Men om turneringen er gammel så har den nok gjennomgått en del endringer underveis. I tiden etter krigen var regelen at Lag-NM bare kunne spilles av 4 spillere fra hver klubb, hvilket naturlig nok skapte strid i en rekke klubber: Hvem skulle få lov til å representere? Resultatet var at man startet nye klubber bare for å få delta i NM for lag. Underlig nok gikk det mange år før man fant frem til det naturlige mottrekk mot dette, nemlig å la den enkelte klubb få stille med så mange lag i NM som var interesserte.

Likeledes har det vært varierende regler for hvor mange som kan spille på et NM-lag. Opprinnelig var det bare 4 spillere på laget, men fra 1953 ble det lov til å melde på en 5-mann som reserve (hvilket virker en smule underlig. – Når man studerer startlistene tilbake gjennom tidene så er 5 mann blitt premiert og titulert Norgesmester helt siden 1938!). I 1975 endret man igjen reglene slik at klubbene kunne stille med 6 spillere i finalen, hvorav *en* kunne være slått ut på et annet lag i en tidligere runde.

NM par er kanskje den mest populære turnering i Norge. Dette skyldes ikke minst at det har vært et trangt nåløyne å komme seg gjennom før man har vært i finalen. Normalt er det kretsfinalen som er kvalifiseringen, men noen kretser holder også egne uttaksturneringer til NM par.

Fra og med 1956 ble parfinalen utvidet fra 62 til 64 par, og i 1966 ble regelverket endret slik at foregående års Norgesmestre automatisk går til finalen. Samtidig ble det vedtatt at ingen spiller kan forsøke å kvalifisere seg for parfinalen i mer enn én krets. I 1980 og 1981 ble parfinalen spilt med 70 par.

Kretsenes kamp om finaleplassene har gjennom tidene gitt seg mange underlige utslag. Ja, man har faktisk kunnet snakke om en viss «auksjon» av plassene. Derfor arbeider Turneringsutvalget, etter oppdrag fra Tinget i Stavanger 1981, med å revidere kvalifiseringsgrunnlaget i forhold til antall finaleplasser.

Seriemesterskapet startet i 1974 under navnet «Landsserien». Det var 10 klubber med. Turneringen ble så populær at det meldte seg mange interessenter. I 1976 foreslo Turneringsutvalget at man skulle gjøre om «Landsserien» til et «Seriemesterskap» med 1. divisjon og 3 underliggende serier i 2. divisjon. Turneringens popularitet er blitt enorm og for tiden eksisterer det 10. avdelinger å 12 lag i 2. divisjon.

Turneringsutvalget arbeider nå med å utrede mulighetene for også å lage en 3. divisjon slik at man kan gå tilbake til den opprinnelige ordning med tre 2. divisjonsserier som hver kvalifiserer direkte til 1. divisjon.

Når det gjelder *systemer*, har diskusjonen gått i stormfulle bølger fra tidenes morgen. I de første årene etter krigen var det ikke så mange systemer å velge mellom. Det ble stort sett varianter av Culbertson/Goren, Acol og Vienna. Eksempelvis ble Herseths dobbelttydige ruteravslag i Vienna avslått brukt så sent som i 1949. Det er nesten rørende idag å studere protokollen fra et styremøte i 1950 hvor man nektet å godkjenne meldesystemer som Gerber, Stavangerkløveren og «Four Aces». Først i 1952 godtok man Stayman og Koch-Werner-konvensjonen mens Herbert-avslaget falt!!

Reaksjonene måtte jo komme. Etter at en egen komite hadde gått gjennom problematikken endte man opp med den Salomoniske avgjørelse at «alle nasjonalt og internasjonalt alminnelig benyttede systemer er tillatt hvis de har vært publisert på en betryggende måte og kan forutsettes kjent her i landet...»

Systemkort har florert i et utall av varianter. For å få bukt med dette trykket NBF opp en oversatt utgave av EBL's kort i 1978. Dette ble imidlertid ingen suksess da formatet var ubehjelpelig og teksten dårlig. Resultatet var at et nytt systemkort ble foreslått og godkjent som NBF's eneste tillatte kort på Tinget i 1981.

ØKONOMI

Økonomien har alltid vært et smertens barn i NBF. Den har vært den rammefaktor som mest av alt har hindret forbundet i sin utvikling. Den har begrenset nærmest alle felter av forbundets virksomhet, men likevel har den ikke vært tatt alvorlig nok. Sant nok har man hatt såkalte Finansutvalg opp gjennom tidene, men disse synes ikke å ha gitt NBF noen mer solide ben å stå på.

NBF har gjennom tidene prøvd mange tiltak for å bedre sin økonomi. I 1946 solgte Fabritius & Sønners Forlag NBF-diplomer for 2 kroner

stykket, hvorav 10 øre gikk til NBF. Senere økte denne provisjonen til hele 20 øre pr stk! – I 1952 var det et firma som fikk istand en kontrakt med NBF om salg av spillekort med NBF's emblem på. Disse ble solgt i 3 000 eksemplarer – og NBF mottok kr 900,- fra firmaet.

En annen, og langt mer interessant, inntektskilde var NBF's «Ferdighetskonkurranse» på landsbasis med Leif Christiansen som leder. Denne ble startet i 1955 og innbrakte et pent lite overskudd i flere år.

Desverre har mange av NBF's klubber tradisjonelt betalt inn for lite i medlemskontingent. Dette burde man kunne få bukt med ved personlige medlemskap i NBF.

Men den virkelig interessante nyvinning, både økonomisk og bridgeteknisk, er *mesterpoengordningen*. Den første gang man var inne på begrepet «Masterpoints» var på et styremøte i 1963, men saken ble utsatt. Mesterpoengene fikk sitt endelige gjennombrudd her i landet 1. januar 1968. Akademisk Bridgeklubb var den første klubb som etter mye diskusjon ble tildelt forbundspoeng til sin turnering etter skalaen, 5–3–1.

Nye problemstillinger meldte seg raskt. Man besluttet derfor å sette ned et eget Mesterpoengutvalg, bestående av Gudmund Pedersen, Leif Salterød og Finn Söderström. Disse vedtok, etter et brev fra Astra, at mesterpoeng skulle deles ut også for gamle nasjonale og internasjonale bragder. Den første landsoversikten kom i 1969.

I 1969 kom også NBF's turnering «Mestertreffene» istand. Dette er en landsomfattende singelturnering for alle som er med på mesterpoengordningen. Og hvem er ikke det i norsk bridge? Denne turneringen ble en suksess og ga et pent overskudd til NBF.

Alle som spiller aktiv bridge vet hva mesterpoengordningen betyr for oss. Det gir oss en anledning til å kvalifisere oss for grader av dyktighet, og dermed å kunne sette synbare grenser for våre ambisjoner som bridgespillere. Når vi når ett mål, en nål av en eller annen kategori, kan vi flytte grensene høyere opp, akkurat slik en høydehopper gjør når han flytter listen oppover etter hvert som han når en ny høyde. Mesterpoengavgiftene utgjør idag den desidert største posten på NBF's inntektsbudsjett.

I hele etterkrigstiden har NBF følt et sterkt behov for å utvikle organisasjonen på alle plan. Medlemsmassen har øket radikalt etter den store down-perioden i 50- og 60-årene, og vi er på vei mot nye høyder. Man har etterhvert fått en klar forståelse for at det er ungdommen som er NBF's fremtid, at det er den man må satse på. All ungdomsvirksomhet må settes i system, og en sentral organisering av

lærere, læremateriell og rekruttering generelt må utvikles.

Foreløpig har vår utvikling gått relativt tregt, ikke minst takket være en mildest talt mangelfull økonomi. NBF har aldri hatt råd til å ansette en egen mann til å organisere ungdomsvirksomheten her i landet, og vil vel heller ikke få det på noen år fremover. Ikke desto mindre må ungdomsvirksomheten og rekruttering sette klart formulerte mål for fremtidens NBF både økonomisk og organisasjonsmessig.

B
BERGEN
BANK

D
A
B

- en bank du bør
se nærmere på!

1987 - DAB Bank

Makkere man minnes

*Det skal to til for å nå toppen i bridge. (I lag bør det helst være fire!).
Fritt omskrevet kan vi si at bak hver toppspiller står det en annen
toppspiller: Makkeren.*

*Det er ham vi er gått til denne gang – makkeren som igjen presenterer
sin makker:*

LEIF CHRISTIANSEN

Ranik Halle

Ranik Halle og jeg var makkere i ca. 10 år i 50-årene, en meget aktiv bridgeperiode for oss begge.

Vi fikk anledning til å delta på det norske landslag en rekke ganger i denne tiden. Jeg minnes i kronologisk rekkefølge: EM i Dublin 1952, Nordisk i Århus 1953, EM i Helsingfors 1953, Amsterdam 1955, Stockholm 1956 og endelig i Oslo i 1958. Og på det hjemlige plan

Leif
Christiansen

Ranik
Halle

klubb- og kretsturneringer, eliteturnering, NM for par og lag. Det var rart man overkom alt. Med særlig tilfredshet husker jeg NM for lag i Kristiansand i 1952 hvor Halle og jeg deltok på Astras seirende lag, og vår seier i NM for par i 1956 i Oslo.

Under såpass lang tid med bridge på topp-plan lærer makkerne hverandre å kjenne på en helt spesiell måte. Bridgemessig selvfølgelig ut og inn, men også de rent menneskelige karakteregenskaper avsløres på godt og vondt. En av hovedårsakene til vårt suksessrike makkerskap var at vi hadde en fin tone ved bordet og en sterk kampmoral. Viljen til å vinne er viktig. Det psykologiske moment spiller en større rolle i bridge enn de fleste tror. Man spiller tross alt mot mennesker, ikke mot maskiner.

Vår sterke basis var et vel innarbeidet meldesystem og det var slett ikke noen selvfølge den gang. Vi tilbragte utallige timer med å diskutere detaljer i systemet og fastlegge enkle memoreringsregler. Et grunnleggende prinsipp for oss var ikke å gjøre det *for* vanskelig. Før eller senere ville en av oss i så fall glemme en konvensjon med katastrofale følger.

Konstruktiv meldeteori var Halles store styrke som bridgespiller. Han skapte teori som ble publisert gjennom pressen og hans mange bridgebøker. Halles 2 kløver f.eks. lever stadig.

Et meldesystem kan aldri bli mere enn en rettesnor. I en rekke tilfeller må det anvendes et skjønn. Et typisk trekk ved Halles bridgestil var hans gode skjønn i vanskelige meldesituasjoner. Nøktternhet som grenset til pessimisme var typisk for ham og forbausende ofte var avgjørelsen riktig. Jo mere skjev fordeling du har selv, jo mere sannsynlig er det at motparten også har skjev fordeling og at sitsen altså er vrien – var en av hans yndlingsteser. Og den er selvsagt og åpenbart riktig.

Spilleføring og motspilldyktighet lå på et høyt plan i norsk toppbridge også den gang. Det var lite som skilte på det felt. Det ble derfor i stor grad meldingene som ble avgjørende.

Min oppgave er å gi et kort riss av Ranik Halle som bridgespiller og da kommer jeg ikke utenom en helt typisk egenskap. I motsetning til mange andre norske bridgespillere, spilte Halle like godt internasjonalt som i hjemlige turneringer, ja kanskje sterkere ute enn hjemme. Det var flere årsaker til det. Han trivdes i internasjonalt miljø, uten noen form for sprogvanskeligheter og kanskje først og fremst: I utlandet var han på ferie, sett i motsetning til sterkt arbeidspress nær sagt hele døgnet når han var hjemme i Norge.

Kampviljen, viljen til å vinne, har jeg alt nevnt. Følgende spill illustrer godt logikk, psykologi og nettopp viljen til å vinne:

♠ 9 7 2
 ♥ D 9 4
 ♦ Kn 10 8 3 2
 ♣ 8 6

♠ E Kn 4	N V Ø S	♠ K 6 5
♥ 10 2		♥ 8 7 6 5
♦ E 6 5 4		♦ 9 7
♣ Kn 10 9 4		♣ K 5 3 2

♠ D 10 8 3
 ♥ E K Kn 3
 ♦ K D
 ♣ E D 7

Scenen er en NM-kamp – en av de innledende runder. Halle åpnet som Syd med 2 grand som optimisten i Nord høynet til 3. Vest, Trygve Sommerfelt, spilte ut kl Kn. Ranik stakk Østs konge og trakk K, D i ruter som ingen ville ha. Det fantes bare 8 stikk slik at ruterne måtte godspilles og for også å hente dem, måtte blindemann ha 2 inntømster. En gammel travet er nu å spille liten hjerter til nieren, den «unødvendige» finesse for å skape en ekstra inntømst, men Halle visste at Sommerfelt som den glimrende spiller han var, ville forpurre planen ved å legge i tieren om han hadde den.

Ergo var det bare en sjanse: Å finne tieren dobbel. Ranik spilte hj E og fortsatte med knekten (!). Den ble stukket over med damen. Da tieren virkelig kom, kunne ru E drives ut og hj 9 ga inntømst til å hente ruterne.

Et annet meget spesielt eksempel. Spillet forekom i kringkastingen og var ment som en julespøk:

♠ E 10 8 5 2		
♥ 8 2		
♦ 8 5		
♣ E K 8 3		
♠ D 10 6 4	N V Ø S	♠ Kn 7
♥ 6 3		♥ E K Kn 10 4
♦ 9 7 4		♦ K 10 3
♣ 10 9 5 2		♣ Kn 7 6
♠ K 3		
♥ D 9 7 5		
♦ E D Kn 6 2		
♣ D 4		

Kontrakten var diktert til å være 4 hjerter. Ved at Ranik åpnet med 1 hjerter og siden meldte som om han hadde 10 røde kort lyktes det å nå denne horrible kontrakten ad «naturlig» vei. Øst doblet ikke, men en lang pause før siste pass var avslørende nok.

Man skulle ikke tro at det var mulig å vinne dette spillet, men når trumf ikke kommer ut, vinnes faktisk kontrakten slik Ranik spilte. Kløver ut til damen, sp K, sp E og ruterfinesse. Så ru E og ruter til hj. 2. Nå E, K i kløver og Øst har bare trumf igjen. Syd har 8 stikk og må få 2 til. Sp 5 fra bordet og f.eks. hj 10 hos Øst. Den tas med damen og siste ruter stjeles med hj 8. Det sikrer Syd enda et trumfstikk.

Et spill verdig Ranik Halle!

ANDREAS SCHRØDER-NIELSEN

Jens Magnussen

Han var min makker i 3 sesonger i 1950-årene i «Astra». I 51/52 ble vi Norgesmestere for lag – og nr. 2 i NM for par. I 54/55 ble vi Oslomestere for lag sammen med Karlsen-Andersen fra Drammen. I 58/59 så vant vi OM for par og lag, og deltok i Europamesterskapet i Palermo i 59 (nr. 5).

Vi var som regel i teten i parturneringer i denne tiden. Bl.a. vant vi Astras jubileumsturnering. Dessuten har vi spilt mye robberbridge sammen – og turneringer med og mot hverandre. Det var en morsom tid.

Jens hadde profesjonelt tilsnitt. Han spilte bridge de fleste av ukens dager til sin død i 1980. Han spilte alltid god bridge, men sin egentlige storhetsperiode hadde han fra 1935 til 1960. Jens registrerte alt ved

Andreas
Schröder-Nielsen

Jens
Magnussen

bordet – også hvor spillerne trakk kortene sine. Han hadde ikke noen spesiell teoretisk legning, og følelsen kom fremfor matematikken. Men hvilken kortfølelse han hadde! Det var den største spiller av alle når han satt i tur – han utnyttet turen maksimalt.

Jens var forut for sin tid. Han kunne f.eks. åpne på 10-syvende og uten et pkt. i gunstig sone. Han var oppsatt på å vinne, og spilte ikke stereotyp bridge som de fleste av av toppspillerne gjorde i den tiden. Han var ikke så redd for å gjøre feil – og dermed kom det positive.

«Magnus» som han ofte ble kalt, spilte mange glimrende spill, men best husker jeg ham for de mange fine motspill:

Parturnering

Ø – V i sonen, Ø gir

N – Ø – S – V

– p – p – p

1 sp – 2 kl – x – p

p – p

A. Schrøder-Nielsen

♠ E K D x x x

♥ K D x

♦ 10 x

♣ 8 x

♠ Kn x x

♥ x x x

♦ D 9 x x x

♣ K x

	N	
V		Ø
	S	

♠ 10 x

♥ 10 x

♦ K Kn x x

♣ E D Kn x x

J. Magnussen

♠ x x

♥ E Kn x x x

♦ E x

♣ 10 9 7 x

Jens spilte ut sin høyeste spar og jeg stakk med D, og gav sp E og sp K opp igjen. Spilleren kastet en hj. og Jens kastet en liten ru. Jeg tok for K i hj – og spilte mere hj, som spilleren stakk med liten trumf. Så spilte Ø ru Kn som Jens stakk med ru E, og jeg la ru 10. Så spilte S hj E, som spilleren stakk med liten trumf. Ø spilte så ru K og Jens bestod ildprøven. Han stakk ikke med trumf – men kastet en hj. Nå kan ikke spilleren få mere enn 5 kl stikk og 1 ru st. 500 – og topp til oss. Hvis Jens stikker ru K med trumf blir det aldri mer enn 1 bet.

Magnus var en ordentlig skøyer. Det var i de harde «tiendelens» dager at han åpnet med 1 ru på 3 honnørstikk. Makkeren brølte 2 sp, og Magnus meldte 7 gr – så det knapt hørtes (14 stikk). Kommentarene etterpå kan jeg dessverre ikke gjengi.

Så var det et spill fra morobridge:

	N – Ø – S – V	
	1 gr – p – 2 sp – p	
	p – p	
	♠ 9 x x	
	♥ E K x	
	♦ K D x x	
	♣ K D Kn	
Jens		
♠ K x x	N V Ø S	♠ x x x
♥ Kn x x		♥ D 10 x x
♦ 10 x x		♦ E x x
♣ E x x x		♣ 10 x x
	♠ E D Kn 10	
	♥ x x x	
	♦ Kn x x	
	♣ x x x	

Jens spilte liten hj ut. Spilleren stakk med hj K, og spilte straks trumf og stakk med sp D – og Jens brukte sp K. Så spilte han mere hj. S. gikk opp med hj E og spilte sp igjen og brukte sp Kn, som Jens stakk med sp K! Så spilte han hj Kn – som ha fikk beholde, Jens spilte liten ru – som ble stukket med ru K og Ø la liten. Spilleren spilte så den siste trumf fra bordet og stakk med sp 10 på hånden – og Jens stakk med sp K! 3 sparstikk og et i hver av de andre fargene ga en bet. Spilleren mumlet noe om trumfsitsen.

Jens Magnussen var i sitt ess når han skulle spille bridgeturneringer – pent dresset og «Brilliantine» i håret. Det var et preg av høytid.

Erik Høie

Erik Høie, Stavanger er født 6 september 1928 og som en følge av det fyller han 54 år i jubileumsåret 1982.

Makkerparet Høie-Strøm feiret i 1981 sitt 35 års jubileum, med større og mindre avbrudd.

Her tar jeg Eriks prestasjoner rent etter hukommelsen.

Han startet med et klubbmesterskap rett etter krigen (sammen med undertegnede) i en liten klubb. Han forsvant til Sverige i slutten av 40-årene og gikk i en kjempehard lære hos Palmér, Christensen og Wohlin.

Før jeg utdyper personen mere, tar vi med hans beste prestasjoner som bridgespiller.

Han har til nå spilt internasjonal bridge i 12 år 1959–70. 154 kamper for det norske landslaget.

Nr. 2 og 3 i EM lag. Nr. 3 i VM lag. Nr. 12 VM par (med Per Finnvold), 4 ganger nr. 5 i EM og en gang (den siste) nr. 9, riktignok av 22 land.

Videre har han et nordisk mesterskap og en tredje plass. Tre ganger har han vunnet parmesterskapet, en gang mesterskapet for klubber. I tillegg kommer så 7–8 sølv- og bronseplasser.

Den største parprestasjonen er vel 2. plassen i det åpne Syd-Italienske mesterskapet, bare slått av Belladonna – Avarelli. 64 par deltok.

Det gjør godt å ha spillere som Chiaradia, Forquet, D'Alelio, Bianchi, Manca, alle Italia. Delmoly og Bouchtoff fra Frankrike. Slavenburg, Gordon osv. osv. bak seg på en resultatliste.

Kretsmesterskap og andre topp-plasseringer har han i bølgevis.

Louis Andre
Strøm

Erik
Høie

VI HAR BRIDGEBØKENE

Bridgenøkkelen kr **49,-**

Bridge i et
nøtteskall kr **45,-**

Bridge for
begynnere kr **45,-**

Spillefuglen.
Bridge 4 kr **32,-**

Spillefuglen.
Kortspill 1 og 2 kr **32,-**
pr. stk.

FÅS I DE FLESTE AV VÅRE BUTIKKER.

NARVESEN

Erik hadde sammen med sin makker store ambisjoner når det gjalt bridgekarieren. I årene 55–58 gikk det godt og de fleste bridgeskribentene kom med superlativer som ikke var daglig kost for vestlandsspillere. Erik tok situasjonen med godt mot tiltross for at det gang på gang ble meldt avbud til landslaget, kom det aldri noen rikstelefon vestover.

I 1959 ble vi norgesmestre for par og veien til landslaget lå åpen – trodde vi. Presidenten Ranik Halle hadde i 1954 kjempet igjennom at Norgesmestrene hadde representasjonsrett.

Bortsett fra i ett tilfelle, hadde Oslolagene og parene erobret disse titlene slik at diskusjonen om dette vedtaket hadde vært heller lavmælt.

En ulykke kommer sjelden alene. Ogndal Bridgeklubb, Steinkjer vant mesterskapet for klubber. Dermed kom Erik og jeg i sentrum i den bridgepolitiske debatten som heldigvis for oss ble vunnet av Ranik Halle. Dermed kunne debuten i Palermo forberedes. EM skulle spilles i september, Erik hadde ikke benyttet noe av ferien sin, men fikk likevel beskjed om at det ble promte sparken dersom han reiste til EM. Så reiste vi da. Tog – tog – tog og på desidert billigste måte tur–retur Stavanger–Palermo.

Debuten kom mot England. Vi kom til kampen pyntet til trengsel i smoking, lakksko og silkelommetørkle – i 32 varmegrader.

Her er vårt første spill i lukket rom.

♠ E Kn 10 2		
♥ 9 4		
♦ E Kn 9 6		
♣ E Kn 2		
♠ K 6	N	♠ D 5 3
♥ E 7 2	V	♥ Kn 10 8
♦ K D 8 7	Ø	♦ 10 5 4 3
♣ D 8 7 6	S	♣ 10 9 3
♠ 9 8 7 4		
♥ K D 6 5 3		
♦ 2		
♣ K 5 4		

Syd gir. Ingen i faresonen.

Nord–Syd E. Høie–L.A. Strøm

Øst–Vest T. Reese–B. Schapiro

Meldingsforløpet:

Nord	Øst	Syd	Vest
–	–	pass	1 gr.
dobl.	pass	pass	2 kl
dobl.	pass	pass	2 ru
dobl.	pass	pass	pass

Det var Eriks dobling av 2 kløver som avgjorde det hele. Siden var det ikke vanskelig å la 2 ruter stå. Hjerter kom ut og resten av motspillet var håndverk. 3 bet ga + 500 i protokollen. Ved det andre bordet var våre folk i 3 ruter, men heldigvis valgte Nord å spille 3 grand. Ruter kom ut og siden feilet spilleren på ruterfargen. Fortsettelsen var perfekt av Øst–Vest slik at det ble en bet. Resten av kampen artet seg litt annerledes og England banket oss 70–27.

Debuten endte med 5. plass.

Erik var 31 år, jeg et år eldre.

Etterpå kom den «Store parturneringen» som endte med at Erik kom hjem arbeidsløs, men ikke blakk, 770 kr. pr. snute.

Året etter i 1960, kom de italienske verdensmestrene på turne til Norge. Italienerne vant 3 storseire og det var bare Erik, Chr. Mathiesen, J. Joth og jeg som klarte å stikke kjepper i hjulene på den italienske bridgemaskinen. Motstanderne var Eugenio Chiaradia, Guglielmo Sinicalco, Mimmo D'Alelio og Giorgio Belladonna.

Det ble et hardt og jevnt oppgjør.

Her falt avgjørelsen:

Nord	
♠	K 7 5
♥	6 3
♦	E Kn 10 6 4
♣	E Kn 3
Syd	
♠	Kn 10 9 8 4 3
♥	E K D 10 5
♦	9 3
♣	–

Nord–Syd, E. Høie–L.A. Strøm, Nord gir. Alle i faresonen.

Meldingene:

Nord	Syd
1 ru	1 sp
1 gr	3 hj
3 sp	5 sp
6 sp	pass

Etter min mening en glimrende avgjørelse av Erik. Etter at han med de to meldingene 1 gr og 3 spar har vist at han har lite og ingenting å tilføye, får han så 5 spar i fanget! Han slutter å telle poeng og konstaterer at 2 ess, dobleton i hjerter og kongen tredje i spar var nøkkelkort. Kløver konge kom ut, spilleføreren spilte på den matematiske største sjansen og vant kontrakten. 48–41 til Erik mot Verden.

I EM i Portugal i 1970 hadde Erik den store gleden å slå Italia 20–3.

T. Pedersen–H. Nordby var medspillere. Dette resulterte i takkeskriv og presanger fra Frankrike som dermed ble mestere.

Her er et siste spill fra Estorile som viser Eriks evner til å revurdere en hånd.

	♠ D 9 7										
	♥ D 6 2										
	♦ K D 8 7 5 3 2										
	♣ –										
♠ E K 10 5 2	<table style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>V</td><td></td><td>Ø</td></tr> <tr><td></td><td>S</td><td></td></tr> </table>		N		V		Ø		S		♠ Kn 8 6 4 3
	N										
V		Ø									
	S										
♥ 3		♥ K 8									
♦ E 9		♦ 10 6									
♣ E 5 4 3 2		♣ K Kn 7 6									
	♠ –										
	♥ E Kn 10 9 7 5 3										
	♦ Kn 4										
	♣ D 10 9 8										

Øst gir. Alle i faresonen.

Høie–Strøm satt Nord–Syd.

Medlingene gikk:

Øst	Syd	Vest	Nord
pass	1 hj	3 kl	3 ru
4 sp	5 hj	pass	pass
5 sp	pass	pass	6 hj
dobl.	pass	pass	pass

Det er vel ikke så mye å si på at Vest godtok straffedoblingen og heller ikke at han starter med sparkonge i stedet for kløver.

Hadde Øst kjent Erik bedre ville han aldri presset med 5 spar.

Ved det andre bordet deltok ikke Syd i meldingsforløpet i det hele tatt, og Øst–Vest stoppet i 5 spar udoblet med 2 bet. 4 spar ville bare gitt en straff, men hva teller vel en pølse i slaktetiden.

Karakteristikk:

En tidlig høstdag i 1950 fikk korporal Strøm beskjed om å melde seg i hovedporten i Stavern (Fredriksvern). Det var Sverige-besøk. Utenfor stod Erik med fløtekake i hånden og bridge i øynene, fast bestemt på å slåss i bridgetoppen. Fra min side av bordet var han en tøff og engasjert lagspiller som på et tidlig tidspunkt hadde lært at parspill var en helt annen konkurranseform – og som tok konsekvensen av det. Etter hvert så det ut til at han gikk over til litt forsiktig stil også i lag – men etter hva jeg vet var det også bare en tilpasning til makkers aggressive stil.

I praktisk bridge høstet han utrolig med poeng som motspiller.

Erik kunne og være humørsyk, mere enn 20 år med magesår lager vel neppe solstråler av noen.

Til slutt: han kunne være uenig i litt av hvert, men han ga aldri laglederen skylden for en tapt kamp!

TERJE PEDERSEN

Harald Nordby

Når man skal karakterisere Harald som bridgespiller, er det selvfølgelig mange egenskaper som bør fremheves.

Kanskje først og fremst må man fremheve hans analytiske evne, en evne han også nyter godt av i sitt arbeid som systemanalytiker innen EDB-sektoren.

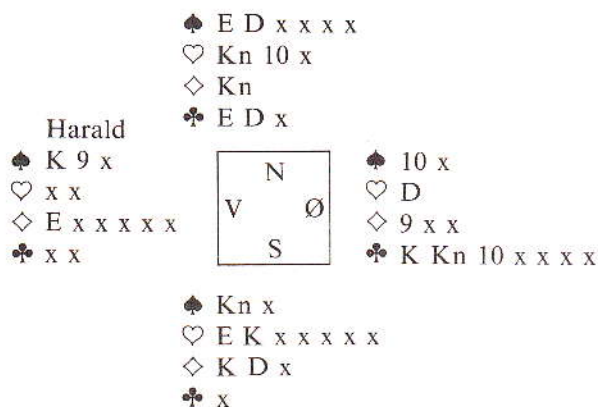
Terje
Pedersen

Harald
Nordby

I særdeleshet er hans motspillsanalyser fremragende, og som eksempel vil jeg nevne et spill som har gått verdenspressen rundt.

Åstedet er Estoril, EM 1971, hvor Harald og undertegnede hadde vår landslagsdebut. Motstandere er Frankrike med ringrevene og flere ganger Europamestere Jais-Trezel.

Etter åpning 1 spar i Nord, valgte undertegnede å «tråkke innpå» med den horrible meldingen 2 kløver i ugunstig sone, hvoretter motparten lett fant sluttkontrakten 6 hjerter, med Syd som spillefører.

Harald, antagelig på grunn av at spar konge ser ut til å være gunstig plassert for motparten, valgte det glimrende utspill av ruter ess, og deretter var det at Harald fortsatte med nok en ruter.

Hvorfor? Jo, med kløver tilbake hadde spilleren kun en mulighet, nemlig sparfinessen, og kontrakten vinnes lett.

Med ruter tilbake fikk imidlertid spilleføreren en ekstra sjanse, som han ikke kunne la gå fra seg. Innmeldingen 2 kløver indikerer naturligvis at Øst har spar konge.

Ergo spilte Syd på Vienna Coup: Først spar ess, og etter at alle hjerter og ruter var spilt, skulle da Øst være skviset i spar og kløver. *Tablå!*

Dessverre ble det uavgjort spill, idet våre lagkamerater meldte 6 spar med en bet.

Selvfølger er Harald også en eminent spillefører, og her er et spill fra EM i Israel 1974, med Israel som motstander.

♠ x x	N	♠ D 10 x x
♥ 9 x x x	V Ø	♥ K 10 x x
♦ K 10 x	S	♦ x
♣ 10 9 x x		♣ Kn x x x

Harald

♠ E K x
♥ E D
♦ D Kn x x x
♣ K x x

Etter Neapolitanerkløver meldte vi oss opp i kontrakten 6 ruter, en hardmeldt kontrakt når man ser kortene.

Utspill kløver 10 ble vunnet med kløver ess. Deretter hjerterfinesse, ruterfinesse, ruter tilbake til knekten, eliminasjon av kløver og hjerter, og etter ess og konge i spar ble Vest innspilt i ruter, og måtte spille til dobbeltrenons. «Ikke så vanskelig», vil kanskje mange si, men det skal tross alt gjøres ved bordet.

Vær også oppmerksom på at med spar dame tredje eller fjerde i Vest, ville Haralds spilleføring ikke ført frem. Noe som kjenner tegner en toppspiller, er imidlertid å velge det riktige i det rette øyeblikk.

Harald er på god vei til å bli vår mest garvede internasjonale spiller gjennom tidene, og med den iver han viser, vil han helt sikkert tilhøre ankertroppen i landslaget i mange år fremover.

Apropos iver kan det kanskje passe med en liten historie til slutt. Harald spilte Parkturneringen, med makker Annelise Koppang, og en av motstanderne var Arne Olsen. Harald satt som motspiller og skulle legge styrkekast i en farge. På vei opp fikk kortet så stor fart at det glapp ut av Haralds hånd, føk over hans hode, og fikk en god luftferd før det landet.

Arne, som spillefører, reiste seg da opp fra bordet, skrittet opp avstanden og hentet kortet. Vel tilbake uttalte da Arne at han anslo luftferden til 3,5 meter, og mente dette i det minste måtte være uoffisiell verdensrekord i omvendt styrkekast. Han lurte derfor på om ikke Harald burde sende en søknad om å få en plass i Guinness' rekorbok.

Reidar Lien

I årenes løp har det gjentatte ganger forekommet at jeg har blitt spurt om årsaken til mine fremganger ved bridgebordet. Svaret har alltid vært det samme: jeg har vært flink til å velge meg dyktige makkere. Jeg har spilt med en rekke glimrende makkere i min karriere, og som fast makker har jeg vært så heldig og lykkelig å ha Reidar Lien.

De fleste i bridge-Norge kjenner Reidar som en toppspiller, og de har kanskje et overfladisk inntrykk av hans menneskelige egenskaper, hyggelig og forekommende, streng og asketisk. Jeg kjenner ham først og fremst som nær venn, hjelpsom, omtensom og snill. Og som bridgespiller kjenner jeg ham nok bedre enn alle, kanskje ikke naturbegavet som Bols, men dog fremragende dyktig.

Ranik har fortalt meg at den berømte Bols engang uttalte om Leif Christiansen: når jeg legger ned blindemann med Leif som makker vet jeg at spillet vinnes dersom det er mulig på en logisk måte. Dette vil jeg også bruke som karakteristikk av Reidar. Med sin klare hjerne vurderer han ytterst sjelden de matematiske sjanser feil, og dette kombinert med erfaring og psykologi er nødt til å gi resultater.

Når jeg nå, slik som det er naturlig i denne fremstilling, skal velge et par spill fra Reidar's rikholdige repetoar, ville jeg gjerne demonstrere flere sider ved hans bridgepersonlighet. Han har alltid vært spesielt interessert i det taktiske og psykologiske aspekt ved bridgen, og prøver

Under EM i Brighton i 1975 ga dette godt utbytte:

♠ 9 3			
♥ 9 7 6 4 2			
♦ E 10 7 4			
♣ 8 2			
♠ K Kn 10 8 7 6 4	N V Ø S	♠ D 5	
♥ Kn 8 3		♥ K 10 5	
♦ D 8		♦ 9 3	
♣ 9		♣ D 10 7 5 4 3	
♠ E 2			
♥ E D			
♦ K Kn 6 5 2			
♣ E K Kn 6			

ofte å finne varianter som kan gi spilleren (ved utspill og påspill) eller motstanderne (ved egen spilleføring) en liten overraskelse. Spesielt har han lest meget av de to engelske autoritetene på dette området, Victor Mollo og Terence Reese.

Spillet forekom i kampen mot Polen, og i lukket rom stoppet Knut Koppang–Tore Jensen i 3 hjerter som N–S. 10 stikk ga + 170, og Norge var inne for et stort tap da Wolny for Polen ble spiller i 5 ruter i sonen som Syd. Med den gunstige sitsen kan 13 stikk lett vinnes, men etterat Reidar hadde spilt ut sparknekt til Esset, trakk Wolny ruterkonge, og Reidar la Damen! Overbevist om at trumfen satt 3–1 prøvde Syd å finne en absolutt sikker vei til 11 stikk. Han fortsatte med kløveress, men da nieren falt ombestemte han seg og prøvde hjerteress og dame, ettersom bordets femte hjerter lett kunne godspilles for det ellefte stikket. Men da jeg kom inn på hjerterkonge, tok jeg for spardame og spilte deretter kløver. Wolnys ansiktsuttrykk da Reidar stjal kløverkonge var et syn verdt, og påspillet av ruterdame ga Norge + 7 IMP istedenfor – 10 IMP, en sving på 17 IMP!

I mitt neste spill vil jeg vende tilbake til hans unike analytiske egenskaper. Spillet forekom i de innledende runder til NM for par i 1977, og viser en sjelden form for skvis:

	♠ D 10										
	♥ K 9 4										
	♦ K 7 5 4										
	♣ E 9 8 6										
♠ K 9 6 5 4	<table style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr><td></td><td style="text-align: center;">N</td><td></td></tr> <tr><td style="text-align: center;">V</td><td></td><td style="text-align: center;">Ø</td></tr> <tr><td></td><td style="text-align: center;">S</td><td></td></tr> </table>		N		V		Ø		S		♠ Kn 8 3
	N										
V		Ø									
	S										
♥ D 10 5 2		♥ Kn 7 6									
♦ Kn		♦ E 10 8									
♣ K 7 2		♣ Kn 10 4 3									
	♠ E 7 2										
	♥ E 8 3										
	♦ D 9 6 3 2										
	♣ D 5										

Vi var alene i sonen, og Reidar åpnet med 1 ruter i Syd. Vest gikk inn med 1 spar, og jeg krevde med 2 spar. Da Reidar viste sparhold med 2 grand, la jeg på til utgang. Vest spilte ut en liten spar, og bordets Dame tok stikket. Nå spilte Reidar ruterkonge til Østs ess, og Vests knekt falt. Sparknekt ble lasjert, men neste spar ble stukket med Esset mens

bordet kastet ruter. Nå kom hjerter til Kongen, ruter til finesse og resten av ruterne. Før den siste ble spilt, var stillingen:

♠ -		♠ -
♥ 9 4		♥ Kn 7
♦ -		♦ -
♣ E 9 8		♣ Kn 10 6
♠ K	N V Ø S	
♥ D		
♦ -		
♣ K 7 2		
♠ -		
♥ E 8		
♦ 2		
♣ D 5		

Da Reidar spilte ruterto og kastet hjerter*ni* fra bordet, måtte Øst kaste kløver for å holde hjerteren. Vest ble dermed utsatt for en variant av «guard-squeeze». Hvis han kaster hjerterdame, kan nemlig Østs knekt knipes. Kaster han sparkonge, spiller Reidar kløverdame og lar kløverkonge beholdt sticket! Bordet får da to kløverstikk tilslutt. I det aktuelle tilfellet kastet derfor Vest en kløver, men Reidar spilte nå kløverbem til bordets åtter og Østs tier, og dermed ble det likevel to kløverstikk tilslutt. Kanskje unødvendig å tilføye at 3 grand med 10 stikk ga toppscore?

Mange andre fasetter ved min makker ville jeg gjerne nevnt ved denne anledning, hans ro og ikke minst hans humor er kanskje vesentlig.

Jeg kunne kanskje hatt en mere konstant smilende og vennlig makker enn Reidar Lien, men en bedre bridgespiller kunne jeg ikke funnet og heller ikke en bedre og mere trofast venn.

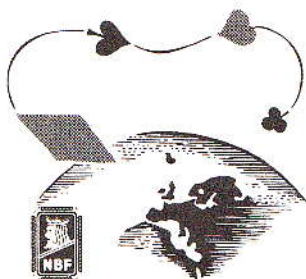
Per
Breck

Reidar
Lien

BAARDESEN & CO A/S · Halden

har trykt Bridgeforbundets
50 års jubileums-skrift

Firmaets designer,
Andreas Solberg,
komponerte
vignetten for
EM i bridge
Oslo 1969

BAARDESEN & CO A/S · Halden

Vi har det meste –
til bridgespilleres glede –
og noens ergrelse.

Bridge service. A/S

Boks 1, Bryn, Oslo 6 — Tlf. (02) 80 27 54 (etter kl. 17)

AUTOMATISK TELEFONSVARER (02) 80 27 54
mottar bestillinger døgnet rundt.

Et godt alternativ

KREDITKASSEN

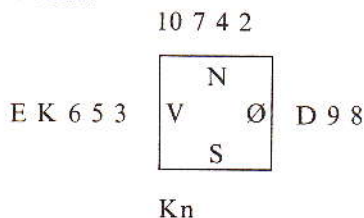
- bank for folk flest

Et komplett signalsystem

Mot slutten av 1940-tallet hadde motspillet allerede fått en rekke våpen til rådighet! 4. høyeste, 11-regelen, høy-lav som styrkekast, høy-lav for å vise dobbelton, trumfekko var i allmen eie, Lavinthal og Schneider (omvendt styrke) var kjent, Culbertsons standardtabell for utspill fra sekvens rivaliserte med Russinow. – Hva motspillet manglet var et omfattende signalsystem.

Lite ante jeg da jeg – i en betydningsløs turnering i 1949 – ble vitne til fødselen av en ny epoke.

Syd var spiller i 1 spar. Vest (Helge Vinje) spilte hj Ess ut (Ess fra Ess Ko). Hjerterne satt slik:

Som Øst, med trumflengde, ønsket jeg fortsettelse i hjerter og kastet styrke med 9-en.

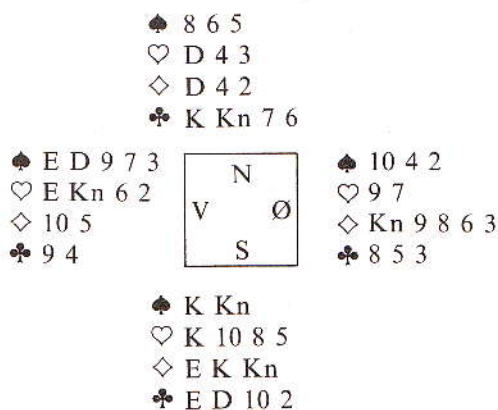
Vinje kom opp i et dilemma:

(jeg siterer fra hans første bok) «Var 9-en singel, eller markerte Ø styrke med D 9 8? Var det tvagskast fra D 9, eller brukte Ø det vanlige dobbeltonkast fra 9 8? – Fortsatte V med kongen risikerte han å felle Ø's D, eller at spilleren stjal og til overmål senere godspilte hj 10 på bordet. Heller ikke kunne V fortsette med liten hj uten å risikere at

stikket gikk til Syd's D, hvis han hadde D Kn alene opprinnelig. Det hele endte med at V skiftet farge. Spilleren unngikk å bli kortet i trumf og vant en kontrakt som kunne vært betet. HER STO MAN OVERFOR EN SITUASJON SOM KLART AVSLØRTE STYRKEKASTETS UTILSTREKKELIGHET SOM TEKNISK HJELPEMIDDEL. På den annen side var det lett å se at med fordelingskast ville det overhodet ikke oppstå noe problem. Etter påkast av 8-en (lavest for å markere ulikt antall) kan V trygt fortsette med liten. Enten er 8-en singleton, da får Ø stjeling, eller Ø har D 9 8, og bordets 10 fanges opp. Endelig kan Ø ha D 8 og får da stikk for D. Konklusjon: FORSVARET MÅ BASERES PÅ FORDELINGSSIGNALER.

Analysen av dette spill førte raskt til at Vinje og spillerne i hans klubb, Akademisk, gikk over til å bruke utelukkende fordelingssignaler, såvel ved ut- og påspill, og ved avkast. Styrkekast ble vraket – men snart også savnet, spesielt ved påkast på makkers sekvensutspill. Men vi trøstet oss, man kunne ikke ha både i pose og sekk.

Etter studiene – jus., laud – ble Vinje dommerfullmektig i Vardø. I 1953 kvalifiserte han seg sammen med bokhandler Isaksen til parfinalen (Havna på Tjøme). Her ble jeg, denne gang som bakspiller, vitne til et spill som skulle gi utgangspunkt til en glimrende ide.

Giver V (Vinje), N-S i sonen.

V	N	Ø	S
1 sp	p	p	dobl.
p	2 Kl	p	2 NT
p	3 NT	p	p
p			

Utspill spar 3 (lavest fra 3, 5, 7), Øst satte i 10-en og Kn-en tok sticket. Hj 5 og Vinje var igjen kommet opp i et dilemma. Det var intet holdepunkt til å regne med at spar Ess ville felle K, heller ikke var det mulig å ha oversikt over hvor mange stikk spilleren egentlig hadde i ruter og kløver. Tas hj Ess straks for å trekke spar Ess, er risikoen stor for nettopp å gi spilleren det 9. (ev. til overmål det 10.) sticket. Vinje stakk ikke og 9 stikk ble sopt inn i en fart.

«Post mortem» ga opphav til en viktig nyskapning, TREDJE-HÅNDSREGELEN som hjelper til å avsløre 2 honnører blanke i spillerens hånd:

HVIS BORDET OG TREDJEHÅND BARE HAR SMÅKORT I
UTSPILLSFARGEN, OG SUMMEN AV UTSPILLERENS, BOR-
DETS OG TREDJE HÅNDS ANTALL KORT ER 11, SKAL
TREDJE HÅND LEGGE SITT *LAVESTE* KORT.

Merkelig nok vakte ideen ingen oppsikt da den ble lansert i Vinjes første bok, man er da ingen profet i eget land . . . Det var først Terence Reese – som kom til å redigere den engelske utgave av Vinjes andre bok – som ble uhyre imponert og understreket det geniale i ideen i sitt forord.

Så kom en periode som er det mest karakteristiske for Vinjes aktive bridgekarriere: han er borte fra bridgebordet i mange år. Familien og jobben (i Industridep., så kontorsjef i Møbelhandlernes landsforening) kom alltid foran.

Men Vinje fortsatte å drive med litt skrivebordsbridge i ledige stunder, noe som resulterte i hans første bok, *DET NORSKE FORDELINGSSIGNALET*, i 1959. Boken kunne bare komme ut takket være bridgevennen, forlegger Aasmund Engens storsinn. Boken slo ikke an.

Den er en systematisk gjennomgåelse av motspillet på grunnlag av det vi nå kaller «Norsk Fordeling», men den representerte ennå intet komplett motspillsystem.

Etter ca. 10 års fravær fra aktiv bridge ble Vinje overtalt til å bli med som 5. mann på et Akademisk lag. Fra september 62 til mai 63 var han med på 5 (fem) treningskvelder à ca. 30 spill og det var ikke meningen at han i det hele tatt skulle spille da laget slo seg fram til finalen. Men skjebnen ville at min makker, Ragnar Svenøe, ble plutselig alvorlig syk, sent om aften dagen før finalen. Kl. 23 ble Vinje oppringt, han måtte spille. Resultat ble sølv.

Så igjen en lang inaktiv periode, dog med noe bridge i Molde, hvor han var teknisk rådmann i noen år til 1970.

Uten å fortelle det til venner var Vinje blitt klar over at utelukkende fordelingsvisning ikke kunne løse alle problemer i motspill, og han arbeidet videre ved skrivebordet.

I mellomtiden slo ideene fra hans 1. bok rot. Utenfor Norge kom det til, for å si det pent, «litterære anneksjoner». – Dog ære være Jan Wohlin, som oppga kilde!

I Wohlins fotspor erobret «Svensk Fordeling» Norge. Det kunne like godt ha vært Vinje's «Norsk Fordeling» – viktig er prinsippet: å basere forsvaret på fordelingsvisning og ikke på styrkekast. Men noe som kommer fra utlandet er nå engang mere gjevt...

Men forsvarsspillet måtte ha noen form for styrkevisning og snart ble «omvendt styrke», Schneiders gamle ide, – forøvrig opptatt i finslipet form i Vinjes system i hans andre bok – så å si enerådende i Norge. Allikevel – fortsatt manglet forsvaret et integrert system for både-og, et system som ga mulighet for styrkevisning og som tilfredsstilte ønsket om fordelingsvisning samtidig. Her mente man å skimte et enten-eller forhold, som syntes uovervinnelig.

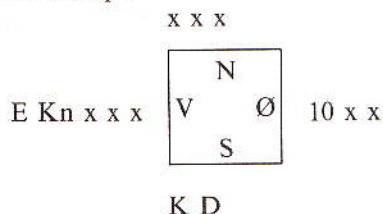
I 1963 kom «Journalist» – med Russinow, litt «adopsjon» av Vinje, som Wohlin påpekte det – og med den ble det enda mere åpenbart at bridgen krevde et nytt system for motspill, et system for både-og.

Tiden gikk, Vinje ble finansrådmann i Oppegård, drev på med skrivebordsbridge, men var ikke til å lokke tilbake til de aktives rekker.

Så, i 1976, presenterte Vinje sin andre bok, denne gang hos Schibstedts forlag. Forlagssjefen kunne ikke bridge, men hadde et åpent sinn, og, hovedsaklig på grunnlag av William Herseths ekspertuttalelse, ble boken antatt. Den ble til og med en ganske brukbar salgssuksess. 3 år senere forelå den i engelsk utgave, redigert av Terence Reese, himself. USA utgaven forhandles det om og derved er Norges mest betydelige bidrag til bridgeteorien internasjonalt lansert.

De nye ideene ble her hjemme heller lunkent mottatt, men ekspertuttalelsene i utlandet var overveldende, noe som best karakteriseres med Reese's introduksjon:

«Some of Vinje's notions are complicated, but most are simple and brilliant. For example, everyone is familiar with this situation in defence against no-trumps:

West leads low to the 10 and King and later obtains the lead. Should he crack out the Ace or try to find partner's entry, in case declarer's holdning is K Q x? Vinje presents an ingenious solution, as a result of which the defenders need *never* go wrong.

And with all the debate about leading Ace or King from a suit headed by A K, isn't it remarkable that no one has thought of a much better scheme, whereby the leader shows his count – Ace when he has A K x x, King when he holds A K x x x?»

Det er umulig å gi en *kortfatt*et beskrivelse av Vinjes system. Men så meget kan jeg si:

Boken presenterer et komplett motspillsystem. Den definerer nøyaktig situasjonene hvor et avkast viser styrke/svakhet og hvor det viser fordelingen. Den anviste sekvensteknikk er konsis og presis definert, og jeg er overbevist om at nettopp denne del av systemet helt sikkert blir standardrepertoar i mesterspillernes hender om noen år.

Intet er perfekt i denne verden – men Vinjes system er et langt skritt henimot det uoppnåelige.

Så jeg er ikke overrasket over den sveitsiske ekspertten Jeanne Besse's ord i Journal de Geneve:

«Nous somme ici en présence d'une oeuvre vraiment originale et novatrice sur la signalisation en flenc. Telle qu'elle est présentée la méthode de Vinje nous paraît fabuleuse, absolument fabuleuse.»

(Vi står her overfor et virkelig originalt og nyskapende verk om motspillsignaler. Slik Vinjes metode er presentert forekommer den oss fabelaktig, helt fabelaktig.)

Noen smakebiter:

Spiller makker E ut mot grand, vet du med en gang at han har E K, men mangler såvel D som Kn. Ligger det 3 eller flere kort på bordet blir ditt kast fordelingskast. Med færre kort på bordet markerer du styrke/svakhet.

Spiller makker K ut, i grand, så vet du med en gang det er fra E K Kn (x...) eller fra K D 10 (x...). Ditt kast er regulert av presise regler.

Kommer det D ut fra makker, så er det 2 muligheter, enten E K D (x...) eller D Kn 10 (x...) D Kn 9 (x...) – PRINSIPPET OM 2-KORTSDIFFERANSE –. Beholder makker stikket og fortsetter med E, vet du nøyaktig at han opprinnelig hadde 4 eller 6 kort, fortsetter han med K så hadde han oppr. 3, 5 eller 7 kort. Kastene dine er nøyaktig definerte.

At systemet ikke slo gjennom her hjemme må bero på at veldig få har vært villige til å yte den intellektuelle innsats som må til for å fatte det hele. – Forøvrig mistenker jeg at hadde ideene kommet fra utlandet så hadde «bridgenorge» for lenge siden anammet dem...

For å belyse tingenes sørgelige tilstand når det gjelder manglende kjennskap til og forståelse av Vinjes system, siterer jeg bra BIN – nr. 5/6 for 1980, 3½ år etter at Vinjes bok var kommet – som kommenterer spill fra NM-finalen for lag 1980...

	♠ D 9 5 4										
	♥ 9 7 6 4										
	♦ D Kn 8 3										
	♣ 4										
♠ 10 7 2	<table style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr><td></td><td style="padding: 2px 10px;">N</td><td></td></tr> <tr><td style="padding: 2px 10px;">V</td><td style="padding: 2px 10px;"> </td><td style="padding: 2px 10px;">Ø</td></tr> <tr><td></td><td style="padding: 2px 10px;">S</td><td></td></tr> </table>		N		V		Ø		S		♠ E K Kn 8 3
	N										
V		Ø									
	S										
♥ E Kn 8 5 2		♥ 10									
♦ 10 2		♦ E 6 5 4									
♣ 8 3 2		♣ E 10 5									
	♠ 6										
	♥ K D 3										
	♦ K 9 7										
	♣ K D Kn 9 7 6										

Soneforhold ikke oppgitt.

Ø	S	V	N
1 Sp	2 Kl	2. Sp	p
4 Sp	p	p	p

«Utspill Kl K til Esset. Ruter Ess og ruter. S gikk på med K og trakk Kl D, – nå visste ikke N hvor mange avkast han hadde og for ikke å godspille Østs ruter kastet han hjerter. Nå fulgte Kl Kn. Men nå var det for sent å kaste ruter...»

Anvender N–S Vinjes system, så *vet* N – etter at Ø stakk med Kl Ess – at S *har* K, D og Kn i Kl, og når S fortsetter med Kl D, *vet* N at S startet med et likt antall kløvere (med et ulikt antall opprinnelig, skal S fortsette med Kn først, etter Vinje) – altså *er* det 2 ruter avkast som sikrer beten.

Ferenz Juszt

Helge Vinje

Om *bridgeetikk*

Enhver sport eller lek har sine normer. De fleste av disse er satt opp i lover og regler, men mange er også av det uskrevne slaget, «slik gjør man bare ikke».

I ludo vil det anses som uetisk å flytte brikkene til sin fordel når motstanderen er «i gården», i fotball overskrides grensen for det etiske når spillerne tar ballen med hendene fordi dommeren ikke ser det (selv om fotballmoralen etter hvert er tøyet slik at dette nå er akseptert).

Jo mer prestisje det er i en lek/sport, jo lettere er det å la seg friste til å tøyse moralbegrepene, og jo mer engasjert man er, jo lettere kan det være å overse dem.

Bridge er i så måte vesentlig mer sårbar enn sin kollega sjakk. De vesentlige årsaker til dette er makkerskapet, og at ens resurser (kortene) er skjult for de øvrige deltakere. Det bør vel kanskje være nødvendig å skille mellom utilsiktede regelbrudd og bevisst tilsiktet juks. Det uetiske kommer nærmest inn som en nyanse mellom disse.

Vi har lover som dekker de fleste tenkelige glipp som måtte inntreffe, at man spiller fra gal hånd, avgir utilstrekkelig melding eller melding utenfor tur, mister/viser kort, ikke følger farge når man kan, kort sagt alle situasjoner hvor situasjonen er klar og lett å rekonstruere.

Lovene gir også anvisning på hvordan slike utilsiktede feil skal straffes. Straffen er her ingen korreks til den feilende, men sikrer den ikke feilende side en kompensasjon for et tap den eventuelt måtte lide på grunn av feilen. Disse lover er etter min mening en del av spillet, gjør noen en feil, skal loven brukes. (I fotball er det ikke juks å spille ballen ut over sidelinjen, men dommeren dømmer innkast til «den ikke feilende part»).

Det må blir slutt på at rop på turneringsleder er jevngodt med politianmeldelse, og at man «lar det gå» for å beholde hyggen. Har man en turneringsleder, bør denne brukes og brukes straks. Dette er vanligvis greie oppgaver for turneringslederen, verre er det når han skal legge skjønn til grunn i tvistemål.

Vanskene kan oppstå fordi den ene side synes den har fått for få eller feilaktige opplysninger om motpartens system, eller noen kan mene motparten har brukt informasjon den etisk sett ikke hadde rett til, f.eks.:

Med nord-syd i sonen har nord fått disse kortene:

♠ 6
 ♥ E K D 10 8
 ♦ K Kn 10
 ♣ K Kn 8 4

og meldingene går:

V	N	Ø	S
2 sp	dobl.	3 sp	p
p			

kan jo nord ta en sjanse på at 4 hjerter er en god melding, og ingen andre enn makker kan laste ham for det. Har det imidlertid vært en markert tankepause hos syd etter 3 spar, har nord mottatt informasjon han etisk sett ikke har rett til å bruke. Jeg vil ikke si at nord har jukset om han nå melder, han har kanskje bare vært engasjert og latt iveren få råde.

Hvis nord etter tankepause hos syd melder 4 hjerter, er det en vanskelig situasjon å takle, om man samtidig tar sikte på å beholde hyggen, men det rette tidspunktet å gripe inn må være nå, før meldingene har gått videre. For det vil også være uetisk f.eks. å doble for å se hvordan det går, med tanken: «Enten blir jeg fornøyd, eller så henter jeg turneringsleder og sier at nord meldte på syds tankepause.»

Størst sjanse til å komme bra ut av det synes å være at man høflig og rolig sier til nord: «Det er mulig du har 9–10 stikk på egen hånd, men det er også mulig du lot iveren lede deg til noe som kan bli et brudd på etikken. Jeg vil be turneringslederen se tilfellet nå slik at han når spillet er over kan avgjøre om spillets resultat skal justeres.»

De fleste feil av denne type skyldes for liten rutine. Skrem ikke mindre rutinerte bort ved å kjefte, benytt heller anledningen til å forklare hvorfor det er feil.

Vi må tro det var iveren som løp av med øst i dette spillet, der hans kort var:

♠ 4
♥ K 8 6
♦ E K D 10 9 5
♣ E 6 2

Meldingene var av det ensformige slaget:

V	Ø
1 sp	2 gr
3 sp	3 gr
4 sp	4 gr

Alt hadde vært såre vel hvis ikke øst da han avga siste melding, henvendte seg til syd og bryskt sa: «Spill ut!» Vests tro på at det var Blackwood forsvant med ett, og han passet lydhørt.

Han fikk også nyansert sin honnørstyrke, han vi møtte i en sommerbridge. I fjerde hånd etter tre passer spurte han: «Gir vi om ved rundpass?» Etter å han fått benektende svar, åpnet han med 1 ruter. Nå var det ikke pent av hans makker å melde 1 grand med 12 honnørpoeng.

I alle slike tilfelle er det den som eventuelt benytter seg av ekstraopplysningene som er den mest feilende.

En etisk solid spiller sørger for at motparten får kjennskap til betydningen av deres meldinger. Første trinn er et nøyaktig utfylt systemkort, neste trinn vilje til å svare utførlig på spørsmål og tredje trinn å gi informasjon der motparten sannsynligvis ikke visste det var noe å spørre om.

Systemkortet bør være oversiktlig og greit, og en del av hensikten er at man skal kunne få opplysninger uten å vise interesse. Kortet bør inneholde realopplysninger i stedet for konvensjonsnavn der dette er mulig.

Hvis motparten spør hva en melding betyr, er ikke svar som «Landy», «Stenberg» eller «Wohlin» tilfredsstillende hvis det er fare for at de gir like mye informasjon som ordene «Stalin», «Mussolini» og «Hitler». Etisk korrekt er det å meddele hva som er fortalt og *hva som er benektet*. Hvis f.eks. meldeserien:

1 gr – 2 kl
2 hj – 3 kl
3 gr

benekter at grandåpneren har tre korts spar, er dette en grei opplysning å få. Imidlertid bør også informasjonen om at han har benektet fire korts ruter og fortalt at hjerterfargen er på nøyaktig fire, være med hvis dette er tilfelle. Utrekningen av kløverfargens lengde kan jo da stå igjen til spørreeren.

Det er vanskelig å gi informasjon uoppfordret under meldingsforløpet. Har meldingene gått:

1 sp – 2 gr

4 kl

vil det være ukorrekt uoppfordret å fortelle: «Jeg oppfatter makkers melding som spørsmål etter ess.» Den slags opplysninger gleder vanligvis makker mest og kommer ikke i betraktning når de etiske skjønnehetspremier skal deles ut. Man får håpe at motparten spør, og heller informere senere, når makker ikke lenger kan ha glede av opplysningene.

En del situasjoner er uheldigvis sånn at motparten ikke blir alarmert, og derved ikke spør. Senest når meldingene er ferdig bør det i slikt tilfelle informasjon til. En knakking i bordet eller et «alert-kort» i meldeboksen vil vel også hjelpe. Begge deler gir, når det er i bruk, beskjed om at nå skjer det noe rart. Spør om du vil!

Også under spillingen vil en spiller/motspiller med forståelse for det etiske skille seg fra en annen. Fakter, måter å spille kortene m.m. som har til hensikt å villedde motstanderne kan ikke kalles etiske. I begynnelsen av min bridgekarriere hadde jeg et spill jeg syntes jeg ordnet fikst. Jeg satt øst og hadde fått meldt ruter. Makker spilte min farge ut mot 3 grand, spilleren holdt tilbake så lenge han kunne, og jeg var uten inntak. Eller var jeg det?

	♠ K D 10 5	
	♥ D 10 5	
	♦ 7 6	
	♣ E 6 4 3	
♠ 8 4 2	N V Ø S	♠ Kn 9 7
♥ K Kn 6 4 3 2		♥ 9
♦ 10 3 2		♦ K D Kn 9 8
♣ Kn		♣ 10 9 8 2
	♠ E 6 3	
	♥ E 8 7	
	♦ E 5 4	
	♣ K D 7 5	

Spilleren tok sine tre kløverstikk og hadde liten lyst til å prøve hjerten. Han tok i stedet spar konge og ess, og jeg fulgte med nieren og sjueren, hvoretter jeg *flyttet markert* på kortenes innbyrdes plassering (som for å få skilt to røde farger.) Vi fikk spørsmål om fordelingssignaler og svarte, som sant var, at vi brukte norske, altså høy-lav fra dobbelton, hvoretter sparfinessen ble tatt og kontrakten betet. Her var alt fair, med unntak av manipuleringen med kortene på hånden, i hvert fall vipper den på kanten, fordi *hensikten* var å villedde motparten.

Det må vel også regnes som uetisk å lure på hva du skal stikke med når du har K D (og ikke fler), om hva du skal legge når du kun har ett kort eller to likegyldige, å ta tenkepause med D 5 4 når spilleren spiller mot bordets K Kn, i det hele tatt gi inntrykk av å ha kort man ikke har.

Personlig regner jeg det også som uetisk å skaffe seg poeng på å opptre uhøflig, brautende eller arrogant overfor motstanderne. I bridge bør poengene være et resultat av hva man kan prestere, ikke på hvilken måte man gjør det.

Jeg stiller også et spørsmålstegn ved det etiske i å stille opp i ganske enkle, alminnelige parturneringer mot ganske enkle, alminnelige motstandere med uhyre kompliserte systemer.

Bridgen er i hvert fall tjent med at de etiske normer ikke tøyes, og jo nærmere man befinner seg toppskiktet, det være seg lokalt eller nasjonalt, jo viktigere er det å være et eksempel det er verd å ta etter.

Arne Olsen

**KONGRESSHOTELLET
VED HAMAR**

**NM 1983
VELKOMMEN!**

**OLRUD
HOTEL**

N-2301 HAMAR

TEL 065/50 100

Skal damer spille damebridge?

Spørsmålet er ikke bare utidig. Det er langt værre. Det er en ren provokasjon!

Og det er da også hva det er ment å være. Så får heller Eva Kolstad og hele likestillingsrådet få apoplektiske anfall.

Vi har tatt spørsmålet med oss til 4 damer som alle har et godt navn i norsk bridgeverden:

MARY LYSTAD

Jo mer jeg tenker på det spørsmålet som stilles, desto mer sikker blir jeg på at spørsmålet er kommet til feil adresse. Jeg har nemlig ikke noe forhold til bridgespillende damer – kontra bridgespillere i sin alminnelighet.

Skal damer spille damebridge? Mitt svar er NEI. Når det gjelder damebridge i begrepets odiose betydning, må det være opp til hver enkelt – men, internasjonal damerepresentasjon? Så avgjort nei.

Ikke før har kvinnen oppnådd likestilling, før hun kjemper for å beholde sine gamle privilegier. – Ved det grønne bord er det likestilling, og alle møter med de samme muligheter. Det er jo nettopp dette som gjør turneringsbridgen til den helt suverene sport/hobby. Her kjemper alle med samme våpen, og med samme mulighet til å nå toppskiktet, – at damene bare er beskjedent representert på toppen, skyldes ikke skjørtet, men mangel på ambisjoner.

Og dessuten – meget vesentlig – jeg kan ikke se noen grunn til at NBF skal prioritere damerepresentasjon foran uløste oppgaver på nasjonalt plan. Det må være en tankevekker at et damelag i EM/VM koster bortimot halvparten av NBF's kontingentinntekt for samtlige medlemmer. Derfor; – Jeg er – og blir – motstander av damerepresentasjon – med verdens beste samvittighet.

KIRSTEN RITA ARNESEN

«Skal damer spille damebridge?»

På det spørsmålet må jeg svare «Nei».

Kvinner, som menn, skal spille bridge, et spill som kanaliserer irrasjonelle krefter! Det nivå en person kan heve sin bridge til, er avhengig av tre hovedfaktorer:

Ærgjerrighet – Evner – Egeninnsats.

Først og fremst må ambisjonen hele tiden være tilstede. Manglende evner eller talent kan til en viss grad kompenseres av økt egeninnsats som innebærer daglig bridgelesing og hyppig spilling av kondisjonskrevende turneringer (kan være et økonomisk eller tidsmessig problem). Man må i stor grad forsake andre interesser, bridgen krever din ledige tid, 10–20 timer uken, minst. Å bli en dyktig spiller er følgelig IKKE kjønnsbetinget. Men så lenge vårt samfunn preges av at hjemmet er kvinnens arbeidsansvar, vil det være særdeles vanskelig for de fleste kvinner å yte nødvendig egeninnsats så lenge en bo/familiesituasjon krever henne.

«Bør vi ha en egen konkurranseklasse for kvinner?»

Den gang da et mannsdominert NBF-Ting bestemte seg for å «redde» damene fra en kjønnsdiskriminerende behandling ved å foreslå at dameklassen skulle elimineres, anså jeg begrunnelsen for å være i beste fall paradoksal. Når så forslaget ble avvist av EBL's høyeste myndighet, er der ingen logisk grunn for at Norge stiller opp i kun to av de tre klassene. Så lenge EBL inviterer også til dameklasse, skal Norge delta, for jeg oppfatter et norsk medlemskap i EBL som en forpliktelse til å følge de vedtak/lover som til enhver tid gjelder innen organisasjonen. Følgelig vil det være naturlig for Norge også å arrangere NM for damene (selvfølgelig til selvkostende?) som vil være sporen til regulære makkerpar-dannelser. En god slump forbunds-poeng vil nok også friste alle de beste kvinnene til deltagelse!

På grunn av at dameklasser er kontroversiell, mener jeg at en representasjonsbillett forplikter en damelandslag-spiller langt mer enn våre kollegaer til åpen klasse. Det er elementært for menn å jobbe hardt når nye makkerpar dannes, deltagelse i store og små turneringer er obligatorisk for derved å utprøve og forbedre meldesystemet og motspillet, og ikke minst bridgepratning i timevis for å analysere ukens spilling. Jeg tviler på om innsatsen fra «landslagskvinner» bestandig er like sterk.

Derimot er jeg viss på at våre 12 individuelt beste damespillere kan «mixes». Faciten skal resultere i de beste parkombinasjoner, teste disse for å finne de tre beste PAR. Yter disse par etter evner, tror jeg vi minst er blant de 6 beste, ja, fort på en premieplass.

Med olympisk innsats og ånd skal der deltaes.

TULLA RIISNÆS

Både på krets- og forbundsting har jeg hørt representanter ta ordet og si omtrent følgende: «Nå må vi gjøre noe for damene våre. Det er stor skam at vi ikke sender damelag til internasjonale mesterskap...» At

dette er godt ment er jeg ikke et øyeblikk i tvil om, (nesten rørende). Men jeg er heller ikke i tvil om at en slik trøstepremie er helt unødvendig. Jeg er selvfølgelig klar over at mange kvinner er takknemlige overfor de som taler «damebridgens sak». Men min oppfatning er at egen dameklasse hemmer utviklingen av kvinnelige bridgespillere, såvel etablerte som unge interesserte.

For det første må vi tenke på rekrutteringen. Når vi skal presentere bridge for ungdom, f.eks. som valgfag i skolen, bør det legges vekt på de sosiale fordelene. Etter min erfaring som bridge lærer i ungdomsskolen, er det et stort pluss å kunne fortelle at alle kan konkurrere i samme klasse, uansett alder og kjønn. Min bridgeklasse ble helt målløse da de hørte at det foregår en seriøs debatt om dameklasse. De tar det som en selvfølge at gutter og jenter konkurrerer sammen i ikkefysiske aktiviteter. Det må være helt galt å overlevere den eldre generasjons syn på kvinner og bridge til ungdommen, selv om noen må ofre det å spille på et representasjonslag.

I den generelle likestillingsdebatt diskuterer man heldigvis ikke lenger det samme som en del bridgeinteresserte, nemlig hvorvidt kvinner har de samme intellektuelle og emosjonelle forutsetninger som menn. I følge moderne psykologi vil slike eventuelle forskjeller skyldes miljøet, og disse faktorene kan forandres. Den organiserte bridgen kan selvfølgelig ikke gjøre noe med den oppdragelse som foreldre og samfunnet forøvrig gir barn og ungdom. Men alle foreninger som ønsker å trekke til seg de unge, bør være sitt ansvar bevisst også i denne sammenheng. Å ha egen dameklasse i bridge er det samme som en offisiell erklæring om at kvinner stiller med handicap i en ikkefysisk aktivitet. Man bør være klar over at dette er stikk i strid med de prinsipper man er pålagt å følge blant annet i norsk skole og arbeidsliv, og en slik linje synes jeg er dårlig reklame for Norsk Bridgeforbund.

Når enkelte argumenterer for egen dameklasse, kan det nesten synes som om alle kvinnelige bridgespillere er dårligere enn hvilken som helst mannlig, og den dagen resultatlistene fortalte dette, ville jeg revurdert min oppfatning og gått inn for «særklasse». Man burde heller finne ut hvorfor det er langt mellom kvinnenavnene på resultatlistene. Kanskje det har en sammenheng med at det er like langt mellom dem på startlistene???

Målsettingen må først og fremst være økt rekruttering fra begge kjønn, og i mellomtiden får de voksne bridgedamene avfinne seg med at de kanskje ikke er gode nok til å representere Norge. De aller fleste som driver sport får aldri tildelt en slik ære, men forlanger ikke dermed spesiallaget klasse. Få kan bli best, de fleste kan bli bedre, men alle kan i hvertfall ha stor glede av et så interessant og underholdende spill som bridge.

DOKKA THORSEN

Ja, selvfølgelig skal vi ha egen dameklasse! Så lenge Norge er tilsluttet EBL og de har innført egen klasse for damer synes jeg spørsmålet er irrelevant. Når det likevel blir tatt opp seriøst, er det fordi det fra enkelte hold er blitt hevdet at det er diskriminerende med egen dameklasse – de mener at i bridge er det intelligensen som teller, og der står mann og kvinne likt, og på grunn av denne noe lettvinde påstand stemte Tinget mot damerepresentasjon. Så enkelt tror jeg ikke det er – hverken når det gjelder bridge eller å måle intelligensen.

Hvorfor har så aldri noen kvinne noen gang kvalifisert seg i åpen klasse? Kan det være det enkle faktum at mannen har de egenskaper som gjør ham bedre ved bridgebordet?

Vi vet at mannen er 30 % gjennomsnittlig sterkere enn kvinnen, og ved lange og krevende turneringer stiller vi fra starten med et handicap. Dessuten blir vi satt tilbake både fysisk og psykisk hver måned. Dette er biologiske forskjeller som er opplest og vedtatt. Der finnes også andre biologiske forskjeller mellom mann og kvinne som professor Weilert Velle legger frem i sin artikkel «Kvinne og mann» i «Stavanger Aftenblad». Han sier bl.a. «Det finnes biologiske betingede kjønnsforskjeller som har med motivasjon, initiativ, konkurranseiver, aggresjon og kjønnsidentitet. Mye taler for at de to kjønn hver for seg har anlegg og egenskaper fra naturens hånd som gjør hvert kjønn bedre skikket enn det andre på bestemte områder. Slike ulikheter i forutsetninger har intet med mindreverdi å gjøre. Men kun dersom man aksepterer faktiske forskjeller i naturgitte forutsetninger, vil det være mulig å bekjempe diskriminering og forskjellsbehandling på en effektiv måte.»

Videre sier han: «Det er vist at aggresjonsnivået er høyere hos gutter enn hos piker, og at det er signifikant korrelert til konkurranseiver i voksen alder. På den annen side synes hunnlige kjønns hormoner å dempe aggresjonsnivået.» Så langt Weilert Velle. Bjørn Larsen sa en

gang – han lå langt nede på premielisten – «Denne turneringen har jeg gått for lite bet.» m.a.o. han hadde vært forlite aggressiv, og det ga negativt resultat.

La oss for all del bli respektert for det vi er! Hvorfor skal våre menn nekte oss å konkurrere i vår egen klasse? – *Det synes jeg er diskriminerende.*

BYGGELEDERFIRMA

TERJE OTTAR

Torggt. 18, 3700 Skien
Tlf.: (035) 26 640

PROSJEKLEDELSE
BYGGELEDELSE
UNDERVANNINSPEKSJON
TAKSERING
ENTREPRENØR

*Vi påtar oss små og store oppdrag over hele landet.
Vi har autorisasjon samt erfaring fra utenlandsoppdrag.*

Konkurransenerver . . . ?

NASJONALT

1973 så ut til å bli et godt år, rent bridgemessig, ihvertfall. Vi hadde for moro skyld meldt oss på til NM for lag, og nå var vi utrolig nok i 6. runde, etter bl.a. å ha slått ut Akademisk I og II, to av NM-favorittene. Og nok en gang hadde vi fått en vanskelig trekning, nemlig fjorårets norgesmestre Tempo, Halden. Med en gjennomsnittsalder på 18 år, hadde vi allikevel et lite håp om å bli det yngste laget gjennom tidene i en NM-finale.

Kampen gikk i Halden, og til tross for mange tilskuere (noen var kommet helt fra Oslo), klarte vi å holde hodet kaldt i 1. halvrunde, og ledet med 15 IMP. Det hele så lyst ut.

I pausen ble vi geleidet inn i restauranten ved siden av spillelokalet, og fikk der lov til å velge hva vi ville spise, på motpartens regning! Aj, aj, en slik anledning kunne vi ikke la gå fra oss! Det ble biff og T-bonesteik over hele linjen, med suppe og dessert til alle. Vi undret oss riktignok litt over at «fienden» bare tok en lett grønnsaksuppe, men dem om det.

Hvordan det gikk til slutt? Det skal vi komme tilbake til etterhvert . . .

Leif Erik Stabell

STARTEN

Hva skjer med en ambisiøs, men urutinert spiller første gang han/hun stiller opp i en week-end-turnering? Forventningene er som regel store. Ikke det at noen topplassering er innen rekkevidde, men kanskje vi kan få noen par bak oss på resultatlisten? Og i alle fall, gjøre en innsats vi kan være bekjent av?

De fleste som kan huske sin første, alvorlige partturnering, vil også huske hvor slitne de etterhvert ble. Og for en urutinert spiller er det utvilsomt en påkjenning å spille bridge flere timer i strekk. Etterhvert som man lærer mer, og finner ut litt mer om hva man stadig må tenke på, og hva som kan gjøres mer «automatisk», hjelper det som regel noe, men selv etter adskillige turneringer vil mange oppleve at barometerklossen alltid daler nedover mot slutten av turneringen, og at kortene rett som det er begynner å danse foran øynene på en. Hva da?

FORTSETTELSEN

De aller fleste velger den enkleste løsningen: Nemlig å ta det litt mere med ro i den første delen av turneringen. Dermed vil de riktignok gå glipp av noen poeng i starten, men vil ha krefter igjen mot slutten, slik at resultatet i alle fall blir bedre enn før. Over alt i verden vil man kunne støte på denne typen: Den rutinerte spilleren som sjelden bruker mer enn 2–3 sekunder på en avgjørelse, men som allikevel kanskje får gode plasseringer rett som det er.

Andre velger å fortsette som før, og etter hvert vil de kanskje klare å «holde ut» i en hel turnering, eller ihvertfall ikke bli mere slitne mot slutten enn de fleste andre.

Begge disse spillertypene vil kunne ha fremgang, om en forholdsvis beskjeden. Forutsatt at de jobber såpass med bridgen at de etter en turnering ser igjennom spillene og finner ut hva de kunne/burde ha gjort annerledes, vil spiller nr. 1 kanskje komme på dette neste gang han tar en 2–3 sekunders tenkepause i en lignende situasjon, mens spiller nr. 2 kanskje ikke trenger å tenke så grundig igjennom problemet neste gang det dukker opp. Begge vil altså kunne bli bedre etterhvert, hvis de går inn for det.

Men hva kommer det av at en spiller nr. 3, som kanskje ikke bruker mere tid på bridge enn nr. 1 og nr. 2, og som muligens heller ikke er så

flink til å analysere spill som dem, stadig slår dem i turneringer? For det ser virkelig ut til at enkelte klarer å ta frem ukjente reserver i slutttrundene, til tross for at de verken fysisk eller bridgeteknisk sett er i noe bedre form enn andre! Hva er det han gjør så mye bedre enn de andre to?

Talent, sier De? Det er mulig noen har medfødte bridge-evner fra fødselen, men en annen forklaring er adskillig mer nærliggende: HAN SLAPPER AV BEDRE ENN ANDRE! (*Observante lesere vil bemerke at jeg nå sier HAN, istedenfor han/hun. Ingen tilfeldighet, da jeg har den bestemte oppfatning at det er ting som dette, langt mer enn ren bridgeteknikk eller fysisk/psykisk utrustning, som skiller de beste spillerne på sverd- og spinnesiden.*)

Poenget er, at INGEN kan konsentrere seg like mye hele tiden. Forsøker man det, blir man raskt trett, og dermed ute av stand til å konsentrere seg om noe i det hele tatt. Selv et veltrent menneske kan ikke konsentrere seg maksimalt I MER ENN ET PAR SEKUNDER AV GANGEN! Og akkurat slik som mangel på søvn vil medføre redusert arbeidsevne, vil mangel på avslapning medføre redusert konsentrasjonsevne. Jo bedre man klarer å slappe av mellom spillene (og gjerne også under selve spillingen, hvis man ser at man ikke kan få noen problemer), desto flere ressurser vil man ha på lager når problemene virkelig melder seg.

INTERNASJONALT

GJELDER DETTE I ENDA HØYERE GRAD. Når det er snakk om å spille konsentrert i opptil 2 uker i strekk, vil spillerne få en psykisk og fysisk belastning de ellers ikke er vant til. Derfor er det sjelden «debutanter» klarer seg bra, selv om de kanskje har vunnet alt i hjemlandet. Og derfor vil man iblant kunne se de mest utrolige tabber bli begått under EM og VM, ja selv rutinerte spillere begår av og til brølerer som de uten problemer ville ha unngått i den lokale klubben. At det ikke er bridgemessige kunnskaper det skorter på når slikt skjer, er helt opplagt. Derimot er det svært mange som ikke er klar over hvordan de selv reagerer under press, og hva de eventuelt kan gjøre for å være på topp hele tiden.

Her følger noen tips til hvordan du kan bli en bedre bridgespiller. De har ikke noe med en kortstokk å gjøre i det hele tatt, og kan derfor

Vi gir deg 5% rente på Lønnskontoen din

Har du lønnskonto i DnC, får du 5% rente på hele beløpet som står på konto til enhver tid. Renten er uavhengig av hvor mange sjekker du bruker i måneden. Dermed kan du faktisk sammenligne DnC Lønnskonto med en vanlig sparekonto.

Hvis du ikke har lønnskonto hos oss allerede, bør du kanskje gjøre noe med det? Vi tar imot nye kunder også.

Den norske Creditbank

DnC

BESØK
 OVIe
PEISFORUM

Norges største peisutstilling
Peiser – ovner – kaminer
Utstyr – tilbehør.
Peismuring utføres

OLE DEVIKS VEI 18, OSLO TLF. 68 88 80
FILIAL: AKERSGT.65, OSLO TLF. 20 92 89

CHRISTIANIA DAMPBJØRKEN

Står til tjeneste, – enten det gjelder bespising av flere tusen eller man skal ha en hyggekveld hjemme.

Vi hjelper Dem gjerne med snitter og koldtbord, middager og konditorvarer.

Vårt fagkunnskap og erfaring innen Catering står til Deres disposisjon.

Så slå på tråden, eller stikk innom vårt hovedkontor i Østensjøveien 34, Oslo 6.

RING 197400!

muligens komme til nytte ellers også. Jeg vil tro at de aller fleste spillere (uansett nivå) vil ha større utbytte av å trene på dette en kveld, enn å lese en bridgebok eller spille en klubbturnering:

ØV DEG PÅ Å SLAPPE AV

Sett deg i en god stol, eller ligg ned. Lukk øynene, konsentrer deg om å puste lett og uanstrengt. La en og en legemsdel slappe av etter hvert: Høyre hånd, høyre arm, venstre hånd og arm, høyre fot, høyre ben . . . nakken, ansiktet, magen . . . Ikke tenk på noe annet.

Etter en stund vil hele kroppen være avslappet, og når du så reiser deg igjen (ikke for brått) vil du nærmest kunne merke at du har fått nye krefter. Det tar en stund å lære å slappe av effektivt, men etter noen ganger vil du kunne klare å gjøre dette mye raskere, og etter endel trening kan du også klare å slappe dypere av, slik at du faktisk kan merke at blodet strømmer ut i armer og ben. (Forsøk i så fall med 1 legemsdel av gangen, og begynn ikke med dypere avslapning før du har god trening i den lettere avslapningen.)

Denne metoden kalles autogen trening, og er kjent av alle toppidrettsfolk. Det er påvist at man på denne måten kan gi kroppen like god hvile som den dypeste søvn. Ja, enkelte hevder faktisk at de på 5 minutter kan spare opptil flere timers søvn med denne metoden! (Vel og merke etter årelang trening.)

Poenget er ihvertfall, at hvis man øver seg på å slappe av f.eks. 3 minutter pr. dag, vil man etterhvert klare å ta små avslapningspauser på kanskje bare et par sekunder under bridgespillingen. Etter lang trening vil det kunne være mulig å spille topp-konsentrert i timevis, simpelthen fordi man nøyer seg med å konsentrere seg maksimalt i svært korte perioder, mens man klarer å slappe av innimellom. Og man behøver ikke engang å føle seg særlig sliten etterpå.

Legg merke til, at enten ditt hovedproblem er at du blir for nervøs og for sterkt anspent under en turnering, eller tvert imot at du ikke klarer å konsentrere deg om spillingen, men tenker på alle andre ting, vil det være til stor hjelp å kunne kutte ut alt annet og bare slappe av i en kort periode. Hvis du lærer å beherske denne metoden skikkelig, får du med samme middel kontroll over både de situasjoner der du er umotivert, og de situasjoner der du er altfor anspent. (Er du f.eks. student eller skoleelev, er dette en ypperlig metode til å øke konsentrasjonen under lesingen, for ikke å nevne eksamen)

FÅ I DEG NOK NÆRING

underveis. Dette lyder banalt, men det er viktig å småspise under en turnering, og frukt eller sjokolade er ypperlig, fordi disse tingene er lett fordøyelige, slik at man raskt kan merke virkningen. Det er også viktig å drikke nok, og gjerne sukkerholdige drikker. Men ikke alkohol! Det vil bare føre til at evnen til å slappe totalt av blir sterkt redusert, og selv om de fleste kanskje mener at de «slapper bedre av» etter et par halvlitere, er de ikke klar over at de dermed ikke vil klare å konsentrere seg så intenst innimellom. «Avslapning» ved hjelp av alkohol er nemlig ingen virkelig avslapning, og hører ikke hjemme i konkurransebridae. Vi skal forøvrig ikke gå nærmere inn på alkoholens mer eller mindre uheldige virkninger, men når mange hevder at de spiller bedre med en viss promille, betyr det bare at de ikke er klar over hvordan de kan få kontroll over seg selv på andre og mye mer effektive måter.

LA FORDØYELSEN HVILE

Hvordan tror De det gikk i den kampen som ble omtalt i begynnelsen av denne artikkelen? Vel, vi lærte ihvertfall noe! I 2. halvrunder satt vi stappmette og vagget på stolen, og tapte med 50–60 IMP.

Poenget er at kroppen bruker altfor mye energi på å fordøye «tung» og fet mat, som biff o.l. Like før en turnering må man derfor unngå slik mat. Med mindre man er vant til å spise tungtfordøyelig kjøtt e.l. hver dag, vil en kraftig middag føre til at fordøyelsen vil bruke så mye energi en stund, at det simpelthen ikke blir noe igjen til hjernen. Det var nettopp det som skjedde med vårt urutinerte lag i -73, og etter den dagen ble det stort sett fisk- og eggeretter under turneringene. Biffen får evt. vente til etterpå.

TA EN PAUSE

når det går dårlig. Kjøp en cola, gå på toalettet, finn på en annen unnskyldning, hva som helst. En liten pause er kanskje alt hjernen trenger for å være på topp igjen. (Reidar Lien pleier å ta opp matpakken og begynne å spise, men det er ikke alltid nødvendig å gå til slike drastiske skritt. Ha heller med en kake som du kan dele opp og gi til motstanderne, for så å slappe litt av mens de spiser!)

Poenget er ganske enkelt: Når det går dårlig, er det omtrent umulig å la være å tenke på det! En liten pause vil imidlertid få oss til å slappe av litt, og konsentrere hjernen om neste spill istedenfor de forrige.

Mange har sikkert sine egne «ritualer» under spillingen. Noen er rastløse, og kan ikke sitte ved bordet hvis det oppstår en pause. Andre må absolutt ha noen å prate med innimellom, mens enkelte alltid ser ut til å spise eller drikke. Andre tar seg en røyk så snart de får sjansen, selv om de nesten ikke røyker ellers. Selv pleide jeg alltid å ta en slurk vann hvis det skulle oppstå en pause, og dette ble etterhvert en så fast vane at jeg stadig kjente meg tørst under spillingen.

Har du kanskje en lignende (u)vane? De fleste har det, ofte uten å være klar over det. Men ta det med ro. Hvis du klarer å lære deg å slappe av og konsentrere deg «på bestilling» forsvinner uvanene av seg selv.

Jeg er klar over at det ikke er alle som vil ha like stort utbytte av å følge disse reglene. Men hvis du hører til den store gruppen som «alltid» klarer problemene i avisspaltene, men sjelden får til noe lignende ved bordet, så sett i gang!

Bridge består som kjent først og fremst i å unngå å gjøre tabber, og å spille opp mot sitt beste så ofte som mulig. For når spillere som nesten ikke kan noe teori, og som aldri kan løse et problem «på papiret» stadig går hen og slår sine «ekspertmessige» konkurrenter, er det klart at bridge ikke bare er melde- og spillevarianter. Satt på spissen: Det er (teoretisk) fullt mulig å bli verdensmester i dag uten å ha hørt om skvis eller innspill, og uten å spille annet system enn Culbertson 1933. Men det forutsetter at man aldri gjør feil, noe som ser ut til å være umulig.

Selv må jeg innrømme at jeg neppe har brukt så mye tid på «autogen trening» som jeg burde. La meg derfor avslutte med et spill (til skrekk og advarsel) som jeg i sin tid håpet ville gå ubemerket i glemmeboken, men som illustrerer hva som kan skje hvis konsentrasjonen svikter et sekund. Spillet er fra semifinalen i OL 1980 mellom Norge og Frankrike, og alle var klar over at vinneren sannsynligvis ville gå til finalen. Mesterskapet hadde nå var i 12 dager, og mot slutten av denne kampen var det forholdsvis klart ved vårt bord at Frankrike måtte ha spist opp vår 3-IMPs ledelse fra første halvrunde, og sannsynligvis tatt ledelsen med 10–15 IMP. Jeg hadde nettopp gått 3 bet i faresonen i en frivillig meldt utgang, da dette spillet dukket opp:

♠ D Kn
♥ E
♦ 10 9 7 3
♣ E Kn 10 8 6 5

♠ K 10 3
♥ K D 10 6 5
♦ K 6 2
♣ D 4

Som Syd ble jeg spillefører i 3 grand, og Vest (Mari) spilte ut spar 3. Fra Øst (Chemia) kom spar 2, og etter kastene å dømme satt derfor farven 5-3. Hva er beste spilleplan?

Det er 2 spillemåter som skiller seg ut. Den ene er å la spar knekt beholde stikken, ta for hjerter Ess, og spille kløver til Damen. Hvis den får beholde stikken (ofte beste motspill), forsøker vi om hjerteren er gående. Er den det, tar vi 5 hjerterstikk, spiller kløver til Esset, og fortsetter med spar Dame, hvoretter Vest (som tydeligvis har spar Ess) må gi oss det 9. stikken i spar eller ruter. Hvis hjerteren ikke er gående, må vi velge om vi skal toppe eller fiske kløveren, og hvis motparten stikker med kløver Konge i stikk 3, tar for spar Ess, og spiller mere kløver (beste motspill), må ruter Ess sitter foran Kongen. Dessuten: I praksis er det vanskelig for Vest ikke å fortsette med spar hvis han har kløver Konge, og i så fall kommer vi inn på spar Konge og får tatt hjerterstikkene.

Den andre spilleplanen (som muligens er en tanke bedre mot så gode motspillere) er å stikke med spar Konge i første stikk og ta kløverfinessen. Hvis den går, og kløveren sitter 3-2, er kontrakten hjemme. Vi tar bare 6 kløverstikk og hjerter Ess og frir oss i spar, hvoretter Vest må gi oss det 9. stikken. Dessuten vil Ø/V kanskje fortsette med 2 runder spar hvis kløver Konge sitter feil, og da kaster vi hjerter Ess på bordet og tar 2 hjerterstikk på hånden, sammen med 2 sparstikk og 5 kløverstikk.

Etter en lang pause bestemte jeg meg for å gå inn for spilleplan 1), hovedsakelig fordi jeg ikke orket å tenke gjennom hele variant 2). «Liten kløver», hørte jeg derfor meg selv si, og oppdaget i samme sekund at jeg ikke hadde tatt for hjerter Ess først! Men det var for sent nå, det var bare å late som ingenting og spille videre. Kløver Dame ble stukket med Kongen hos Vest, og han fortsatte naturligvis med nok en liten spar. Tragedien var et faktum. Fienden hadde godspilt 3 sparstikk, og hadde fremdeles ruter Ess i behold, så mer enn 8 stikk kunne jeg ikke få.

På kløver Ess viser Vest renons og kaster en hjerter, men på kløver knekt har han allikevel en kløver! Revoke! Turneringslederen blir tilkalt, jeg tar mine 8 stikk og noterer 9 i protokollen. Som det burde ha vært uansett spilleplan, da hele spillet så slik ut:

	♠ D Kn				
	♥ E				
	♦ 10 9 7 3				
	♣ E Kn 10 8 6 5				
♠ E 9 7 6 3 ♥ Kn 7 3 ♦ D 8 ♣ K 9 2	<table style="border-collapse: collapse; margin: auto;"> <tr><td style="text-align: center;">N</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">V Ø</td></tr> <tr><td style="text-align: center;">S</td></tr> </table>	N	V Ø	S	♠ 8 5 2 ♥ 9 8 4 2 ♦ E Kn 6 2 ♣ 7 3
N					
V Ø					
S					
	♠ K 10 4				
	♥ K D 10 6 5				
	♦ K 6 2				
	♣ D 4				

Enhver fornuftig spilleplan fører til (minst) 9 stikk. Ved det andre bordet spilte Vest uheldig ut ruter Dame, og dermed tok Syd 10 stikk uten problemer.

Det er som regel tabber som disse man taper eller vinner et mesterskap på, selv om spillet lykkeligvis (både for Syd og Vest) ikke fikk noen betydning denne gangen. Frankrike vant kampen 13-7 og slo senere USA i finalen, mens Norge som kjent ble nr. 3.

Legg ellers merke til at Vests (og Østs, han «glemte») å spørre Vest om han var renons i kløver 2. gang farven ble spilt) tabbe på sett og vis var mer forståelig enn Syds. Både Øst og Vest tenkte nemlig omtrent slik: «Spilleren har etter moden overveielse avstått fra en finesse han kunne ha tatt, og jeg kan ikke se at de andre fargene sitter særlig skjevt. Altså må det bare dreie seg om overstikk. Jeg sparer kreftene til neste spill! Et forholdsvis fornuftig resonnement, men hva ville ha skjedd dersom Syd hadde ristet på hodet eller skåret en grimase da han oppdaget fadesen?

Det er ingen tvil om at bridge-standardene rent teknisk er høyere i dag enn noensinne. Men allikevel er det en snev av sannhet i «den gamle garde's» klaging over at nivået var mye bedre i gamle dager. For før i tiden var bridge relativt sett et svært enkelt spill, sammenlignet med

hva det er i dag, slik at de fleste spillere til enhver tid kunne ha oversikt over hva som foregikk. I dag er det et utall av melde- og spillevarianter, man må stadig være på vakt mot «finter» og «knep» fra motspillerne, og avkast og meldinger betyr ikke lenger det de en gang betød, og varierer dessuten så mye fra par til par at det nesten er uråd å følge med i alt. Kort sagt: Dagens bridge krever en helt annen innsats av spilleren enn for bare 20 år siden, og derfor blir en toppspiller fortere trett i dag, og gjør kanskje flere «opplagte» brølere enn «i gamle dager». Nivået er ikke dårligere av den grunn, det skyldes snarere at den «menneskelige» utviklingen ikke helt har klart å holde følge med den «tekniske».

I bridge, som ellers i livet.

Hva er lagmoral?

I de fleste fysiske idretter kan prestasjoner måles i sekunder eller centimetre, og ofte danner disse målingene basis for uttagning til landslag. Heldigvis har ikke bridgen slike måleinstrumenter. Det nærmeste bridgen kan komme et slikt system er kvalifiserings- eller uttagningsturneringer som vil kunne vise hvem som er best på hjemmebane på et bestemt tidspunkt. Etter min oppfatning er slike turneringer uegnet som basis for å ta ut spillere til landslaget. Det kreves mye mer enn hjemlige bridgeferdigheter av spillere som skal delta i større internasjonale turneringer.

Vår tids Europamesterskap er en eneste stor heksegryte som på flere områder er forskjellig fra vårt eget bridgemiljø. Dette stiller derfor også andre krav til representasjonsspillerne enn de rent bridgetekniske, og det er langt fra sikkert at spillere som når høyt opp på hjemmebane, vil spille vinnende bridge internasjonalt. Under et Europamesterskap er det et flertall forstyrrende momenter og det helt spesielle miljøet kan på mange måter minne om tidligere tiders klasseforskjeller. I enkelte land er fortsatt bridgen et spill for overklassen, og det krever mental styrke å kunne yte sitt beste ved bordet når miljø og omstendigheter er så forskjellige fra det vi til daglig opplever her hjemme.

Et Europamesterskap strekker seg vanligvis over 2 uker. Jeg kan i farten ikke finne andre idretter som er så tidkrevende. I løpet av disse 2 ukene kan det ikke påregnes mer enn en fridag fra kortbordet. I dette tidsrom bor spillerne i mer eller mindre trange forhold, har daglig omgang med hverandre i medgang og motgang, og lever i en spenningsfylt atmosfære om hva turneringens endelige resultat måtte bli. Dagsrytmen blir forskjellig fra det man er vant til og kostholdet er annerledes. Språkvanskeligheter vil også kunne oppstå. Representa-

sjonsspillere må derfor ha evnen til å tilpasse seg nye og uvante forhold.

Skal landslaget fungere som et homogent lag, må det videre bestå av psykisk vel balanserte spillere med høy moral og god selvdisciplin. I medgang er det lett å være «gode venner». Det er når tapene kommer, og de slipper man sjelden unna, at laget må vise sin mentale styrke og disiplin. Det er da kravene til samhold og kampmoral blir satt på sin egentlige prøve. Det er under et mesterskaps vanskelige periode spillerne må ha egenskaper som selvbeherskelse og vilje til samlet og fornyet innsats. Et landslag må ha spillere som har evnen til å overleve en krise i godt kameratskap, og det er her den enkeltes oppførsel og personlighet er helt avgjørende.

Et Europamesterskap er en uhyre anstrengende jobb for spillerne, og hele laget må ta oppgaven på fullt alvor og ikke som en form for ferietur. Med 2 kamper pr. dag er det innlysende at det kreves både fysisk og psykisk styrke og utholdenhet. Kondisjonen vil bli satt på alvorlige prøver under et slik mesterskap, og natterangling og alkoholmisbruk kan ikke tolereres. Spillerne må innse nødvendigheten av mest mulig hvile og søvn for at de skal kunne yte sitt maksimale, og med de fristelser som alltid finnes, må et bridgelandslag bestå av spillere som tar disse forhold alvorlig.

Dessuten må landslagsspillere kunne underordne seg laglederens bestemmelser og vise lojalitet såvel ovenfor lagkameratene som laglederen. Laget må gå godt sammen og ha en naturlig og hyggelig tone seg imellom. Selvfølgelig skal man kunne ha diskusjoner innen laget, men den må ligge på et plan som ikke svekker lagmoralen og samholdet. Gjensidig tillit og respekt er nødvendig både ved spillebordet og utenfor og krever gode menneskelige kvaliteter i tillegg til de bridgetekniske.

Det er ovenstående momenter som har vært avgjørende når jeg har større tro på et UK enn en uttagningsturnering. Et UK vil kunne vurdere ikke bare de rene bridgeferdighetene, men også de personlige egenskapene som landslagsspillere bør ha. En uttagningsturnering kan gi et tilfeldig resultat, og man kommer neppe høyt opp på premielisten i et Europamesterskap med 2 gode par og et «reservepar».

Laglederen er også medlem av laget. Jeg oppfatter laglederens oppgave som en kombinasjon av ledelse og service. Det er laglederen som bestemmer, men autoritær skal han være først og fremst mot motstandere og bare i en viss utstrekning mot sitt eget lag. Spillerne må selvfølgelig få fremme sine synspunkter, men noen flertallsavgjørelse innen laget kan ikke komme på tale. Laglederen bestemmer, og han må ha spillernes tillit.

Det er viktig at laglederen er en brukbar bridgespiller slik at han forstår og kan bidra til forståelse for bakgrunnen til de feil som måtte forekomme ved bordet. Ofte er det systemet, forståelsen av systemet eller tilfeldigheter som kan gi opphav til misforståelser og feil.

De ordensregler som på forhånd er fastsatt, må følges både av spillere og lagleder. Utover dette bør alle få leve et mest mulig «normalt» liv slik at kampglød og innsatsvilje stimuleres. Konsentrasjon og oppladningen før kampene er viktig. Måten dette gjøres på varierer fra spiller til spiller, og hver og en må stå fritt i denne nedtellingsfase før kamp.

Laglederen informerer laget om alle praktiske detaljer som vedrører mesterskapet, og han må sørge for at spillerne har det mest mulig bekvemt. Han må best mulig ivareta lagets velferd og løse de problemer som måtte oppstå under turneringen. Irritasjonsmomenter må bringes ut av verden slik at spillernes konsentrasjon i sin helhet kan rettes fullt og helt mot selve konkurransen. I en downperiode må laglederen pigge opp laget slik at det gjenvinner sin fulle slagkraft.

Norge har gjennom årene hevdet seg meget godt i internasjonal sammenheng. Dette skyldes at spillerne har tatt oppgaven som landslagsspiller alvorlig og at de har villet representere sitt land på en verdig måte. Norsk Bridgeforbund har grunn til å være stolt av sine landslag gjennom tidene.

Baard Baardsen

DOBLER !

A/S Elektrisk Bureau har 100-års jubileum i år, og en dobling har sjelden vært mer korrekt.

EB Bridgeklubb spiller i 1. divisjon, men når det gjelder fremstilling av kort i elektronikken, er EB i mesterklassen.

Dyktige medspillere betjener vårt hypermoderne produksjonsutstyr og sørger for kortfordelingen (som vel og merke ikke er tilfeldig!) til vårt telekommunikasjonsutstyr. Når du for eksempel løfter av telefonrøret, da er EB med i spillet.

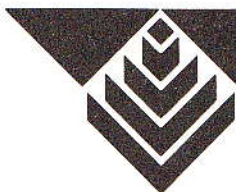
EB er et storkonsern i teleteknikk med 4.800 ansatte og fabrikker i 9 kommuner.

A/S ELEKTRISK BUREAU
TELETEKNIKK
Postboks 98, 1360 Nesbru Tlf (02) 78 80 60

A/S JOTUNGRUPPEN

Postboks 400
3201 SANDEFJORD

Fellesbanken a.s
Union Bank of Norway Ltd.

Oslo • Sarpsborg • Kristiansand • Bergen • Trondheim • Bodø • Tromsø

Konkurransebridge i nord

Det er først i de senere år at spillere fra de nordnorske landsdeler har markert seg innen konkurransebridgen. Dette til tross for at bridgen slett ikke er ny i landsdelen, historisk sett. Som eksempel er det nok å nevne at Tromsø Bridgeklubb, stiftet 13. februar 1924, var en veletablert klubb før kontraktbridgen ble introdusert, og den var 8 år og ferdig med knebuksene da Norsk Brige forbund ble stiftet. Videre vet vi også at det rundt 1930 ble spilt bridge i flere nordnorske byer, som Vadsø, Hammerfest, Harstad m.fl.

Hvorfor har man så ikke klart å markere seg sterkere i toppen på alle disse årene? Ja, si det. En vesentlig årsak finner vi nok om vi tar en nærmere titt på kartet: Værhard kyst, små tettsteder, lange avstander og dårlige kommunikasjoner gir ikke det grunnlag en aktiv konkurranse spiller må ha for å utvikle seg. Rett nok har utbygging av flyrutenettet bedret reisemulighetene betydelig den senere tid, men til gjengjeld går det nå ut over økonomien. Det koster å være med.

Det er heller ikke uvanlig å måtte regne med værgudenes vrede når man er ute på bridgeturer. La oss begynne pent og pyntelig med laget fra Lakselv som en lørdag morgen kjørte en snartur på 15 mil til Hammerfest for en lagkamp. Under kampen slo det til med snøstorm, vegen ble lagt igjen, og det var bare å ta inn på hotell i påvente av at vegen skulle åpnes igjen. Lørdag gikk, søndag gikk, mandag gikk. Mandag hadde BK-1933 av Hammerfest sin spilledag og de 4 var klubbens gjester om kvelden. Tirsdag løyet vinden så mye at brøytemannskapene kom i gang. Ut på formiddagen startet laget fra hotellet, og etter 8 timers kjøring, med en gjennomsnittsfart av vel 18 km i timen, ankom de Lakselv klokken 18.00. Lakselv Bridgeklubb

hadde sin spillekveld samme dag klokken 18.30 og alle fire møtte til fastsatt tid i klubben.

Berlevåg, ytterst ute mot Østhavet, har ikke dampskipskai. Hurtigruta må ekspederes fra småbåt, noe som av forståelige grunner ikke lar seg gjøre i storm og uvær. En torsdag kveld gikk 4 mann ombord i hurtigruta for å dra til Tromsø i bortekamp. Kampen ble avvirket på lørdag, og hjemturen startet med hurtigruta lørdag kveld. Så kom stormen. Det var selvfølgelig ikke mulig for prammen å ekspedere hurtigruta i Berlevåg, så laget måtte reise videre til hurtigrutas endepunkt, Kirkenes, i håp om å komme i land på retur. Men på retur var været like ille og karene måtte følge med til Hammerfest hvor de kom seg på land. Det var blitt tirsdag og de tok inn på hotell for å vente på bedre vær. Onsdag ettermiddag entret de igjen hurtigruta. Nå hadde vinden gitt seg så mye at de kom seg i land i Berlevåg, 6 døgn etter start.

Året etter fikk samme lag hjemmekamp mot et Tromsølag. Tromsølaget tenkte nok på den begivenhetsrike turen som motstanderne hadde året før, for de overtalte Berlevåt til å møte seg i Mehamn, der det er kai. For Tromsølaget gikk turen greit, bortsett fra at hurtigruta ble så mye forsinket på grunn av dårlig vær at antall spill i kampen måtte halveres for at laget skulle rekke sydgående hurtigrute samme dag. Verre var det for Berlevåglaget. De kunne ikke ta turen med hurtigrute uten å overnatte, noe de hadde svært liten lyst til. I stedet leide de seg en liten sjark og gikk over Tanafjorden i forrykende vær, en tur på 4 timer hver veg. I sannhet hardbalne karer.

Men, heldigvis, det er ikke så dårlige forhold bestandig. Sol og regn skifter også her. Dog er det en kjennsgjerning at lange avstander/dårlige kommunikasjoner setter sin begrensning for de spillere som gjerne vil satse noe på aktiv konkurransebridge. For Troms/Ofotens vedkommende er det f.eks. umulig å spille kretskamper som serie gjennom sesongen, med den spilletrening det gir. I stedet må lagmesterskapet arrangeres over en enkelt helg, og det gir ikke mye som trening. Til gjengjeld opplever en nærmere 70 lag under ett og samme tak, hvilket på sin måte kan være imponerende nok, sett med våre øyne.

Det er, som en forstår, svært vanskelig å være konkurransespiller med ambisjoner under våre forhold. En kan vel si det så sterkt at eneste mulighet til å nå nasjonalt og internasjonalt toppnivå er å komme seg ut av landsdelen. At spillematerialet som sådan holder mål er sikkert. Det ser vi bl.a. på de representasjonsspillere de siste årene som har sin bakgrunn i nordnorsk bridge.

Ser man på nordnorsk bridge generelt, så tror jeg det er riktig å si at selve klubbmiljøet har en større betydning for aktiviteten her enn

mange andre steder i landet. Årsakene er ikke bare våre spesielle geografiske forhold, men også mangel på kulturaktiviteter, fritidssystemer, osv., hvilket skaper et naturlig kontaktbehov. Bridgeklubben blir for mange det faste holdepunkt for medmenneskelig kontakt og sosialt samvær, og selve konkurransebridgen kommer ned på et helt annet plan.

Men, la oss være ærlige nok og innrømme at også denne form for bridgeaktivitet har sin store misjon. Når alt kommer til alt er det det gode klubbmiljøet landet rundt som er selve grunnlaget for Forbundets eksistens. La oss være takknemlige for at det finnes hardbalne menn og kvinner som ikke lar seg slå ut av gretne værguder, men som under de vanskeligste forhold yter sin innsats til vårt felles beste: et godt bridge miljø.

Ole Smestad

***Velg en hest og la den vinne for deg
på en av landets 9 travbaner***

Fortell oss ditt behov - vi har traktoren!

17 modeller fra 30 HK til 125 HK.

Uansett driftsform - i det brede modellutvalget fra International Harvester finner du en traktor som passer ditt behov.

Hele 17 velutstyrte kvalitetsmaskiner fra en produsent som har vært pioner i utviklingen av dagens moderne traktorer.

Tenker du investering bør du ta en traktorprat med oss eller nærmeste International forhandler.

as Edv. Bjørnrud

Stanseveien 2, Oslo 9. Tlf. (02) 25 08 52

101

International

*Bridge
som valgfag i
ungdomsskolen*

ET TILBAKEBLIKK

I de siste årene har etter hvert flere og flere skoler innført bridge som et valgfagtilbud i ungdomsskolen. Sunndal ungdomsskole var en av de første, kanskje den aller første skolen som ga elevene tilbud om bridge som valgfag. Som lærer ved skolen og aktiv bridgespiller hadde jeg i et par år lekt med tanken om å foreslå bridge som valgfag. Jeg hadde hørt om skoler som hadde sjakk som fag og tenkte: Hvorfor ikke bridge også? Ideen ble også forsåvidt luftet med enkelte av spillerne i klubben (Sunnalsøra BK). Men det hele ble bare med tanken fra min side.

Skoleåret 1976/77 ble Idar Gjøvik, bridgespiller og kjent turneringsleder, valgt inn i arbeidsutvalget i foreldrerådet ved ungdomsskolen. Da så neste års valgfagtilbud ble behandlet i foreldrerådet, foreslo han bridge som et av fagene. Foreldrerådet gikk inn for forslaget, lærerrådet var enig, og heller ikke samarbeidsutvalget hadde noe å innvende. Det var nå spennende å vente på skolestyrets avgjørelse. Skolestyret godkjente valgfagene uten merknad. Bridge var innført som valgfagtilbud i ungdomsskolen! Nå var det bare å håpe på at det meldte seg så mange elever at vi kunne sette i gang. Det er nemlig hvert år en del tilbud som ikke får stor nok oppslutning til at en kan opprette egne valgfaggrupper.

Tilbudet om bridge gjaldt både 8. og 9. klasse. Da elevene hadde gjort sine valg, viste det seg at 17 elever i 9. og 12 elever i 8. klasse hadde valgt bridge. Det var da klart at vi kunne sette i gang undervisning i bridge både i 8. og 9. klasse fra høsten 1977. Siden har vi hatt bridge hvert år på begge årstrinn.

INNFØRING AV BRIDGE SOM VALGFAG

I den første tiden etter at vi startet med bridge ved ungdomsskolen, kom det mange henvendelser fra andre skoler. De ville vite litt om opplegg, hvordan det gikk osv. Bridgeskribenten i Adresseavisen i Trondheim, Arne Hofstad, hadde en notis om bridge i ungdomsskolen like etter at vi startet opp, og det tror jeg førte til at mange tok opp ideen.

Her på stedet var det, som nevnt, ikke motstand mot bridge i skolen, i hvertfall ikke fra de bestemende organer. Enkelte negative uttalelser om «kortspill på skolen» har vel forekommet, men det har aldri vært noen debatt om det. Det finnes derimot steder der en har møtt sterk motstand når en har forsøkt å få bridge inn i skolen. Jeg vet om skoler der det har blitt stoppet av skoleledelsen og skolestyret. Dette er sørgelig, spesielt sett på bakgrunn av det mål som Mønsterplanen setter for valgfagene: «I samsvar med elevenes interesser og behov skal de (valgfagene) bidra til å styrke og utvikle allmenne og

yrkesforberedende kunnskaper og ferdigheter, og *stimulere til meningsfylt fritidsbeskjeftigelse.*» (Uthev. gjort av undertegn.)

Mange steder kan det kanskje være vanskelig å få innført bridge som valgfag. Men skal en forsøke, må en vurdere forholdene litt først. For det første er skolene avhengig av at de har lærere som kan undervise i bridge. Det er straks vanskeligere å få respons hvis skolen må ty til folk utenfra til undervisningen. Forslag til valgfag kommer vanligvis fra skolenes egne rådsorgan (lærerråd, foreldreråd o.l.). En bør forsøke å få lærere eller medlemmer i foreldrerådets arbeidsutvalg til å ta opp forslaget. Det har da lettere for å få gjennomslagskraft enn om det kommer som et forslag (ønske) fra en bridgeklubb på stedet.

Ellers må en være klar over at det er mange som skal uttale seg i slike saker før det er avgjort. Det kan ofte være en fordel å snakke litt med folk som er med i råd og utvalg slik at en kan sikre seg litt støtte underveis.

ORGANISERING OG OPPLEGG

Skolene står fritt med hensyn til hvor mange timer pr. uke de ulike valgfagene skal ha. Selvsagt innenfor rammene for valgfag. Jeg tror ikke det er lurt å satse for stort fra starten. Vi har i alle år hatt 1 time pr. uke hele året i 9. kl. og 2 sammenhengende timer pr. uke et halvt år i 8. kl. Erfaringsmessig vil jeg si at det er bedre med 2 timer sammenhengende. En skoletime går så fort når en skal forklare ting og etterpå la elevene få prøve seg med kortstokken eller oppgaver.

Undervisningsopplegg i bridge for ungdomsskolen tror jeg ikke eksisterer. NBF har gitt ut et kurs i bridge, men personlig har jeg funnet dette uegnet for bruk i ungdomsskolen. Vår erfaring er at det kan være vanskelig å ha et fast opplegg å gå etter. Grunnen er at elevene har svært ulik erfaringsbakgrunn. Noen aner ikke hva bridge er, mens andre faktisk er med som aktive spillere i klubben. Første året ble det forsøkt startet med opplegget fra NBF, men min erfaring var at det passet ikke. Det var for mye teori og regnskap i starten, og det blir elevene fort lei av. Vi har i stedet funnet ut at vi må se hvilket nivå elevene står på før vi vet hvor vi kan starte. Ofte er det slik at en kan komme i gang med litt spilling bare etter få timer. Vi setter da sammen elevene slik at de med litt kunnskaper kan hjelpe de som lite kan. På den måten blir ikke starten så kjedelig.

Når det gjelder meldesystemer, har vi holdt oss til enkel Culbertson med Gorens poengberegninger. Det har ingen hensikt å innføre

kunstige meldinger på et for tidlig tidspunkt. Etter hvert utvider vi med enkle krav- og spørremeldinger. Jeg tror det er viktig at en ikke gjør det vanskeligere enn det er i starten. Det viser seg ofte at de av elevene som er ivrigst og spiller på fritida, fort tilegner seg nye konvensjoner fra mer erfarne spillere. Når meldinger og spill går bra, uten for mye hjelp, begynner vi å se litt på regnskap. Etter hvert spiller vi «turnering» med 3–4 bord slik at de får se hvordan regnskapet virker, og får en liten følelse av hva turneringsbride er.

ERFARINGER

Sett fra skolens side er bridge et godt valgfag. Det er enkelt å komme i gang med, og det er billig, for det kreves lite til arbeidsmaterialer. Skolen vår har fått låne alt utstyr, kortstokker, mapper o.l. fra Sunndalsøra BK. Så for oss har det vært ekstra billig. Oppslutningen fra elevene har vært stabil, fra 10–18 elever på hver gruppe. Dette er en god gruppestørrelse å arbeide med. Elevene har likt faget godt. Det viser seg i det faktum at svært få ønsker å skifte fra bridge til andre valgfag i løpet av året. Elevene som velger bridge er ofte elever som har vanskelig for å finne seg til rette i fag som krever spesielle ferdigheter, eks. kroppsøving, forming o.l.. For oss ser det derfor ut som bridge er et godt supplement til de valgfag vi ellers har.

Når en sier at skolens erfaringer er gode, må en vel si at klubbens erfaringer er overveldende. Bridgemiljøet på Sunndalsøra har gjennomgått en fornyelse de siste åra som er helt fantastisk. Hvis en går bare noen få år tilbake i tida, fantes det nesten ikke rekruttering til bridgen på stedet. Så satte Sunndalsøra BK i gang et kurs der det var med 2–3 ungdommer. Et par år etter fikk vi bridge i skolen, og plutselig var det som en eksplosjon. Det strømmet på med ivrige ungdommer som ville spille bridge. Det som er det gledelige sett fra klubbens side er at det kommer ikke bare ungdommer som har hatt bridge på skolen, men bridgen sprer seg også til mange andre. Det spilles bridge i fritiden, og de som kan litt lærer opp sine kamerater. Bridgen på skolen har på en måte utløst et skred. En av grunnene til at utviklingen har gått så fort er vel at ganske mange ungdommer begynte samtidig i klubben. Det var ikke så flaut å gjøre det dårlig på spillekveldene. Det ble mer som en innbyrdes kamp mellom ungdommene om å bli best.

Resultatene har heller ikke latt vente på seg. Flere av den yngre garde har gjort seg fordelaktig bemerket i store weekend-turneringer og også i større sammenhenger. Jeg synes det er verd å nevne noen. Ulf

Tundal var landets yngste NM-deltaker da han som 17-åring kvalifiserte seg for parfinalen i 1979. Han deltok forøvrig også i finalen året etter. Roar Voll, 18 år, er i skrivende stund klar for kvalifisering til landsseriens 1. div. Odd Harry Sira er også en av våre juniorer som er verdt å nevne. Han har en rekke seire i weekend-turneringer rundt omkring i Møre og Romsdal og Trøndelag. Nevnes bør vel også at juniorene gjorde det bra på den regionale juniorturneringen nå nylig (feb. 81). Juniorer fra Sunndalsøra BK besatte 6 av de 9 første plassene. Det deltok 48 par. Turneringen var samtidig uttaking til NM for juniorer.

Når bridgen har blitt så populær blant ungdommene på Sunndalsøra, så har det muligens flere årsaker. Det er helt klart at det har betydd svært mye at vi har hatt bridge som valgfag i skolen. Men det er like klart at det er viktig at det er en klubb som står klar til å ta i mot ungdommene. Sunndalsøra BK har satset mye på å legge forholdene til rette for interesserte rekrutter. Hvert år er det brukt flere tusen kroner på å subsidiere spilleavgift på vanlige spillekvelder og startkontingent på klubbmesterskap, lagkamper i kretsserie o.l. I tillegg har klubben

arrangert egne rekrutt-turneringer med barometer for de yngste. På grunn av sitt gode arbeid for ungdommen har da også bridgeklubben de siste åra fått tildelt midler fra kulturstyret.

En interessant side ved bridgeinteressen blant ungdom er at det ser ut som det fenger hos den delen av ungdomsflokken som ofte blir kalt uorganisert ungdom. Det vil si slike som ofte bare slenger omkring uten å ha noe å foreta seg. Som lærer har det vært spesielt moro å se «problemelever» dukke opp på bridgekvelder, for etterhvert å bli riktig kjernekarer.

For enkelte klubber kan det kanskje være vanskelig å ta i mot de litt ustabile spillerne som ungdommene ofte er i starten, men skal en få dem med i klubben må en vise godvilje. Klubben vår spiller med en åpen pulje der en ikke behøver å møte opp hver kveld, og det tror jeg er en gunstig ordning for å få med nye spillere.

Bridgen på stedet har blitt kraftig styrket siden vi fikk bridge inn som valgfag i ungdomsskolen. Vi kan se framtida lyst i møte når det gjelder både rekruttering og resultater. Det er å håpe at også andre steder får oppleve litt av det samme ved å innføre bridge i skolen. En del skoler har etter hvert bridge som valgfag, men vi får håpe at mange flere følger etter i årene som kommer.

*Bridgens
sosiale
funksjon*

Finnes det et tristere syn enn en norsk togkupé med 4 innesluttede passasjerer som skuler hatsk på hverandre gjennom øyekroken? Som nordmenn har gjort siden de første av dem taust slo seg ned i dalsidene lengst vekk fra hverandre. Dette er folkepsyken. Hvis det er noen som ikke tror meg så slå bare på norsk fjernsynsteater.

Foreløbig er alt som normalt i vår kupé. Men plutselig skjer det noe. Se, han i borteste hjørne tar frem en kortstokk og begynner å legge kabal. Selvfølgelig har han ikke et øyeblikk tenkt å fullføre kabalmåneren. Intet fornuftig tenkende vesen legger kabal på NSB's minibord. Antakeligvis kan han ikke engang noen kabal. Kortstokken er bare et signal til medpassasjerene – et uuttalt lite lokkerop: «En liten bridge?»

Og er han heldig så forvandles kupeen på en-to-tre fra en skyttergrav til et lunt hyggested hvor nytt vennskap gror frem i ly av overraskende Culbertson-varianter.

Imidlertid utkjemper de fleste bridgeslag i ganske andre salonger enn jernbanens. Heldigvis. Bridge spilles i de tusen hjem, i de tusen klubber og i de tusen turneringer. Pluss noen tusen steder til.

Roald Amundsen

Naturligvis ytes det bridge av vekslende kaliber. Men det betyr ikke nødvendigvis at det er den mest eleverte bridge som skaper de største gleder. Intet bestemorhjerter kan dunke lykkeligere enn når barnebarna trenger en 4. mann. Ingen opplevelse er skjønnere enn nybegynneren som med bevende stemme har meldt 6 kløver og som ser at de 39 poeng han og makker disponerer sogar resulterer i et overstikk. *Det* er sann lykke!

Bridge er i seg selv praktisering av demokratiske omgangsformer. «Låt oss legga bort titlerna,» sier våre svenske venner. Der slår demokratiet normalt gjennom ved den tredje drammen. I brigdeklubbene, derimot, forekommer ikke andre titler enn «øst», «vest», «nord» og «syd». I ekstreme tilfeller kan det kanskje hende at man titulerer sin makker med andre og ikke alltid så høviske tiltaleformer. Men det er sjelden. Ganske enkelt fordi det sees på som nedverdiggende å miste selvkontrollen i bridge.

I bridgeklubben eksisterer det ikke noe sosialt hierarki. Dog finnes det tilløp til et slikt system på selve slipp'ene. Det *kan* dessverre forekomme noen blaserte poenghaier i enhver klubb. Slike typer ville bli rystet langt inn i sjelen om man foretok en Gallup som ville avsløre hvor lite populære de egentlig er blant de øvrige medlemmene. En av grunnene til at folk melder seg inn i en brigdeklubb er nemlig det at de også søker et sosialt fellesskap. Og da spiller det større rolle at klubbvennene er vinnende mennesketyper enn at de bare er vinnere!

Selvfølger er bridge en sport. Riktignok stiller ikke konkurrentene opp i klubbdrakter som man gjør på idrettsbanene. Normalt utrustede spillere vet likevel forskjell på makker og motspillere. Og i bridgens verden er det ikke noe behov for å uniformere seg. Man er likeverdige rundt bordet enten man stiller i T-skjorte eller van Heussen med slips. Ja, faktisk er bridgebordet et av de meget få steder hvor direktøren kan slakte arbeidernes tillitsmann uten at det blir streik av det. Erfarne spillere skal sogar ha overhørt sykepleiersker som har bedt herr overlegen om vennligst å konsentrere seg en tanke. Dog skal man ikke tro at forskjellen er høvlet ned til de grader at husbonden bør fortelle sin bolde viv hvilken vei hjerterfinessen skal tas. Det er nemlig grenser for alt!

Brigde er ikke bare en sport. Det er en galant sport. Legg bare merke til at damen alltid har en herre på hver sin side. Og i poeng teller hun 2 – hvilket er nøyaktig det samme som hva de to herrer teller – i gjennomsnitt. Selv bridgesproget er avslepet og høflig. Det har sine egne valører. På hvilket annet sprog i den ganske verden kan man komprimere setningen «Din kremdust, har det blokert seg totalt i topplokket ditt nå, da?» ned til en enkel frase som denne: «Jeg er

kanskje ikke helt enig med deg i valg av ruterfinesse, makker».

Brigde i familien, i klubben og i storturneringen – det er 3 vidt forskjellige ting, er det noen som hevder. Ja, mon det? Den som ikke makter å ta med seg bridgens grunnidé til et hvert bridgebord – ja, han har forstått det hele ganske dårlig. Like dårlig som den som måtte tro at man kan ta med seg statusbegrepene fra den sosiale klatreverden til det samme bridgebord. De betyr nemlig svært så lite når man skal velge ut forturnere i hjerne-gymnastikkens verden!

*Norske
representasjonspillere
i OL, VM og EM*

NORSKE REPRESENTASJONSSPILLERE I OL, VM OG EM

Åpen klasse.

11 ganger:
Ranik Halle

10 ganger:
Bjørn Larsen

8 ganger:
Leif Christiansen, Erik Høie, Jens Magnussen, Harald Nordby,
Trygve Sommerfelt, Louis André Strøm

7 ganger:
Per Breck, Reidar Lien

6 ganger:
Johannes Brun, Tore Jensen

5 ganger:
Reidar W. Gundersen, Gunnar Johansen

4 ganger:
Knut Koppang, Leif Nielsen, Terje Pedersen

3 ganger:
Eilif Andersen, Svein Hj. Andreassen, Per Finnvoild, Tor Helness,
John Knudsen, Robert Larssen, Andreas Schrøder-Nielsen, Erling
Onsager, Leif Erik Stabell, Willy Varnås, Carl Stang Wolff

2 ganger:

Ivar Dæhlin, Lars Frønsdal, Sverre Gisholt, Hjalmar Blydt Grung, Sverre Blydt Grung, Harald Hansen, Gunnar Haugen, Jan Groos Helmer, Sverre Holter-Sørensen, Bjarne Johnsen, Kjell Karlsen, Teddy Knudtzon, Roy Kristiansen, Odd Larsson, Rolf Melby, N.M. Nielsen, Per Nielsen, Henning Riise, Jan Roth, Jon Aabye

1 gang:

Rolf Abrahamsen, Ernst Andersen, Trygve Andersen, Iver Andresen, Gunnar Aslaksen, Tor Bakke, Hans Bie, Otto Bolseth, Bjarne Brynildsen, Einar Bøe, Leif Falch-Pedersen, Øivind Finborud, Gunnar Frøseth, Bjarne Hammer, Victor Holm, Otto Jensen, Roy Johnsen, Alf Karlsen, Otto Krefthing, Reidar Larsen, Per Løwe, Christian Mathiesen, Harald Michalsen, Sverre Michelsen, Hans Munkebye, Preben Mørk, Arne Olsen, Per Olsen, Sverre Reiersen, Leif Salterød, Wilh. Schibbye, Olav E. Schönborg, Knut Skaug, Frank Solheim, Jon Sveindal, Fr. Sverre, Einar Sørensen, Sigurd Sørtveit, Olaf Westlund, Oluf Aall

Dameklassen.

13 ganger: Aaslaug Ramn Johansen

12 » Reidun Dillerud, Ingrid Farup

11 » Inger Johanne Isachsen

9 » Randi Herseth

8 » Bodil Killengreen

6 » Solveig Bergh, Annelise Koppang

5 » Sigrid Huun

4 » Florry Sandsmark

3 » Karin Alvås, Dagmar Bendixen, Monica Jensen, Laila Nygaard

2 » Gerd Bøe, Martha Dahl, Elli Henriksen, Rose Henriksen, Heddy Hoff, Else Smith, Bodil Voss

1 » Berit Angell, Inga Arnesen, Kirsten Arnesen, Rønnaug Asla, Annie Bergh, Daisy Bruusgaard, Gerd Hantveit, Märtha Hals, A. Hansen, Dagmar Haraldsen, Elsa Hauger, Eva Ivarsson, Inger Kjellerød, Ingrid Magnus, Dikka Mathiesen, Guri Myhre, Liv Rasmussen, D. Riisøen, Ingeborg Rønsdal, Marit Sveaas, Anne Cathrine Swartling, Dokka Thorsen, Martha Varvang, Else Marie Vassøy, Lucy Vedeler, Else Aasen

TIDLIGERE MESTERE

NORGESMESTERSKAPET FOR KLUBBER

- 1936 BERGENS BRIDGEKLUBB:
Bjarne Brynhildsen, Lars Frønsdal, Bjarne Johnsen, Sverre Reier-
sen.
- 1937 FORCINGKLUBBEN, Oslo:
Johannes Brun, Reidar W. Gundersen, Jan Groos Helmer, Trygve
Sommerfelt.
- 1938 ASTRA, Oslo:
Rolf Abrahamsen, Leif Christiansen, Ranik Halle, Robert Lars-
sen, Jens Magnussen.
- 1939 ASTRA, Oslo:
Rolf Abrahamsen, Gunnar Johansen, Ranik Halle, Robert Lars-
sen, Jens Magnussen.
- 1940 SINGELTON, Oslo:
Georg Christiansen, Storm Herseth, William B. Herseth, J. Hvos-
lef, Teddy Knudtzon.
- 1941 LARVIK BRIDGEKLUBB:
Bjarne Arvesen, Philip Hansen, Asbjørn Næss, M. Sachnowitz.
- 1942 ASTRA, Oslo:
Leif Christiansen, Leif Falck-Pedersen, Ranik Halle, Robert Lars-
sen, Ø. Sundsbø.
- 1943 BLOMMENHOLM BRIDGEKLUBB:
G. Fosen-Olsen, Einar Horn, Odd Kristiansen, Rolf Syvertsen,
Karl Væthe.
- 1944 Intet mesterskap.
- 1945 Intet mesterskap.
- 1946 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Olav Eide, John Knudsen, Jens Larsen, William
Lindgren.
- 1947 ASTRA, Oslo:
Leif Christiansen, Leif Falck-Pedersen, Ranik Halle, Robert Lars-
sen, Carl Stang Wolff.
- 1948 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Olav Eide, Gunnar Haugen, John Knudsen, Bjørn
Larsen.
- 1949 ASTRA, Oslo:
Edward Bundi, Leif Christiansen, Leif Falck-Pedersen, Ranik Hal-
le, Andreas Schrøder Nielsen.
- 1950 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Olav Eide, Gunnar Haugen, Odd Larsson, Jens
Magnussen.

- 1951 ASTRA, Oslo:
Leif Christiansen, Leif Falck-Pedersen, Ranik Halle, Ernst Johansen, Andreas Schrøder Nielsen.
- 1952 ASTRA, Oslo:
Edward Bundi, Leif Christiansen, Ranik Halle, Jens Magnussen, Andreas Schrøder Nielsen.
- 1953 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Jan Dørumsgaard, Gunnar Haugen, John Knudsen, Bjørn Larsen, Odd Larsson.
- 1954 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Gunnar Haugen, Rolf Kristiansen, Bjørn Larsen, Odd Larsson.
- 1955 STAVANGER BRIDGEKLUBB:
John Bie, Otto Jensen, Christian Mathiesen, Jan Roth, Frithjof Sverre.
- 1956 ASTRA, Oslo:
Bjarne Hammer, Henning Hellemann, Sverre Michelsen, Leif Nielsen, Andreas Schrøder Nielsen.
- 1957 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Gunnar Johansen, Odd Larsson, Jens Magnussen, Knut Skaug.
- 1958 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Gunnar Johansen, Odd Larsson, Knut Skaug.
- 1959 OGDAL BRIDGEKLUBB, Steinkjer:
Gunnar Frøseth, Johan Schiefloe, Odd Schiefloe, Olav Schønborg.
- 1960 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Olav Eide, Gunnar Johansen, Halfdan Kjølørød, Odd Larsson, Knut Skaug.
- 1961 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Wilhelm Kinn, Oddvar Mathisen, Aksel Theien, Finn Winsnes.
- 1962 A.B.C., Oslo:
Iver Andresen, Alexander Brekke, William B. Herseth, Bob Rice, Willy Varnås.
- 1963 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Eilif Andersen, Gunnar Johansen, Odd Larsson, Knut Skaug, Einar Sørensen.
- 1964 FORCINGKLUBBEN, Trondheim:
Jon Bjørgan, Hans Lynum, Harald Michaelsen, Preben Mørk, Magnar Øien.
- 1965 ASTRA, Oslo:
Ranik Halle, Olav Helgesen, Bjørn Larsen, Arne Olsen, Per Olsen.

- 1966 AKADEMISK BRIDGEKLUBB, Oslo:
Tore Jensen, Knut Nygaard, Henning Riise, Leif Salterød, Willy Varnås.
- 1967 STAVANGER BRIDGEKLUBB:
Svein Andreassen, Hans Bie, Per Finnvoid, Erik Høie, Louis André Strøm.
- 1968 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Olav Eide, Halfdan Kjølørød, Einar Sørensen, Aksel Theien, Finn Winsnes.
- 1969 GOLIA BRIDGEKLUBB, Oslo:
Roy Kristiansen, Harald Nordby, Terje Pedersen, Henning Riise.
- 1970 GOLIA BRIDGEKLUBB, Oslo:
Rolf Melby, Harald Nordby, Terje Pedersen, Henning Riise, Ragnar Svenøe.
- 1971 BRIDGEKLUBBEN TEMPO, Halden:
Roald Amundsen, Baard Baardsen, Alf Karlsen, Kjell Karlsen, Erling Sandum.
- 1972 SINSEN BRIDGEKLUBB, Oslo:
Odd Kristiansen, Odd Larsson, Egil Rønneberg, Knut Skaug, Finn Winsnes.
- 1973 GOLIA BRIDGEKLUBB, Oslo:
Roy Kristiansen, Rolf Melby, Harald Nordby, Willy Olsen, Terje Pedersen.
- 1974 GOLIA BRIDGEKLUBB, Oslo:
Rolf Melby, Harald Nordby, Willy Olsen, Terje Pedersen, Kaare Ivar Wang.
- 1975 GOLIA BRIDGEKLUBB, Oslo:
Rolf Melby, Harald Nordby, Willy Olsen, Terje Pedersen, Kaare Ivar Wang.
- 1976 BRIDGEKLUBBEN TEMPO, Halden:
Roald Amundsen, Baard Baardsen, Kjell Karlsen, Rolf Karlsen.
- 1977 AKADEMISK BRIDGEKLUBB, Oslo:
Erik Bølviken, Sverre Koch, Per Olsen, Henning Riise, Leif Salterød, Jostein Sørvoll.
- 1978 BERGENS BRIDGEKLUBB:
Tor Bakke, Per Breck, Reidar Lien, Jon Sveindal, Sigurd Sørtveit.
- 1979 BRIDGEKLUBBEN TEMPO, Halden:
Roald Amundsen, Baard Baardsen, Kjell Karlsen, Rolf Karlsen.
- 1980 BERGENS BRIDGEKLUBB:
Tor Bakke, Bjørn Bentzen, Per Breck, Reidar Lien, Jon Sveindal, Arne Thomassen.
- 1981 ASTRA, Oslo:
Tor Helness, Harald Nordby, Leif Erik Stabell, Jon Aabye.

NORGESMESTERSKAPET FOR PAR

- 1942 Ranik Halle—Robert Larssen, Astra, Oslo.
1946 Leif Christiansen—Leif Falck-Pedersen, Astra, Oslo.
1947 Robert Larssen, Astra—Trygve Sommerfelt, Forcingklubben, Oslo.
1949 Otto E. Bolseth—Einar Bø, Doubleton, Bergen.
1950 Gunnar Haugen—Jens Magnussen, Sinsen, Oslo.
1951 Iver Andresen—Iver Dæhlin, A.B.C., Oslo.
1952 Otto E. Bolseth—Einar Bø, Doubleton, Bergen.
1953 Otto Jensen—Fridtjof Sverre, Stavanger Bridgeklubb.
1954 Gunnar Johansen—Jens Magnussen, Kløverknekt, Oslo.
1955 Eilif Andersen—Knut Skaug, Sinsen/A.B.C., Oslo.
1956 Leif Christiansen—Ranik Halle, Astra, Oslo.
1957 Gunnar Johansen—Odd Larsson, Sinsen, Oslo.
1958 Ivar Dæhlin—John Knudsen, Sinsen/A.B.C., Oslo.
1959 Erik Høie—Louis André Strøm, Stavanger Bridgeklubb.
1960 Tore Jensen—Torolf Worsøe, Forcingklubben, Trondheim.
1961 Gunnar Johansen—Odd Larsson, Sinsen, Oslo.
1962 Alfred Maalø—Louis Vegsund, Grand, Ålesund.
1963 Ranik Halle—Bjørn Larsen, Astra, Oslo.
1964 Ranik Halle—Bjørn Larsen, Astra, Oslo.
1965 Erik Høie—Louis André Strøm, Stavanger Bridgeklubb.
1966 Erik Høie—Louis André Strøm, Stavanger Bridgeklubb.
1967 Henning Riise—Leif Salterød, Akademisk Bridgeklubb, Oslo.
1968 Tore Jensen—Knut Koppang, Akademisk Bridgeklubb, Oslo.
1969 Egil Feby—Rolf Karila, Vadsø Bridgeklubb.
1970 Per Løwe—Rolf Melby, Golia Bridgeklubb.
1971 Per Løwe—Rolf Melby, Golia Bridgeklubb.
1972 Harald Nordby—Terje Pedersen, Golia Bridgeklubb.
1973 Ove Fyllingslid—Kåre Kristiansen, Strømme Bridgeklubb.
1974 Rolf Melby—Harald Nordby, Golia Bridgeklubb.
1975 Harald Nordby—Terje Pedersen, Golia Bridgeklubb.
1976 Reidar Arnøy—Arve Farstad, Molde Bridgeklubb.
1977 Per Breck—Reidar Lien, Bergens Bridgeklubb.
1978 Svein Andreassen—Per Finnfold, Stavanger BK.
1979 Per Breck—Reidar Lien, Bergens Bridgeklubb.
1980 Tor Helness—Leif Erik Stabell, Astra, Oslo.
1981 Per Breck—Reidar Lien, Bergens Bridgeklubb.

VINNERE AV SERIEMESTERSKAPET

- 1974 Per Breck, Reidar Lien, Frank Solheim, Sigurd Sørtveit.
1975 Rolf Melby, Harald Nordby, Terje Pedersen, Kåre Ivar Wang.

- 1976 Oddvar Johansen, Harald Nordby, Johan Raaum, Leif Erik Stabell, Tolle Stabell, Kåre Ivar Wang.
- 1977 Erik Bølviken, Sverre Koch, Per Olsen, Henning Riise, Leif Salterød, Jostein Sørvoll.
- 1978 Tor Bakke, Per Breck, Reidar Lien, Jon Sveindal, Sigurd Sørtveit.
- 1979 Tor Bakke, Per Breck, Reidar Lien, Jon Sveindal, Sigurd Sørtveit.
- 1980 Tor Helness, Harald Nordby, Leif Erik Stabell, Jon Aabye.
- 1981 Tor Helness, Harald Nordby, Leif Erik Stabell, Jon Aabye.

NORGESMESTERSKAP FOR MIXED PAR

- 1974 Anna Strøm—Louis André Strøm, Stavanger.

NORGESMESTERSKAP FOR JUNIOR

- 1971 Einar Asbjørn Brenne—Øystein Lurfald, Verdal.
- 1972 Erik Bølviken—Tormod Clementsen, Oslo.
- 1973 Helge Mæsel—Roald Mæsel, Kristiansand.
- 1974 Sverre Koch—Jostein Sørvoll, Oslo.
- 1975 Johan Raaum—Tolle Stabell, Oslo.
- 1976 Peter Marstrander—Leif Erik Stabell, Oslo.
- 1977 Leif Erik Stabell—Tolle Stabell, Oslo.
- 1980 Per Bjerkan—Glenn Grøtheim, Trondheim.
- 1981 Terje Karlisen—Henning Stokkeland, Egersund.

NORGES PLASSERINGER I DE NORDISKE MESTERSKAP

	Åpen klasse	Dame- klassen	Junior- klassen
1946 i Oslo	1	3	
Nordiske mestere: Eilif Andersen - Leif Christiansen - Ivar Dæhlin - Olav Eide - Leif Falck-Pedersen - Ranik Halle - Gunnar Johansen - John Knudsen - Jens Larsen - Ro- bert Larssen - Per Nielsen.			
1947 i København	2	2	
1948 i Stockholm	1	3	
Nordiske mestere: Leif Christiansen - Leif Falck-Pedersen - Sverre Gis- holt - Harald Hansen - John Knud- sen - Bjørn Larsen - Robert Larssen - Trygve Sommerfelt - Carl Stang- Wolff - Olav Westlund.			
1949 i Helsinki	2	2	
1951 i Hankø	1	2	
Nordiske mestere: Ranik Halle - Gunnar Haugen - Gunnar Johan- sen - Bjørn Larsen - John Knud- sen - Jens Magnussen - Finn Niel- sen - Per Nielsen - Andreas Schrø- der-Nielsen - Reidar Sehlmann.			
1953 i Aarhus	2	4	
1955 i Båstad	2	2	
1957 i Helsinki	4	4	
1962 i København	3	2	
1964 i Oslo	3	3	
1966 i Reykjavik	1	3	
Nordiske mestere: Svein Hj. An- dreassen - Hans Bie - Erik Høie - Tore Jensen - Gunnar Johansen - Henning Riise - Leif Salterød - An- dreas Schrøder-Nielsen - Louis André Strøm - Willy Varnås.			
1968 i Gøteborg	5	3	
1971 i Tavastehus	1	2	2
Nordiske mestere: Per Løwe - Rolf Melby - Harald Nordby - Terje Pedersen.			

1973	i Aalborg	2	1	3
	Nordiske mestere: Dagmar Bendixen - Reidun Dillerud - Marit Sveaas - Anne-Cathrine Swartling.			
1975	i Sole	1	2	1
	Nordiske mestere: Per Breck - Reidar Lien - Frank Solheim - Sigurd Sørtveit. Juniorklassen: Peter Marstrander - Johan Raaum - Leif Erik Stabell - Tolle Stabell.			
1978	i Reykjavik	1	deltok ikke	1
	Nordiske mestere: Per Breck - Roy Kristiansen - Reidar Lien - Harald Nordby, Juniorklassen: Lars Eide - Noel Michalsen - Leif Erik Stabell - Tolle Stabell.			
1979	i Gøteborg, junior, 2 klasser.			1-1
	Nordiske mestere: Jon Bjerkan - Lars Eide - Tor Helness - Noel Michalsen.			
1980	i Norrköping	1	deltok ikke	
	Nordiske mestere: Tor Bakke - Tor Helness - Leif Erik Stabell - Jon Sveindal.			
1981	i Tavastehus, junior, 2 klasser.			2-2
Olympiader:				
1976	i Monte Carlo	18	(45)	
1980	i Valkenburg	3	(58)	
VM - Bermuda Bowl:				
1970	Stockholm	3		

NORGES PLASSERINGER I EUROPAMESTERSKAPENE

(antall deltakende lag i parentes)

	Åpen klasse	Dameklassen
1932 i Scheveningen	3 (6)	deltok ikke
1933 i London	3 (6)	deltok ikke
1934 i Wien	5 (10)	deltok ikke
1935 i Bryssel	9 (12)	5 (7)
1936 i Stockholm	6 (13)	5 (6)
1937 i Budapest	5 (10)	deltok ikke
1938 i Oslo	2 (10)	3 (5)
1939 i Haag	8 (11)	deltok ikke
1940—1947 ble det ikke avviklet noe mesterskap		
1948 i København	3 (10)	5 (6)
1949 i Paris	4 (11)	9 (9)
1950 i Brighton	10 (11)	8 (9)
1951 i Venedig	8 (14)	9 (10)
1952 i Dun Laoghaire	4 (10)	2 (7)
1953 i Helsingfors	7 (11)	4 (5)
1954 i Montreux	5 (15)	12 (12)
1955 i Amsterdam	12 (13)	5 (10)
1956 i Stockholm	13 (16)	4 (10)
1957 i Wien	6 (17)	3 (12)
1958 i Oslo	7 (15)	6 (11)
1959 i Palermo	5 (16)	4 (8)
1960 ikke arrangert		
1961 i Torquay	5 (17)	10 (11)
1962 i Libanon — Norge deltok ikke		
1963 i Baden Baden	10 (18)	6 (15)
1964 ikke arrangert		
1965 i Ostende	6 (18)	4 (13)
1966 i Warszawa	3 (17)	6 (11)
1967 i Dublin	5 (20)	5 (13)
1969 i Oslo	2 (22)	5 (14)
1970 i Estoril	9 (22)	10 (13)
1971 i Athen	13 (22)	5 (15)
1973 i Ostende	7 (23)	6 (14)
1974 i Israel	3 (19)	13 (14)
1975 i Brighton	5 (23)	13 (15)
1977 i Helsingør	4 (22)	8 (16)
1979 i Lausanne	5 (22)	deltok ikke
1981 i Birmingham	4 (18)	deltok ikke

EUROPAMESTERSKAPET FOR JUNIOR

1968 i Praha	deltok ikke
1970 i Dublin	deltok ikke
1972 i Delft	13 (17)
1974 i København	4 (20)
1976 i Lund	5 (18)
1978 i Stirling	6 (19)
1980 i Tel Aviv	1 (15)

Trykk: Baardsen & Co A/S, Halden
Sats: Alfabet a.s, Halden
Lay-out og omslag: Andreas Solberg
Opplag: 7.000

